

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว

ประเพณีนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

REFLECTIONS OF THAI YOUTHS IN WANKAEW AWARDED NOVELS,
2013-2014

LU ZUOXI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาพสะท้อนเยาวชนชาวไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว

ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

REFLECTIONS OF THAI YOUTHS IN WANKAEW AWARDED NOVELS,
2013-2014

LU ZUOXI

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2561

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว

ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

LU ZUOXI 596084

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ธิดา โมสิกรัตน์, กศ.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 และเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ในนวนิยาย มีจำนวน 7 เล่ม และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 สะท้อนให้เห็นเยาวชนในสังคมไทย 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในชนบทพึ่งพาอาศัยสภาพแวดล้อมธรรมชาติรอบตัวและเรียนรู้การดำรงชีวิตจากธรรมชาติและผู้ใหญ่ เยาวชนในเมืองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด ต้องเรียนรู้ในระบบโรงเรียนและการอยู่ร่วมกับคนอื่น 2) ด้านความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคม เยาวชนได้รับการเลี้ยงดูและเอาใจใส่จากพ่อแม่ การช่วยเหลือจากเพื่อนและผู้ใหญ่ 3) ด้านค่านิยมของเยาวชน เยาวชนมีความใฝ่ฝันเรื่องอาชีพ และการใช้เวลาว่างแตกต่างกันระหว่างเยาวชนในชนบทและในเมือง 4) ด้านคุณลักษณะของเยาวชน เยาวชนเป็นผู้ที่มีความอดทนต่อความลำบากและสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ มีความกตัญญูช่วยเหลือมีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น และมีความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัว

ส่วนด้านปัญหาของเยาวชนและการแก้ไขปัญหาของเยาวชน พบว่า 1) ปัญหาของเยาวชน ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านครอบครัว 2) การแก้ไขปัญหาของเยาวชนมี 2 ลักษณะ คือ 2.1) การแก้ไขปัญหาโดยครอบครัวและผู้ใหญ่ในชุมชน 2.2) การแก้ไขปัญหาโดยครูและเพื่อนของเยาวชน

คำสำคัญ: วรรณกรรมเยาวชน นวนิยาย ปัญหาของเยาวชน การแก้ไขปัญหาของเยาวชน

REFLECTIONS OF THAI YOUTHS IN WANKAEW AWARDED NOVELS,
2013-2014

LU ZUOXI 596084

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: THIDA MOSIKARAT, ED.M.

ABSTRACT

This research aimed to analyze reflections of Thai youths and their problems and solutions showing in the Wankaew awarded novels in 2013-2014. Seven titles were studied, and the findings were reported in a descriptive analysis form.

The study found four reflections of Thai youths in the novels studied, as these: 1) ways of living, lives of rural youths mainly depended on natural environment; they learned from adults and the nature to survive, while urban youths lived in crowded communities and learned, mainly from formal education, to survive in people environment. 2) Social relationships of youths, they were taken care by parents and supported by friends and adults. 3) Values of the youths, relating to professions and recreations, in rural and urban were different. And 4) personalities of the youths, they possessed high tolerance, were adjustable to new environment, grateful, supportive and obliging to others, sincere and unselfish. Relating to problems of the youths, they included behavior problems, a problem of drug, problems about education and family. Two main solutions were presented, which were 1) solving by family members and adults in the community and 2) solving by teachers and friends of the youths.

Keywords: young-adult novel, problems of youths, solutions of youths' problems

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้ความรู้ คำปรึกษา และ ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ ที่ได้สละเวลา การสอบเค้าโครงและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ และให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา วิเคราะห์ภาพสะท้อนวรรณกรรมเยาวชน ซึ่งส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

LU ZUOXI

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม	7
2.1.1 วรรณกรรมสะท้อนสภาพสังคม	8
2.1.2 อิทธิพลของสังคมมีต่อวรรณกรรม	8
2.1.3 วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม	9
2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	10
2.2.1 ความหมายและลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	10
2.2.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	12
2.2.3 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	13
2.3 ความเข้าใจในปัญหาเยาวชนในสังคมไทย	15
2.3.1 ความสำคัญของเยาวชนไทย	15
2.3.2 ประเภทปัญหาเยาวชนในสังคมไทย	15
2.3.3 สาเหตุเกิดปัญหาเยาวชนในสังคมไทย	16
2.3.4 แนวคิดการแก้ปัญหาเยาวชนไทย	19
2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมรางวัลแวนแคว์	21
2.4.1 ความเป็นมาของรางวัลแวนแคว์	21
2.4.2 เกณฑ์การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ประเภทนวนิยาย	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไทย	23
2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน	26
2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล	28
บทที่ 3 ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557	
3.1 ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชน	32
3.1.1 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในชนบท	32
3.1.2 ชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในเมือง	38
3.2 ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคมไทย	42
3.2.1 ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับครอบครัว	43
3.2.2 ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชน	48
3.3 ภาพสะท้อนด้านค่านิยมของเยาวชน	54
3.3.1 อาชีพในอนาคต	54
3.3.2 การใช้เวลาว่าง	57
3.4 ภาพสะท้อนด้านคุณลักษณะของเยาวชนในสังคมไทย	59
3.4.1 ความอดทน	59
3.4.2 ความกตัญญู	61
3.4.3 ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น	64
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยในวรรณกรรม เยาวชนรางวัลแวนแคว์ ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557	
4.1 ปัญหาของเยาวชน	69
4.1.1 ปัญหาของเยาวชนด้านครอบครัว	69
4.1.2 ปัญหาของเยาวชนด้านพฤติกรรม	71
4.1.3 ปัญหาของเยาวชนด้านจิตใจ	76
4.1.4 ปัญหาของเยาวชนด้านยาเสพติด	77
4.1.5 ปัญหาของเยาวชนด้านการใช้เวลาว่าง	79
4.1.6 ปัญหาของเยาวชนด้านการศึกษา	81
4.1.7 ปัญหาของเยาวชนด้านความเสี่ยง	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 การแก้ไขปัญหาเยาวชน	84
4.2.1 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครอบครัว	85
4.2.2 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยผู้ใหญ่	87
4.2.3 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครู	89
4.2.4 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยเพื่อน	90
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	
5.1 สรุปผลการวิจัย	93
5.2 อภิปรายผล	96
5.3 ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	
เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	102
ประวัติผู้เขียน	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากวรรณกรรมเป็นผลงานของนักเขียนนำประสบการณ์ของตนและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาสร้างสรรค์เป็นวรรณกรรมวรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นโดยแยกออกจากกันไม่ได้ ดังที่ อิงอร สุพันธ์วณิช (2558 : คำนำ) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด มีหลายลักษณะคือ วรรณกรรมสะท้อนสภาพสังคมให้ผู้อ่านได้รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ในขณะที่เดียวกันสังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม และวรรณกรรมก็อาจจะมีอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน ดังนั้น วรรณกรรมกับสังคมจึงแยกออกจากกันไม่ได้ ดังที่ พิชัย ศรีภูไฟ (2542 : 105) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน มนุษย์เป็นผู้สร้างวรรณกรรมและได้บันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่ละยุคสมัยไว้ ดังนั้นในการศึกษาวรรณกรรมย่อมทำให้เราสามารถมองเห็นและเข้าใจสังคมได้จากวรรณกรรม

วรรณกรรมและสังคมมีบทบาทและอิทธิพลซึ่งกันและกัน วรรณกรรมมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งจะมีผลในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ขณะเดียวกันนักเขียนก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น นักเขียนจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสะท้อนความปรารถนาในเนื้อหาของวรรณกรรมเพื่อเป็นแนวคิดในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น วรรณกรรมของนักเขียนชีวิตสั้นอาจจะสะท้อนให้เห็นวรรณกรรมสองลักษณะ ลักษณะแรก คือ นักเขียนบางคนมิได้ตั้งใจสะท้อนสังคมโดยตรง แต่พิจารณาได้จากโลกทัศน์และชีวิตสั้นของเขา ลักษณะที่สอง คือ นักเขียนจงใจหยิบยกอุดมการณ์ทางสังคมมาเป็นเนื้อหาของวรรณกรรม ดังนั้น การพิจารณาวรรณกรรมจึงถือเป็นการศึกษาภาพสะท้อนของสังคม โดยให้ความสำคัญกับวรรณกรรมและกลวิธีในการเสนออุดมการณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรม

นอกจากนี้ ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5-7) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม ในด้านรูปธรรม หมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนด้านนามธรรม หมายถึง ค่านิยมในชีวิตจิตใจของคนในสังคม ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของนักเขียน ดังนั้น วรรณกรรมจึงสะท้อนสังคมโดยให้สาระและแนวคิดที่เป็นการตอบสนองทั้งทางด้านการกระทำและความคิดของมนุษย์ต่อสังคม

วรรณกรรมมีหลายประเภท เช่น สารคดี นวนิยาย เป็นต้น แต่อาจจะแบ่งตามกลุ่มของผู้อ่านดังเช่น วรรณกรรมเยาวชนซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยม เพราะเป็นหนังสือที่อ่านง่ายและเสริมสร้างจินตนาการให้แก่เยาวชน วรรณกรรมเยาวชนเป็นหนังสือที่สะท้อนสังคมไทยอย่างชัดเจน

ในด้านต่าง ๆ อีกด้วย ทำให้ผู้อ่านมีความสุขสนุกสนานความเพลิดเพลินและได้เรียนรู้ธรรมชาติที่มีต่อโลกอย่างถูกต้อง ดังที่ สนั่น มีชั้นหมาก (2537 : คำนำ) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณกรรมของเยาวชนว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารอันทรงประสิทธิภาพในการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งยังช่วยปลูกฝังแนวคิด จิตสำนึกของความชอบธรรมของสังคมให้แก่เยาวชนได้ด้วย นอกจากนี้เยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญสูงสุดแห่งมวลมนุษยชาติ การเขียนวรรณกรรมสำหรับเยาวชนจึงเป็นเสมือนภาพจำลองที่เยาวชนเรียนรู้สังคม ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเขียนหนังสือโลกภายนอก เป็นความหมายต่าง ๆ ของชีวิตที่วรรณกรรมเยาวชนได้สอนให้ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้เรียนรู้วิธีดำเนินชีวิต ตัดสินใจในการใช้ชีวิตว่า การเผชิญปัญหาและการควรกระทำอย่างไร เมื่อเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

วรรณกรรมเยาวชนมีคุณค่าในด้านการเรียนรู้ปัญหาของสังคมที่สะท้อนเรื่องราวของเยาวชนในวรรณกรรม ดังที่ LI Yuanchun (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556” ผลการวิจัยได้พบว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนสะท้อนสภาพปัญหาทางสังคม ปัญหาทางการเมือง ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ปัญหาเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สะท้อนปัญหาสังคมเหล่านี้ในวรรณกรรมดังกล่าวทำให้เห็นสภาพสังคมไทยอย่างเด่นชัดเป็นสังคมไทยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ อัญชลี ส่องแสง (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นไทยระหว่างพุทธศักราช 2538-2542” ผลการวิจัยพบว่า เรื่องสั้นในช่วงปีพุทธศักราช 2538-2542 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคมใหญ่ ๆ คือ ปัญหาครอบครัว เด็กและคนชรา โสเภณี อาชีพการงานของคนในสังคม วิถีชีวิตในเมืองหลวง ความยากจน ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม วงราชการ การทำธุรกิจ และปัญหาเศรษฐกิจ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนนอกจากจะสะท้อนสังคม ยังรวมทั้งปัญหาเยาวชนและวรรณกรรมเหล่านี้ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ส่งเสริมให้เยาวชนมีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจัดทำหนังสือสำหรับเยาวชน ซึ่งปรากฏว่าหน่วยงานต่าง ๆ ได้พิมพ์หนังสือเยาวชนจำนวนมาก มีการจัดประกวดหนังสือดังที่สำนักพิมพ์ได้แบ่งประเภทหนังสือเยาวชน รวมทั้งวรรณกรรมแปลและวรรณกรรมเยาวชนเป็นผลงานของนักเขียนไทยและมืองค์การหลายแห่งที่ให้ความสำคัญแก่เยาวชน มีการส่งเสริมให้นักเขียนแต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชน โดยจัดการประกวดการแต่งหนังสืออย่างกว้างขวาง ดังเช่น การประกวดประกวดหนังสืองานสัปดาห์แห่งชาติ รางวัลเชว่นบุ๊คอะวอร์ด รางวัลนายอินทร์อะวอร์ด รางวัลแว่นแก้ว เป็นต้น

สำหรับรางวัลแว่นแก้ว เป็นกิจกรรมประกวดวรรณกรรมเยาวชนโดยบริษัท นานามีบุ๊คส์ จำกัด ซึ่งเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพคนไทยเป็นเรื่องที่ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมกันวางนโยบายและ

ดำเนินการในระยะยาว ดังนั้นจึงสมควรจะส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน และทุกองค์การจะต้องช่วยกันสนับสนุนให้มีหนังสือคุณภาพสำหรับเยาวชนไทย สำหรับบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด ทำโครงการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแค้นแก้วเป็นการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน นับได้ว่าเป็นการประกวดวรรณกรรมเยาวชนจะช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในสังคมไทย โดยมีความหวังให้เยาวชนไทยได้อ่านหนังสือที่มีคุณภาพ

ชื่อของรางวัลแค้นแก้วเป็นชื่อเป็นสิริมงคลและเกียรติประวัติยิ่งทั้งต่อบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด นักเขียนและผู้อ่านเยาวชน โครงการประกวดนี้ได้รับพระราชทานชื่อจากสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องจากทรงใช้พระนามแฝง “แค้นแก้ว” ในพระราชนิพนธ์วรรณกรรมเยาวชนเปี่ยมคุณภาพเรื่อง “แก้วจอมแก่น” และ “แก้วจอมขน” เยาวชนอ่านแล้วชื่นชอบมาก รวมทั้งได้เรียนรู้สิ่งดี ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแค้นแก้วมีหลายประเภท ได้แก่ ประเภทนวนิยาย และประเภทสารคดี ให้รางวัลประเภทละ 2 รางวัล คือ รางวัลชนะเลิศ 1 รางวัล และรองชนะเลิศ 2 รางวัล สำหรับวรรณกรรมเยาวชน ประเภทนวนิยายที่ได้รับรางวัล พ.ศ. 2556-2557 มีทั้ง 7 เล่ม ได้แก่ “เซนในสวน” “ลี้ภัยในเมืองแปลก” “โลกสวยที่น้ำใส” “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” “ในสระน้ำ” “ไม้หอมกับก้อนหิน” “ดินสอแห่งสัน” ทั้ง 7 เล่ม มีเนื้อหาที่น่าสนใจ สร้างสรรค์จากประสบการณ์ความรู้ของนักเขียน มีเนื้อหาสาระหลากหลายตรงกับความสนใจของเยาวชน นอกจากนี้ยังมีเรื่องราวและเหตุการณ์ในสังคมไทยที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้อ่านได้เห็นภาพสะท้อนเยาวชนและแนวคิดปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแค้นแก้ว ได้ชัดเจน ผู้วิจัยในฐานะชาวจีนที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงมีความสนใจศึกษาวิจัย วรรณกรรมรางวัลแค้นแก้ว ประเภทนวนิยายสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแค้นแก้ว ในช่วง พ.ศ. 2556-2557 ประเภทนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลแค้นแก้ว ซึ่งจะทำให้เข้าใจสังคมไทยและแนวคิดการแก้ปัญหาสังคมโดยเฉพาะเยาวชนผ่านเนื้อหาของวรรณกรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแค้นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาของเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาของเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแค้นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประการ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาพสะท้อนเยาวชนในวรรณกรรม

วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมโดยเฉพาะเยาวชน ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2545 : 4-7) ได้กล่าวว่า นักเขียนเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังคม ย่อมนำประสบการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมสะท้อนผ่านเนื้อหาวรรณกรรมจึงเป็นผลงานสร้างสรรค์ นักเขียนได้นำประสบการณ์ ความคิดเห็นลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เก็บไว้ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชน จึงทำให้ผู้อ่านได้รับรู้สภาพสังคม ชีวิตความเป็นอยู่เยาวชนของยุคสมัยของนักเขียน นอกจากนี้ วรรณกรรมกับสังคมจึงแยกจากกันไม่ออก วรรณกรรมสะท้อนออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน วรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่ผูกพันกัน ความเปลี่ยนแปลงไม่หยุดยั้ง วรรณกรรมกับสังคมจะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจสังคมได้ดีขึ้น (อิงอร สุพันธุ์วิช. 2558 : 30)

2. แนวคิดเกี่ยวกับเยาวชน

เยาวชนเป็นวัยที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตทั้งด้านสมอง จิตใจ อารมณ์ และร่างกาย กลุ่มที่ผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมกันพัฒนาให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพจะเป็นไปพัฒนาประเทศในอนาคต การพัฒนาทางด้านสติปัญญาเป็นสิ่งสำคัญ ปัจจัยส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาเยาวชน คือ วรรณกรรม โดยเฉพาะการที่เยาวชนได้อ่านหนังสือที่ดีเหมาะสมกับวัย เป็นหนังสือที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน ย่อมทำให้เยาวชนสนใจและรักการอ่าน พร้อมกันได้แนวคิดในการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ

3. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาเยาวชนในสังคมไทย

ปัญหาสังคมเป็นภาวะอย่างหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลจำนวนมากในสังคมโดยเฉพาะเยาวชน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นภาวะที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม คนในสังคมจึงต้องช่วยกันดูแลและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ทำให้เกิดความรุนแรงในสังคม ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมได้ โดยเฉพาะการเกิดปัญหาเยาวชนมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การศึกษาจากวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นวรรณกรรมเยาวชนแว่นแก้วประเภทนวนิยายที่กล่าวถึงเยาวชนในสังคมไทย จำนวน 7 เล่มดังนี้

ตารางที่ 1 วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยายที่กล่าวถึงเยาวชนในสังคมไทย

พ.ศ.	รางวัล	ชื่อหนังสือ	นักประพันธ์
พ.ศ. 2556	รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1	เซนในสวน	จักขณ์ จันทร
พ.ศ. 2556	รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2	ลี้ภัยในเมืองแปลก	ศศิธร สุตานันท์
พ.ศ. 2556	รางวัลชมเชย	โลกสวยที่น้ำใส	ชัยกร หาญไฟฟ้า
พ.ศ. 2557	รางวัลชนะเลิศ	เสียงเดือนในเสียงหวูด รถไฟ	กร ศิริวิวัฒน์
พ.ศ. 2557	รางวัลชมเชย	ในสระน้ำ	ศักดิ์สิทธิ์ เทวบิน
พ.ศ. 2557	รางวัลชมเชย	ไม้หมอนกับก้อนหิน	ปริยฉัตร พงษ์ไพบูลย์
พ.ศ. 2557	รางวัลชมเชย	ดินสอแห่งสัน	ฉวีวรรณ พุ่มแก้ว

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

วรรณกรรมสำหรับเยาวชน หมายถึง หนังสือเขียนขึ้นสำหรับให้เยาวชนอ่าน มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี ที่มุ่งเน้นให้ความรู้ ความสนุกสนานความเพลิดเพลิน และส่งเสริมพัฒนาความคิดให้กว้างขวาง ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการประกวดวรรณกรรมรางวัลแว่นแก้ว

รางวัลแว่นแก้ว หมายถึง รางวัลของโครงการประกวดวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด โดยมีแนวคิดว่าการพัฒนาคุณภาพคนไทยเป็นเรื่องที่ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมกันวางแผนนโยบายและดำเนินการในระยะยาว จึงจัดประกวดวรรณกรรมมอบรางวัลให้กับผลงานวรรณกรรมเยาวชน ทั้งแนวบันเทิงคดีและสารคดีที่สร้างสรรค์โดยนักเขียนไทย

ภาพสะท้อนเยาวชน หมายถึง สภาพสังคมของไทยที่นักเขียนถ่ายทอดไว้ในวรรณกรรม เป็นภาพที่นำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนที่อยู่ในสังคมไทย เช่น วิถีชีวิต การศึกษา ครอบครัว ค่านิยม เป็นต้น

ปัญหาเยาวชน หมายถึง สถานการณ์หรือปัญหาของเยาวชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคม ในลักษณะที่ขัดต่อระเบียบของสังคม เป็นสถานการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของคนจำนวนมาก มีผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของคนส่วนใหญ่ ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกที่ไม่ยอมรับและไม่พอใจต่อเหตุการณ์นั้น ปัญหาของเยาวชนในสังคมไทย เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาขาดการศึกษา ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ

เยาวชน หมายถึง เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตทั้งด้านสมอง จิตใจ อารมณ์และร่างกาย อายุระหว่าง 12-18 ปี เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ บุคคลกลุ่มนี้ที่มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างซัก ช่างถาม เป็นกลุ่มที่กำลังสร้างความคิดสร้างสรรค์

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม และปัญหาของเยาวชนในสังคมไทยเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชน
2. ศึกษาความเป็นมาของวรรณกรรมรางวัลแว่นแก้วจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
3. ศึกษานวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ที่กล่าวถึงเยาวชนในสังคมความจริง
4. คัดเลือกวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ที่กล่าวถึงเยาวชนในสังคมไทย จำนวน 7 เล่ม ดังนี้ “เซนในสวน” “ลี้ภัยในเมืองแปลก” “โลกสวยที่น้ำใส” “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” “ในสระน้ำ” “ไม่หมอนกับก้อนหิน” “ดินสอแห่งสัน”
5. วิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557
6. วิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนในสังคมไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557
7. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจลักษณะของเยาวชนในสังคมไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557
2. ทำให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับสังคมและเยาวชนที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557
3. ทำให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้เกี่ยวกับภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตของตนเอง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว เรื่องภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
  - 2.1.1 วรรณกรรมสะท้อนสภาพสังคม
  - 2.1.2 อิทธิพลของสังคมมีต่อวรรณกรรม
  - 2.1.3 วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม
- 2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
  - 2.2.1 ความหมายและลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
  - 2.2.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
  - 2.2.3 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
- 2.3 ความเข้าใจในปัญหาเยาวชนในสังคมไทย
  - 2.3.1 ความสำคัญของเยาวชนไทย
  - 2.3.2 ประเภทปัญหาเยาวชนในสังคมไทย
  - 2.3.3 สาเหตุเกิดปัญหาเยาวชนในสังคมไทย
  - 2.3.4 แนวคิดการแก้ปัญหาเยาวชนไทย
- 2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมรางวัลแว่นแก้ว
  - 2.4.1 ความเป็นมาของรางวัลแว่นแก้ว
  - 2.4.2 เกณฑ์การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทนวนิยาย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไทย
  - 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน
  - 2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล

2.1 ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นเรื่องที่ยอมรับกันว่า นักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน คือ นักเขียนเป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้น และเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนจึงได้รับอิทธิพลของสังคมในยุคสมัยของตนได้ ดังนั้น นักวิชาการได้การอธิบายแนวคิดไว้ดังนี้

2.1.1 วรรณกรรมสะท้อนสภาพสังคม

นักวิจารณ์และนักวิชาการได้การศึกษาความสัมพันธ์วรรณกรรมกับสังคมและการสร้างแนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมกับสังคมหลายแนวคิด ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวเพื่อเป็นแนวทางที่การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยายดังนี้

ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2544 : 377) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไว้ว่า วรรณกรรมหรือวรรณคดีมีหน้าที่ในการสะท้อนค่านิยมของสังคมและวรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนบุคคลในสังคม โดยจะให้เห็นความถูกต้อง ความผิดในการดำเนินชีวิต บรรทัดฐานแบบแผนของสังคม

เจตนา นาควิษระ (2542 : 43) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสะท้อนสภาพสังคมและการเมืองว่า วรรณกรรมเป็นเครื่องที่แสดงออกมาให้ความรู้สึกและความนึกคิดของมนุษย์และสังคม ซึ่งย่อมจะมีเรื่องราว หรือความนึกคิดทางการเมืองสอดแทรกอยู่ด้วย

พิชัย ศรีภูไฟ (2542 : 105) ได้กล่าวว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างวรรณกรรมและได้บันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่ละยุคสมัย วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม วรรณกรรมมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งจะมีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคมได้ ขณะเดียวกัน นักเขียนเป็นหน่วยหนึ่งในสังคม ย่อมแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ อย่างหลีกเลี่ยงกันไม่ได้

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ ซึ่งวรรณกรรมยังสะท้อนสังคมด้านรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรมหมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนด้านนามธรรม หมายถึง ค่านิยมในชีวิตจิตใจของคนในสังคม ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน

สรุปได้ว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น วรรณกรรมนำเสนอเนื้อเรื่องรวบรวมทั้งบุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นภาพสะท้อนสังคมให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2.1.2 อิทธิพลของสังคมมีต่อวรรณกรรม

ศีกฤทธิ ปราโมช (2553 : 17) ได้กล่าวว่า วรรณคดีเป็นสมบัติของสังคมที่ขาดกันไม่ได้ เพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของสังคมในยุคหนึ่งไปถึงอีกยุคหนึ่ง เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อและยึดถือและความคิดเห็นของมนุษย์ในสังคมแต่ละยุคสมัย

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 6) ได้กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน ซึ่งนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา สภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมกำหนดโลกทัศน์และชีวทัศน์ของนักเขียน ซึ่งเป็นแนวพิจารณา อิทธิพลของสังคมต่อนักเขียน ให้ความสนใจว่านักเขียนได้รับอิทธิพลจากสังคมมาอย่างไร นอกจากนี้

อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมยังได้สะท้อนสภาพเศรษฐกิจและการเมืองการกำหนดแนวโน้มของวรรณกรรมด้วย

ธานีวัฒน์ บุญโต (2541 : ง) ได้กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมมีทั้งภายในและภายนอก ภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมที่มีต่อแนวความคิดของนักเขียน ภายนอก คือ เรื่องของรูปธรรม เช่น การแต่งกาย พฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อมองวรรณกรรมโดยส่วนรวมก็จะได้ว่า วรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมแต่ละยุคสมัยสังคมเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการไปตามเหตุการณ์อย่างไร วรรณกรรมก็บอกถึงเหตุการณ์นั้น

สรุปได้ว่า วรรณกรรมกับสังคมมีอิทธิพลต่อกันและกัน สังคมเป็นแหล่งที่วรรณกรรมเกิดขึ้น สังคมกำหนดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนและรูปแบบกับเนื้อหาของวรรณกรรม วรรณกรรมเป็นกระจกเงาสะท้อนสังคมในยุคสมัยนั้น

2.1.3 วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม

บุญยง ชื่นสุขวิมล (2551 : 55-58) ได้สรุปไว้ว่า วรรณกรรมมีผลกระทบต่อสังคมในหลายระดับ ตั้งแต่ให้ความบันเทิงไปจนถึงกลายเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมือง เพราะว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงสามารถปลูกฝังค่านิยมของสังคม และมีอิทธิพลต่อระบบความคิด ความเชื่อของคนในสังคมอีกด้วย อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมก็คือ สร้างสรรค์สังคม และเป็นผลเสียต่อสังคม ดังนี้

1. ในทางสร้างสรรค์สังคม วรรณกรรมที่ชี้แนะให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในสังคม อันอาจเกิดจากระบบหรือเกิดจากตัวคนก็แล้วแต่ย่อมจะเป็นเครื่องกระตุ้นความคิดผู้อ่านให้ช่วยกันแก้ไข โดยไม่ต้องทิ้งของเก่ารับของใหม่มาแทนเมื่อนักเขียนมีสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม นักเขียนสามารถนำทางผู้อ่านและสร้างความคิดอันแข็งแกร่งโดยใช้งานเขียนของเขา

2. ในด้านผลเสียต่อสังคม วรรณกรรมบางเรื่องที่มีมุ่งหวังจะขายความบันเทิงแก่ผู้อ่านประการเดียว โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบที่มีต่อผู้อ่าน อาจสร้างค่านิยมที่ผิดบิดเบือน ความจริงหรือไม่ได้ให้สาระประโยชน์แก่ผู้อ่าน ไม่สามารถกระตุ้นให้คนเผชิญปัญหาหรือกล้าสู้กับความเป็นจริง และหาทางแก้ไขได้

รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2544 : 109) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม สังคมเปลี่ยนไปอย่างไร วรรณกรรมก็จะเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับสังคมนั้นด้วย ความไร้อารยะของวรรณกรรมก็มีอิทธิพลของสังคมที่แฝงเร้นอยู่ทั้งนั้น ดังนั้น สรุปได้ว่า

1. ชีวิตและสังคมบ่อเกิดของวรรณกรรมและวรรณกรรมมีส่วนพัฒนาแนวทางของสังคม การดำเนินและวิธีการแก้ไขของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

2. วรรณกรรมเป็นกระจกส่องภาพของสังคมในแต่ละยุคและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มองเห็นชีวิตในบางแง่มุมที่ประวัติศาสตร์มิได้บันทึกไว้

3. บทบาทของวรรณคดี หรือวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม หมายถึง ผู้สร้างผลงานวรรณกรรมมีเป้าหมายในการสร้างวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนส่งเสริมระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับคนเรา สิ่งเหล่านี้ทำให้คนเราเกิดความรู้สึก ได้รับประสบการณ์ และปัญหาต่าง ๆ

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 177) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม ปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดทัศนคติต่าง ๆ ไปสู่บุคคลในสังคม มิได้ทำหน้าที่เป็นเพียงสื่อกลางระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านเท่านั้น นอกจากทำหน้าที่ชี้แนะผู้อ่านแล้ว ยังถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ระหว่างคนรุ่นเก่ากับใหม่ด้วย ดังนั้น นวนิยายในยุคนี้จึงมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้อ่านอย่างจริงจังมากขึ้น

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 7) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่ นอกจากมีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มีชีวิต เพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านแล้ว นักเขียนยังเป็นผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่า คนธรรมดาสามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไป มองเห็นด้วยทัศนะที่กว้างไกลและลุ่มลึก ภาพที่สะท้อนในวรรณกรรม จึงเป็นจริงยิ่งกว่าความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้วรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่จึงเป็นอมตะ เพราะไม่เพียงแต่จะเสนอภาพปัจจุบันอย่างถึงแก่นของความเป็นจริงเท่านั้น แต่ยังคงคาดคะเนความเป็นไปในอนาคตได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม เพราะเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่นักเขียนวรรณกรรมได้นำความคิด ประสบการณ์ของตนมาเขียนในวรรณกรรม นอกจากวรรณกรรมสะท้อนภาพสังคมในยุคสมัยนั้นและยังมีอิทธิพลทั้งในวรรณกรรมสร้างสรรค์หรือวรรณกรรมต่อสังคม

2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

มีเนื้อหาสาระและนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชนดังนี้

2.2.1 ความหมายและลักษณะของวรรณกรรมเยาวชน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 1054-1055) ได้ให้คำอธิบายว่า วรรณกรรมเยาวชน หมายถึง งานหนังสือหรืองานนิพนธ์ในรูปแบบสื่อต่าง ๆ ที่เขียนหรือผลิตขึ้นสำหรับเยาวชน โดยเฉพาะเพื่อให้เยาวชนอ่าน ฟัง ดู เล่น ฝึกปฏิบัติ หรือ ศึกษาค้นคว้า

มานพ ถนอมศรี (2546 : 65) ได้กล่าวว่า หนังสือสำหรับเยาวชน คือ หนังสือที่เขียนขึ้นให้เยาวชนอ่าน เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน อาจมีคติสอนใจด้วยจริยธรรม สร้างสรรค์ อารมณ์ และความรู้สึก ให้แนวคิดเพื่อใช้ในการจำแนกความถูกผิดทางศีลธรรมหรือเยาวชนจะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในภายหน้า

รพินทร ฤ กลาง (2544 : 36) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชน หมายถึง งานเขียนที่เขียนขึ้นจากความจริงไม่ใช่จินตนาการ มุ่งเน้นให้เยาวชนผู้อ่านได้รับสาระ ความรู้ และ

ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อเยาวชน การดำรงชีวิตของเยาวชนในด้านต่าง ๆ และเพิ่มพูนสติปัญญาให้แก่เยาวชน เนื้อหาเป็นเรื่องที่มีสาระน่ารู้ และตรงกับความสนใจของเยาวชน เช่น สารคดีชีวิตสัตว์ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีเกี่ยวกับวิทยา เป็นต้น

จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 1) ได้กล่าวว่า หนังสือสำหรับเยาวชนคือ หนังสือที่จัดขึ้นเพื่อให้เยาวชนอ่านทั่ว ๆ ไป มีเนื้อหาที่มุ่งให้เห็นให้ความรู้ ความคิด สาระ และมุ่งให้ความบันเทิงเพลิดเพลินที่ประเทืองสติปัญญาหรือคุณธรรมอันดีงามแก่ผู้อ่านเยาวชน

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนหรือเยาวชน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน มีเนื้อหาสาระมีมุ่งความรู้ ความสนุกสนานและความเพลิดเพลินส่วนวรรณกรรมสำหรับเยาวชน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เยาวชนอ่าน โดยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากหนังสือสำหรับบุคคลทั่วไป มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดลักษณะของหนังสือสำหรับเยาวชน โดยสรุปได้ดังนี้

นิตยา วรรณกิตร์ (2559 : 17) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชน มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. กลวิธีการใช้ภาษาสอดคล้องกับเยาวชน เนื่องจากเยาวชนมีความรู้และทักษะทางภาษาน้อย ดังนั้น วรรณกรรมสำหรับเยาวชนจึงต้องมีภาษาและบทสนทนาที่เหมาะสมกับเยาวชนที่ภาษาที่เขียนง่าย ๆ ตัวสะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษา

2. รูปแบบเหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเยาวชนแต่ละวัย วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ดีควรมีรูปลักษณะที่ดึงดูดความสนใจของเยาวชน หากเป็นหนังสือสำหรับเยาวชนควรมีศิลปะการใช้ภาพประกอบ การใช้สี และตัวอักษรที่ชัดเจน ขนาดรูปเล่มกะทัดรัดเหมาะสมกับการจับถือของเยาวชน

3. เนื้อหามีสาระ ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างสรรค์จินตนาการให้กับเยาวชน วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ดีจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระที่มีประโยชน์ ความคิดสร้างสรรค์และเสริมสร้างจินตนาการที่ดีให้กับเยาวชน และจะมุ่งให้แต่ละความสนุกสนานเพลิดเพลินแต่เพียงอย่างเดียว

จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 10-14) ได้กล่าวว่า นวนิยายสำหรับเยาวชน มีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหา มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกชัดเจน มีความยากง่ายเหมาะสมวัยไม่ทำให้เยาวชนอ่านแล้วสับสนและเกิดความเข้าใจผิด มีเรื่องราวแสดงความเคลื่อนไหวของตัวละคร มีการดำเนินเรื่องของตัวละครอย่างรวดเร็ว ใช้ตัวละครที่เหมาะสม

2. แนวการเขียน เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหนังสือ เมื่อเลือกใช้ประเภทใดประเภทหนึ่ง จะต้องใช้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ ไม่ปะปนจนสับสน และกลมกลืนกันไป ส่วนหลักการเขียนเรื่องหรือการเสนอเรื่อง คือ เขียนให้ผู้อ่านซึ่งสามารถอ่านเข้าใจง่ายและรู้เรื่องเร็วที่สุด

3. ภาพประกอบ เป็นส่วนสำคัญของหนังสือ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาของหนังสือประเภทนั้น ๆ ภาพนั้นจะต้องชัดเจน ไม่มีคมัว เลือน หรือมีรายละเอียดมาก

4. การใช้ภาษา ต้องใช้คำที่เข้าใจง่ายและไม่ต้องแปลซ้ำ ต้องหลีกเลี่ยงคำศัพท์ยาก ๆ หรือคำศัพท์ที่มีหลายความหมายใช้ในประโยคสั้น ๆ

ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง (2541 : 15-19) ได้กล่าวถึง วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นมี 4 ลักษณะ คือ

1. เรื่องที่วัยรุ่นชื่นชอบ มักเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ ได้แก่ เรื่องราวประเภทรำพึงรำพันถึงอารมณ์ต่าง ๆ ของวัยรุ่น เรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตวัยเรียน เรื่องเกี่ยวกับความรักของนักเรียนหรือนักศึกษา เรื่องชวนขันสำหรับวัยรุ่นและเรื่องประเภทให้ข้อคิดหรือคติเตือนใจวัยรุ่น

2. เรื่องสะท้อนชีวิตหรือปัญหาวัยรุ่น เป็นวรรณกรรมที่กล่าวถึงสภาพชีวิตของวัยรุ่นในลักษณะต่าง ๆ หรืออาจสะท้อนปัญหาวัยรุ่น อันมีผลเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว จึงเหมาะสมแก่กลุ่มผู้อ่านทั้งวัยรุ่นและผู้ใหญ่

3. เรื่องเกี่ยวกับอารมณ์รวมของวัยรุ่น เป็นวรรณกรรมที่วัยรุ่นแสดงอารมณ์ร่วมด้วยการต่อสู้ทางการเมืองหรือสังคม จึงมักมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเมืองและสังคม

4. วรรณคดีในอดีตที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น อาจมีเนื้อหามุ่งเน้นการอบรมสั่งสอนคนหนุ่มสาวในอดีต หรืออาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรักของคนหนุ่มสาว

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้เยาวชนอ่าน มีรูปแบบและเนื้อหาเรื่องเหมาะสมกับผู้อ่านทุกวัย สามารถตอบสนองความต้องการของเยาวชนได้ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน

2.2.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

เยาวชนในแต่ละวัยมีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป การจัดทำวรรณกรรม สำหรับเยาวชน ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเยาวชนในแต่ละวัยด้วย เกณฑ์ในการแบ่งประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีหลากหลาย ทั้งที่แบ่งตามอายุและระดับการศึกษา กับตามลักษณะของเรื่องดังนี้

1. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนแบ่งตามเกณฑ์อายุและระดับการศึกษา

นพวรรณ สิริเวชกุล (2546 : 9) ได้อธิบายว่า วรรณกรรมเยาวชน การแบ่งตามอายุและระดับชั้นเรียน ดังนี้

1) เยาวชนวัยก่อนเรียน อายุ 2-5 ปี ได้แก่ เยาวชนที่เริ่มเข้าเรียนในระดับก่อนอนุบาลและระดับอนุบาล

2) เยาวชนวัยเริ่มเรียน อายุ 6-9 ปี ได้แก่ เยาวชนที่เริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

3) เยาวชนวัยรุ่นตอนต้น อายุ 10-14 ปี ได้แก่ เยาวชนส่วนใหญ่ที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

4) เยาวชนวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 15-18 ปี ได้แก่ เยาวชนส่วนใหญ่ที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนแบ่งตามลักษณะของเรื่อง

นิตยา วรรณกิตร์ (2559 : 18-23) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนสามารถแบ่งได้หลายประเภทตามเนื้อหาของเรื่อง แบ่งได้สองประเภท คือ สารคดีและบันเทิงคดี นอกจากนี้ได้แบ่งประเภทตามรูปแบบของสื่อ แบ่งได้สามประเภท คือ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อประเภทวัสดุ หรืออุปกรณ์หรืออาจแบ่งประเภทตามลักษณะคำประพันธ์แบ่งได้สองประเภท คือ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง วรรณกรรมสำหรับเยาวชนอาจจะจำแนกประเภทตามประเภทของหนังสือที่ได้แบ่งเป็นหกประเภท คือ หนังสืออ้างอิง หนังสือภาพ หนังสือสารคดี หนังสือสารบันเทิง หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม

วิริยะ สิริสิงห์ (2551 : 11-12) ได้กล่าวว่า หนังสือสำหรับเยาวชนแบ่งตามลักษณะของเรื่อง แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. นวนิยาย
2. สารคดี
3. ร้อยกรอง

จินตนา ไบกาชูยี (2542 : 12) ได้จัดแบ่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนตามลักษณะของเรื่องไว้ 3 ประเภทดังนี้

1. หนังสือเรียน
2. หนังสืออ่านทั่วไป
3. นิตยสาร วารสาร และการ์ตูน

สรุปได้ว่า การแบ่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนตามเกณฑ์อายุและระดับการศึกษา ได้เห็นว่าการแบ่งเกณฑ์ของแต่ละคนอาจจะแบ่งช่วงอายุไม่เหมือนกัน แต่โดยรวมแล้วพบว่าทุกคนแบ่งเกณฑ์วรรณกรรมเยาวชนเป็นวรรณกรรมที่หมายรวมถึงเกณฑ์อายุ ซึ่งจัดอยู่ในระดับชั้นเรียน นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งตามลักษณะของเรื่อง เช่น นวนิยาย สารคดี เป็นต้น

2.2.3 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

นิตยา วรรณกิตร์ (2559 : 18) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีคุณค่าต่อการพัฒนาเยาวชน ดังนี้

1. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนทำให้เยาวชนเกิดความคิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายอารมณ์ ช่วยส่งเสริมจินตนาการ และทำให้เยาวชนเกิดความคิดสร้างสรรค์

2. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนจะช่วยให้เยาวชนอ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแต่ละฉาก
3. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีส่วนช่วยให้ความรู้และส่งเสริมเขาวนปัญญาให้กับเยาวชน ตลอดจนสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นของเยาวชน ส่งเสริมให้เยาวชนเข้าใจสิ่งแวดล้อมเข้าใจตัวเองและผู้อื่น
4. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นเครื่องมือการช่วยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
5. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนช่วยส่งเสริมให้เยาวชนรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมจากการเรียน และส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนจะส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความมั่นใจและการแก้ไขปัญหาเยาวชน

สมพร จารุณัฐ (2542 : 35) ได้กล่าวถึงวรรณกรรมสำหรับเยาวชน มีคุณค่าการพัฒนาผู้อ่านทุกวัย วรรณกรรมสำหรับเยาวชนไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาพ บทกวี และสารคดีสามารถส่งเสริมเยาวชนให้การพัฒนาทางการใช้ภาษา ทางสติปัญญาทางบุคลิกภาพ และทางสังคม วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่มีคุณภาพสามารถให้เยาวชนได้อ่าน หรือได้ฟัง เพื่อเยาวชนจะได้ศึกษาเรียนรู้ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความชื่นชม พัฒนาความคิด สติปัญญา เจตคติ ค่านิยม แบบจริยธรรม เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับผู้อื่นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และการรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับคนอื่นและอาจจะเกิดขึ้นกับตนเอง

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2542 : 15) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชน มีคุณค่าต่อเยาวชน และการพัฒนาส่งเสริมเยาวชนได้หลายด้าน คือ

1. สร้างความอบอุ่นในครอบครัว วรรณกรรมสำหรับเยาวชนหรือเยาวชนมีส่วนร่วมอย่างยิ่งในการสร้างความรัก ความอบอุ่น ระหว่างผู้ใหญ่ กับเยาวชนในครอบครัว เยาวชนหรือเยาวชนจะรู้สึกอบอุ่นใจ มีความรักความผูกพันกัน
2. พัฒนาทักษะทางภาษา เยาวชนหรือเยาวชนได้การพัฒนาทักษะทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน เป็นต้น
3. การส่งเสริมพัฒนาให้ข้คิด คดีเตือนใจในการดำรงชีวิต นอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังสอดแทรกข้อคิด คดีเตือนใจในการดำรงชีวิตในสังคม สอนให้เยาวชนโตมาเป็นคนดีมีคุณธรรม

กรมวิชาการ (2541 : 36-44) ได้กล่าวว่า คุณค่าของหนังสือสำหรับเยาวชนดังนี้

1. เป็นหนังสือที่ส่งเสริมพัฒนาเยาวชนฝึกฝนการพูด อ่าน เขียน รู้จักคำศัพท์ และการใช้ภาษาในการสร้างจินตนาการและพัฒนาความคิด
2. เยาวชนสามารถนำความรู้มาใช้ในการตีความ อธิบายความและสรุปความ ซึ่งจะได้เข้าใจลึกซึ้งถึงความสัมพันธ์ระหว่างสาระความรู้และเรื่องราวของสิ่งต่าง ๆ
3. ทำให้เยาวชนเข้าใจตนเอง นับถือตัวเอง และรู้จักที่จะยอมรับและนับถือผู้อื่น

4. ช่วยให้เยาวชนรู้จักปฏิบัติตนอย่างไรต่อผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของคนอื่น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากของตน

5. รู้ความประพฤติกรรมที่เป็นยอมรับและไม่ยอมรับ รู้ว่าอะไรผิด หรือถูก รู้จักบทบาทบุคคลต่าง ๆ และรู้จักบทบาทของตนเองในครอบครัวและชุมชน

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นอาหารจิตใจที่ดี เพราะว่าวรรณกรรมสำหรับเยาวชน ไม่เพียงแต่ให้การอ่านหนังสือสนุกสนานความเพลิดเพลิน ยังตอบสนองความต้องการ ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษา การช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

2.3 ความเข้าใจปัญหาเยาวชนในสังคมไทย

นักวิชาการได้ศึกษาปัญหาเยาวชนในด้านต่าง ๆ ดังมีสาระสำคัญดังนี้

2.3.1 ความสำคัญของเยาวชนไทย

เยาวชนเป็นพลังสำคัญของชาติทางเศรษฐกิจ สังคมและการปกครอง เป็นอนาคตของชาติ ดังที่ มยุรี จารุปาน และคณะ (2555 : 23) ได้กล่าวว่า เยาวชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต จึงทำให้เห็นเยาวชนมีความสำคัญในสังคมไทยอย่างกว้างดังนี้

1. เยาวชนไทย คือ สมาชิกของครอบครัวและสังคม ซึ่งจะต้องปลูกฝังอบรมให้รู้จักบทบาทของตนในครอบครัว และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งยามสงบและยามสงคราม

2. เยาวชนไทย คือ กำลังในการปกป้องรักษาบ้านเมือง จึงต้องอบรมให้วินัยแบบทหาร และมีความรู้สึกในเรื่องชาตินิยม

3. เยาวชนไทย คือ พลังในทางเศรษฐกิจจะพัฒนาให้เป็นการกำลังผลิตที่พอเพียงกับขยายตัวทางเศรษฐกิจ

4. เยาวชนไทย คือ พลังในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องพัฒนาให้เหมาะสมทั้งในปริมาณและคุณภาพ

5. เยาวชนเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างเวลาของการแสวงหาความรู้ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อความอยู่รอดปลอดภัยของสังคมในอนาคตทั้งในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศและการถ่ายทอดวัฒนธรรม

6. เยาวชนเป็นทั้งผู้รับการพัฒนาและผู้ดำเนินการพัฒนาด้วย โดยเฉพาะเยาวชนในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการกระจายการพัฒนาไปสู่ผู้ด้อยโอกาส

2.3.2 ลักษณะปัญหาเยาวชนในสังคมไทย

ปัญหาเยาวชนมีหลายลักษณะ นักวิชาการและนักสังคมศาสตร์ได้ทำให้แนวคิดสำคัญดังนี้

มยุรี จารุปาน และคณะ (2555 : 144-186) ได้กล่าวว่า ปัญหาเยาวชนมี 4 ด้าน คือ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสัมพันธ์ทางเพศโดยผิดจารีตประเพณี ปัญหาการร่วมเพศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเยาวชนในด้านสุขภาพอนามัย สติปัญญา สังคมและบุคลิกภาพ

สมพงษ์ จิตระดับ และ อัญมณี บุญเชื้อ (2551 : 17) ได้กล่าวถึงปัญหาเยาวชนไทยไว้ว่ามีปัญหา 9 ด้าน ได้แก่

1. ปัญหาด้านยาเสพติด พบว่า เยาวชนมีการเสพยาบ้า สารระเหย กัญชา
2. ปัญหาด้านพฤติกรรม ได้แก่ ความฟุ้งเฟ้อ การแต่งกาย ติดเกม ขาดวินัย ความรับผิดชอบ ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง ขาดความร่วมมือกับชุมชน ไม่มีพลังเยาวชน และขาดจิตสำนึก
3. ปัญหาด้านการศึกษา พบว่า เยาวชนขาดเรียน ออกกลางคัน หนีเรียน ไม่เรียนต่อในระดับสูง ยากจน ไม่มีทุนศึกษาต่อ และเรียนจบแล้วไม่มีงานทำ
4. ปัญหาทางเพศกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พบว่า มีการค้าประเวณีเกิดปัญหาท้องไม่มีพ่อ
5. ปัญหาคุณธรรม จริยธรรม พบว่า เยาวชนมีนิสัย กิริยามารยาทก้าวร้าว ขาดความเคารพเชื่อฟัง และไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม
6. ปัญหาการใช้เวลาว่าง เยาวชนใช้เวลาว่างในการเล่นเกม ติดเพื่อน มั่วสุม เล่นการพนัน ดื่มสุรา ติดบุหรี่ และอื่น ๆ
7. ปัญหาการก่ออาชญากรรม มีการทะเลาะเบาะแว้ง ยกพวกตีกัน ลักขโมย ปล้นไปจนถึงปัญหาการข่มขืน
8. ปัญหาครอบครัว พบว่า ครอบครัวไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น
9. ปัญหาการค้ามนุษย์ แรงงานเยาวชน การค้าประเวณี และอื่น

สรุปได้ว่า ปัญหาเยาวชนมีหลายลักษณะ ตามลักษณะของปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนแบบที่ไม่เหมาะสม มีปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาอาชญากรรม รวมทั้งปัญหาด้านสุขภาพ สติปัญญา สังคมและบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย

3.3.3 สาเหตุของการเกิดปัญหาเยาวชนในสังคมไทย

ปัญหาเยาวชนที่เกิดขึ้นในทุกสังคมไทย มีสาเหตุหลายประการดังที่ นักวิชาการได้อธิบายไว้ดังนี้

มยุรี จารุปาน และคณะ (2555 : 447) อธิบายว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเยาวชนมีหลายประการ แต่สาเหตุส่วนใหญ่มักจะคล้ายคลึงกัน ความซับซ้อนต่าง ๆ ในสังคมไทยอาจทำให้ปัญหาเยาวชนการเกิดเพิ่มขึ้น ด้วยปัจจัยทางด้านสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำผิดของเยาวชนสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว ครอบครัวเป็นสถานที่ทำหน้าที่การอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดวัฒนธรรมแก่เยาวชน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีมีประโยชน์ในสังคมสืบต่อไป ดังนั้น การเกิด

ปัญหาขึ้นในครอบครัวและทำให้ครอบครัวไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพได้ จะทำให้เยาวชนประสบกับปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสังคม ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เยาวชนขาดความรัก ความอบอุ่นและขาดผู้ชี้แนะทางที่ถูกต้อง ทำให้มีโอกาสที่จะหันไปหาทางออกที่ผิด ๆ และอาจจะถลำไปจนถึงการกระทำผิดกฎหมายได้ต่อไป

2. ปัจจัยเกี่ยวกับการศึกษา การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับเยาวชน เนื่องจากการศึกษาทำให้เยาวชนจะได้การเรียนรู้ด้านวิชาการและสังคม เพื่อนำไปเป็นองค์ประกอบในการทำมาหากินและการคบหาสมาคมกับผู้อื่น ตลอดจนจนถึงปฏิบัติตามปทัสถานทางสังคม ดังนั้นเยาวชนที่ขาดการศึกษาก็จะเกิดปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต เช่น การขาดการอบรมในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบของสังคม อาจจะทำให้เยาวชนขาดความเชื่อมั่นในตนเองและวางตัวไม่เหมาะสม

มยุรี จารุปาน และคณะ (2555 : 141-142) ได้กล่าวว่า ปัญหาเยาวชนเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบันที่เกิดขึ้นความรวดเร็วมากกว่าสมัยก่อน เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม และการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว หรือไปมาหาสู่กันได้ในเวลาเพียงสั้น ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้การถ่ายทอดการส่งผ่านวัฒนธรรม ข่าวดาร ความก้าวหน้าต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว การรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ เข้าไปในสังคมนี้ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและมีผลต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคมโดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าเยาวชนนั้นมีลักษณะของการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ความอยากเห็นอยากรู้ ชอบทดลองในสิ่งแปลกใหม่ที่ตนไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ดังนั้น เยาวชนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม นอกจากนี้ยังมี ผลกระทบต่อการเกิดปัญหาเยาวชนคือ สังคมมีความสับสนวุ่นวายและขาดความแน่นอนในสิ่งที่ยึดถือ มักจะทำให้รู้สึกว่ายาวชนมีสิ่งผิดแปลกไปกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม และขาดความรู้สึกดังกล่าวนี้ทำให้เยาวชนเกิดปัญหาจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกับผู้ใหญ่ จึงมักจะแสดงพฤติกรรมต่อต้าน หรือเบี่ยงเบนออกไปจากมาตรฐานเดิมของสังคม

กมลพรรณ ชิวพันธ์ศรี (2547 : 19-20) ได้กล่าวว่า สาเหตุเกิดปัญหาเยาวชนมีมากมายหลายด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ไม่มีความรู้ที่ถูกต้อง ในการพัฒนาการเลี้ยงดูอบรมเยาวชน ทั้งจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เป็นสาเหตุใหญ่ที่สุด ทำให้เลี้ยงดูลูกไม่ถูกทาง เช่น รักลูกไม่เท่ากัน หรือสนใจแต่คนเล็ก

2. ไม่มีเวลา ภาวะเศรษฐกิจ สังคม ปัจจุบันที่พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องดิ้นรนทำมาหากิน เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่าย การแข่งขันจะทำให้ไม่ค่อยมีเวลาดูแลอบรมเยาวชน ทั้งด้านอารมณ์ ร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมและสติปัญญา

3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เอาความเครียดไปลงที่เยาวชน เช่น เวลากลับจากการทำงาน การดูดาเยาวชนอย่างเดียวไม่เคยชมเลย อาจเป็นเหตุที่ทำให้เยาวชนฆ่าตัวตายได้มากที่สุด

4. ไม่มีความรับผิดชอบ ผู้ประกอบการภาคเอกชน หรือสื่อต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องหารายได้มากขึ้นในยุคนี้ จึงทำให้ทุกวิถีทาง แต่ขาดความรับผิดชอบ หรือขาดความรู้ ในการระมัดระวังการผลิตสินค้าให้เยาวชน

5. ระบบการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเยาวชนเพื่อให้เยาวชนเก่งวิชาการ แต่ขาดการส่งเสริมฝึกทักษะในประสบการณ์ใช้ชีวิตจริงและขาดการเอาปัญหาสังคม ครอบครั้ว ชีวิตจริงมาเป็นตัวตั้งขาดการนำประยุกต์ใช้

6. ไม่มีตัวอย่างที่ดีให้เยาวชนเห็น ไม่มีภาพสื่อต่าง ๆ สภาพแวดล้อมเยาวชนที่มีความรุนแรง เช่น พ่อแม่ทะเลาะกัน

7. ละเลยมากไปหรือปกป้องมากไป รักลูกผิดทาง ซึ่งถือว่าการฆ่าลูกทางอ้อม เช่น ซื้อรถมอเตอร์ไซค์ให้แล้วซึ่งขับชนกับรถยนต์ตาย

8. ขาดการปลูกฝังสิ่งดี ๆ ตั้งแต่เด็ก กลายเป็นผู้ขาดความรับผิดชอบ ขาดคุณธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความอดทน แข็งแกร่ง

9. เกิดความเหงา เพราะเวลารว่างมาก ผู้ปกครองไม่เคยให้ทำอะไร ทั้งการช่วยงานหรือรับผิดชอบสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

10. ไม่ได้เตรียมเป็นพ่อแม่หรือครอบครัว บังเอิญมีลูกหรือเยาวชนโดยไม่ได้ตั้งใจ
สุพัตรา สุภาพ (2542 : 21-22) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีปัญหามาจากดังต่อไปนี้

1. ตัวของเยาวชน ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ ทำให้เยาวชนมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย มีความกังวลและรู้สึกไม่สบายใจ หากผู้ใหญ่ไม่เข้าใจและไม่แสดงความเห็นอกเห็นใจ เยาวชนก็จะกลายเป็นเด็กเก็บตัวไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สภาพปกติได้ เยาวชนอาจเติบโตในลักษณะที่ไม่มีความสุขไม่พอใจในชีวิตของตนเอง อาจทำให้เกิดโรคประสาทในรายที่ได้รับผลกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรงอาจกลายเป็นโรคจิตใจ

2. ครอบครัว เป็นสิ่งที่แวดล้อมที่สำคัญต่อจิตใจเยาวชน เพราะเป็นสถาบันแห่งแรกที่ได้ฝึกอบรมนิสัยใจคอและความประพฤติกรรมแก่เยาวชน การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ถูกวิธีโดยการให้ความรักหรือตามใจอย่างไม่มีเหตุผลและการไม่ให้อิสระแก่ลูกในการที่จะตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองตามวัยอันควรก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนทำผิดได้ นอกจากนี้การขาดความรักความเข้าใจในครอบครัวอาจทำให้เยาวชนเกิดแรงต่อต้านและแสดงออกในรูปของความก้าวร้าวรุนแรง หรืออาจทำให้เยาวชนหาทางแก้ไขปัญหาด้วยการหนีออกจากบ้านและคบเพื่อนไปในทางที่ผิด

3. โรงเรียนและครู โรงเรียนก่อให้เกิดปัญหาในด้านของการศึกษา เนื่องจากเยาวชนได้รับการศึกษาไม่เพียงพอและขาดโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนมีน้อยไม่พอกับหลักสูตรการศึกษาไม่เหมาะสม ล้าหลัง ไม่ทันสมัย การใช้สิทธิพิเศษที่ไม่ถูกในการเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงของรัฐ สิ่งเหล่านี้จะทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกพลต่อชีวิตเยาวชน เพราะวัยรุ่นบางคนอาจจะ

กลัวเกรงครูมากกว่าพ่อแม่ ส่วนครูจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเยาวชนมาก เพราะเยาวชนบางคนจะกลัวเกรงครูมากกว่าพ่อแม่ อยากให้ครูรักและชม เยาวชนจึงมักจะพยายามเอาใจครู หากครูไม่เข้าใจเยาวชนมักจะดุด่ากล่าวแต่เพียงอย่างเดียวก็อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนไม่อยากไปโรงเรียนและหนีเรียนไปมั่วสุมทำความผิดได้

4. เพื่อน เยาวชนในตอนเด็กมักจะรักเพื่อน ติดเพื่อนและนิยมทำตามอย่างเพื่อน ถ้าเยาวชนคบเพื่อนดีก็จะประพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้าเพื่อนไม่ดีประกอบกับสิ่งแวดล้อมอื่นไม่ดีเยาวชนก็มีทางที่จะไปสู่ความเสื่อมมากกว่าทางดี

5. สภาพของสังคมและเศรษฐกิจ ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสม ปัญหาสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่มอมเมาเยาวชน การจำกัดความคิดของเยาวชน โดยสังคมจะเป็นผู้กำหนดความคิดของเยาวชนเสียเองโดยไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนรู้จักคิดมีเหตุผลด้วยตัวเอง สังคมขาดจริยธรรม ศีลธรรมอันดีงาม ทำให้เยาวชนเกิดความหลงผิดและเดินตาม ปัญหาการเกิดความเลื่อมล้ำทางสังคมโดยการมีฐานะที่แตกต่างกันมากเกิดไปทำให้เยาวชนรู้สึกกลัวว่าสังคมขาดความยุติธรรม

สรุปได้ว่า ปัญหาเยาวชนมักจะเกิดจากสาเหตุหลากหลายมากมายเป็นที่ทั้งภายในและภายนอก สาเหตุภายนอก คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้วิถีชีวิตมีการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมเกิดปัญหาสังคมและต้องการปรับตัว สาเหตุภายใน คือ ครอบครัว และเยาวชนขาดความอบอุ่น ความเอาใจใส่ สุดท้ายจึงได้กลายเป็นปัญหาเยาวชนต่าง ๆ

2.3.4 แนวคิดการแก้ปัญหาเยาวชนไทย

ปัจจุบันปัญหาของเยาวชนในสังคมไทยรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการปกครอง ดังนั้น นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ จึงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเยาวชนดังนี้

มยุรี จารุपाल และคณะ (2555 : 528-529) ได้กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนไม่เกี่ยวกับการดำเนินคดีทางศาลนั้น มีหลายแนวทาง หลักการทั่วไปในการป้องกันและแก้ไขสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านครอบครัวและผู้ปกครอง จะต้องให้ความรัก ความอบอุ่น และสร้างความสามัคคีกันภายในครอบครัว เอาใจใส่เยาวชน ไม่ทอดทิ้งเยาวชนให้ขาดความอบอุ่น นอกจากนี้ยังต้องศึกษาให้เข้าใจถึงพัฒนาการและปัญหาของเยาวชน มีจิตวิทยาในการอบรมและลงโทษเยาวชนให้เหมาะสม และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนด้านการพัฒนาเยาวชนและส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนและทำงานตามวัยสมควร พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน ต้องมีความรับผิดชอบ สามารถที่จะเลี้ยงดูครอบครัวและมีความสามารถที่จะเผชิญความจริงในชีวิตได้

2. ด้านโรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูต้องรักและเอาใจใส่ดูแลเยาวชนอย่างใกล้ชิด อุทิศเวลา ให้เยาวชนและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่ไม่อยู่กับบิดามารดา ของตนเอง ควรให้การดูแลเป็นพิเศษ ยังให้การติดต่อประสานงานและร่วมมือกับผู้ปกครองอย่าง ใกล้ชิดอยู่เสมอ หากโรงเรียนตั้งอยู่ในสถานที่แวดล้อมไม่เหมาะสม ควรให้มีการติดตามดูแลด้าน ความประพฤติ และด้านอื่น ๆ เป็นพิเศษ สร้างระเบียบวินัยของโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่เคร่งครัด หรือหย่อนยานจนเกินไปรวมทั้งให้การอบรมด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และกฎหมายที่ควรทราบ ให้เยาวชนเข้าใจ ตลอดจนการส่งเสริมให้มีวิชาชีพให้เพียงพอจึงได้จัดให้บริการแนะแนวปัญหา ส่วนอาชีพ และการศึกษา

3. ด้านสภาพแวดล้อม ควรหาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา ห้องสมุด หรือศูนย์เยาวชน ให้เพียงพอกับความต้องการของเยาวชน เพื่อเยาวชนจะได้ใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ ผู้ใหญ่ไม่ทำผิดจริยธรรม และไม่ควรอนุญาตให้มีแหล่งอบายมุขต่าง ๆ เพื่อป้องกัน มิให้เยาวชนได้เห็นตัวอย่างที่ไม่ดี ดังนั้น จึงควรมีมาตรการควบคุมด้านการสื่อสารมวลชนอย่างรัดกุม ทั้งด้านวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ตลอดจนเอกสาร หนังสือพิมพ์ ไม่ให้แพร่ข่าวอันเป็นสิ่งลามก อนาจารยั่วในทางเสื่อมเสียขัดต่อศีลธรรมอันดี

4. ด้านตัวเยาวชน ครอบครัว หรือสังคมจะต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เยาวชน สนับสนุนให้เยาวชนคบเพื่อนที่ดี และช่วยเหลือแก้ไขเมื่อเยาวชนมีปัญหา แล้วให้คำแนะนำและ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายของเยาวชน และข้อควรปฏิบัติให้เยาวชนได้รู้และเข้าใจ จึงพัฒนาสุขภาพเยาวชน เยาวชนมีสุขภาพไม่ดี มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนควรได้รับการบำบัดรักษา ให้หาย ซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ดังนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรอบรม แนะนำชี้แจงถึงโทษและประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ ให้เยาวชนได้รู้และเข้าใจด้วยเหตุและผล

5. ด้านเศรษฐกิจ จะต้องให้แนะแนวให้เยาวชนเข้าใจว่า เงินที่ได้มาจากการประกอบ อาชีพจะต้องรู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เยาวชนที่มีอาชีพจะต้องปรึกษาผู้รู้ ต้องการฝึกให้เยาวชน มีอาชีพที่สุจริต แนะนำให้เห็นตัวอย่างของผู้ใช้จ่ายเงินในทางที่ดีและให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ในทางสุจริต

นอกจากนี้ มยุรี จารุปาน และคณะ (2555 : 528-529) ได้กล่าวว่า การป้องกันและ แก้ไขปัญหาเยาวชนสามารถแบ่งตามเฉพาะกรณี สรุปได้ว่า ด้านบิดามารดาจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่ เยาวชน ให้คำปรึกษาหารือเมื่อเยาวชนมีปัญหา มีความยุติธรรม มีเหตุผล เป็นตัวอย่างที่ดีและสร้าง บรรยากาศภายในบ้านให้น่าอยู่ ด้านตัวเยาวชนจำเป็นต้องจำเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์รู้จักใช้ บริการต่าง ๆ ฝึกฝนตัวเองให้มีระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมทุก ๆ ฝ่ายด้านครู อาจารย์

จำต้องรู้จักสังเกตพฤติกรรมของเยาวชน กวดขันเอาใจใส่แก่เยาวชน ด้านโรงเรียนควรมีการเรียนการสอน มีครูและอุปกรณ์ให้นักเรียนการเรียนครบถ้วน ด้านระดับกระทรวงศึกษาธิการจะต้องให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้มีประสิทธิภาพและกวดขันให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง

กมลพรรณ ชีวพันธ์ศรี (2547 : 19-21) ได้อธิบายแนวความคิดการแก้ไขปัญหาเยาวชนไว้ 4 ระดับ คือ ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับสังคมและชุมชน และระดับรัฐ

1. ระดับครอบครัวผู้ปกครองพ่อแม่ทุกคนต้องพัฒนาความรู้ในการเลี้ยงเยาวชน สร้างความผูกพันพ่อแม่กับลูก มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ใช้ความยืดหยุ่นในการดูแลบุตร ไม่เอาความเครียดจากที่ทำงาน หรือเรื่องอื่น ๆ มาลงบุตรหลาน เป็นต้น

2. ระดับโรงเรียนจะต้องพัฒนาทักษะทางจิตใจควบคู่ไปกับความรู้ เพิ่มกิจกรรมกลุ่มที่ท้าทายความคิดทำหลากหลายและจัดให้อย่างสม่ำเสมอและช่วยเหลือกันและกันเพื่อให้ไปบริการสังคม มีครูที่ปรึกษาที่รู้ เข้าใจ มีจิตวิทยาดี ใจดี เยาวชนสามารถเข้าใจได้ง่าย

3. ระดับสังคมและชุมชน ใช้สร้างประสบการณ์และปลูกฝังความคิดทางบวก คือ การส่งเสริมให้เยาวชนรู้สึกว่าเป็นคนมีคุณค่า มีความสามารถ มีศักยภาพ เป็นที่รัก ที่ห่วงใย ต้องการ มีความผูกพันกับครอบครัว ซึ่งจะทำให้เขาห่างไกลเยาวชนมีพัฒนาการที่ดี ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง โดยเริ่มจากผู้นำท้องถิ่น ตัวแทนเยาวชนผู้ร่วมงาน และเพื่อนบ้าน ตั้งชมรมเยาวชน ทำกิจกรรม ทุกวันอาทิตย์หรือทุกเย็นหลังเลิกเรียน เช่น ต่อด้านยาเสพติด รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง เช่น กีฬา ดนตรี วิชาการ หรือร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นคนช่วยดูแลรักษาความปลอดภัยประจำชุมชน ซึ่งควรมีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และร่วมมือกันระหว่างเยาวชนกับผู้ใหญ่โดยผู้ใหญ่ต้องไม่เอาเปรียบเยาวชน

4. ระดับรัฐ จะต้องให้ความรู้ครูและผู้ปกครองด้านการเลี้ยงดูเยาวชนทั้งด้านจิตวิทยา เยาวชน พัฒนาสติปัญญา การดูแลสุขภาพเยาวชนรวมถึงมีสถานที่ให้เยาวชนแสดงออก เช่น กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เป็นต้น และมีกฎหมายรองรับเช่น การลงโทษผู้ปกครอง โรงเรียน หากเยาวชนใน การปกครองไปทำให้อื่นเดือดร้อน

สรุปได้ว่า เยาวชนเป็นพลังที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตและเป็นปัญหาที่เร่งด่วน จึงจะต้องการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเยาวชน ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนมีวิธี หลากหลายนำมาใช้ในการแก้ปัญหาเยาวชนในครอบครัว โรงเรียน สังคมและชุมชน และรัฐ นอกจากนี้ปัญหาเยาวชนที่เกิดขึ้นในสังคมยังสามารถการป้องกันและแก้ไขตามเฉพาะกรณี ทำให้ เยาวชนเติบโตได้มีสภาพสังคมที่ดี

2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมรางวัลแว่นแก้ว

วรรณกรรมเยาวชนที่ดีควรเป็นเรื่องที่อ่านสนุกความเพลิดเพลิน ส่งเสริมให้เยาวชนรักการอ่านและช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อให้เยาวชนสามารถเติบโตขึ้นอย่างมีความสุขและวุฒิภาวะทางอารมณ์ เพราะฉะนั้นจึงได้รับความนิยมและจำเป็นต้องจกทำกิจกรรมประกวดขึ้นเพื่อส่งเสริมวรรณกรรมเยาวชนที่มีคุณภาพและคุณค่าที่เกิดประโยชน์ต่อเยาวชน

2.4.1 ความเป็นมาของรางวัลแว่นแก้ว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้พระนามแฝง "แว่นแก้ว" ในพระราชนิพนธ์ วรรณกรรมเยาวชนเปี่ยมคุณภาพ "แก้วจอมแก่น" และ "แก้วจอมซน" เยาวชนอ่านแล้วชื่นชอบมาก รวมทั้งได้เรียนรู้ ซึมซับสิ่งดี ๆ ต่อการพัฒนาตนเอง จึงเป็นสิริมงคลและเกียรติประวัติยิ่งทั้งต่อบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด และโครงการประกวดนี้ ที่ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชานุญาตให้บริษัทอัญเชิญพระนามแฝง "แว่นแก้ว" มาเป็นชื่อรางวัลตามการกราบบังคมทูลขอพระราชทานของบริษัท ฯ

ทั้งนี้ บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพคนไทยเป็นเรื่องที่ภาครัฐและเอกชนต้อง ร่วมกันวางนโยบายและดำเนินการในระยะยาว นโยบายสำคัญสองประการที่ภาคเอกชนสมควรทำและสามารถมีส่วนช่วยผลักดันได้นั้นก็คือ การร่วมส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมการอ่าน รวมทั้งช่วยสร้างสรรค์ให้มีหนังสือ คุณภาพดีที่หลากหลายจำนวนมากพอต่อผู้อ่านทุกระดับอายุ บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด เชื่อว่านโยบายทั้งสอง ประการนี้จะเป็แนวทางที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในสังคมไทยได้

การปลูกฝังพัฒนาให้รักการอ่านควรเริ่มตั้งแต่เยาวชน ขณะเดียวกันการสร้างสรรค์หนังสือที่เหมาะสมมีคุณภาพ กระตุ้นให้เยาวชนใ้รู้ รักการอ่าน ก็เป็นพื้นฐานที่สำคัญเช่นกัน บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด จึงได้ร่วมส่งเสริมจัดโครงการประกวดวรรณกรรมสำหรับเยาวชนรางวัล"แว่นแก้ว" ครั้งที่ 8 ประจำปี 2554 ในงานเขียน 2 ประเภท (พรชัย จันทโสภ. ม.ป.ป. : ออนไลน์)

2.4.2 เกณฑ์การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทนวนิยาย

บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด ได้จัดการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทนวนิยายสำหรับเยาวชน อายุ 12-18 ปี ดังนี้ คือ

1. ลักษณะงานเขียนเป็นนวนิยายสำหรับเยาวชน โดยต้องมื่อองค์ประกอบของนวนิยาย
  - 1) โครงเรื่อง
  - 2) แก่นเรื่อง (แนวคิดหลัก แนวคิดย่อย)
  - 3) การสร้างตัวละคร
  - 4) การดำเนินเรื่อง

2. เนื้อหาสาระเหมาะสมแก่เยาวชน ส่งเสริมจินตนาการ หรือสะท้อนภาพชีวิตสังคมไทย

1) เนื้อเรื่องมีอรรถรสชวนอ่าน และมีคุณค่าในเชิงวรรณศิลป์ จริยธรรม

2) สำนวนภาษาสละสลวย กระชับชัดเจน และมีความเหมาะสม

3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และช่วยพัฒนาเยาวชนในด้านต่าง ๆ (“วรรณกรรมรางวัลแว่นแก้ว” ม.ป.ป. : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดผลงานวรรณกรรมเยาวชน ซึ่งสนับสนุนให้นักเขียนของไทยสนใจสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับผู้อ่านในด้านเนื้อเรื่องกล่าวถึงการแต่ง การใช้ภาษาและพัฒนาความสามารถของเยาวชนในด้านต่าง ๆ เขียนโดยคนไทยเพิ่มมากขึ้น และมีเกณฑ์ที่รายละเอียดสำหรับงานวรรณกรรมเยาวชนที่เข้าประกวดเพื่อให้แน่ใจว่า งานวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลมีคุณค่าต่อผู้อ่านอย่างแน่นอน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

Mo Lingfen (2560) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัญหาครอบครัวในสังคมไทย: ภาพสะท้อนในนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2508-2557” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวในสังคมไทยที่สะท้อนผ่านนวนิยายแนวชีวิตและครอบครัวไทยช่วง พ.ศ. 2508-2557 ผลการวิจัยพบว่า วิเคราะห์นวนิยายสี่เรื่องได้พบปัญหาครอบครัวที่สะท้อนในนวนิยาย มีดังนี้

- 1) ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมที่ทำให้เกิดปัญหาได้แก่ สามีคบหาสนิทสนมกับผู้หญิงอื่นและมีพฤติกรรมนอกใจภรรยา การไม่พูดจาเพื่อทำความเข้าใจระหว่างกัน และพฤติกรรมที่ขาดสติเนื่องมาจากเมาสุรา
- 2) ปัญหาที่เกิดการรับค่านิยมจากตะวันตกที่เห็นว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องปกติ การสมรสครั้งที่สองของผู้หญิงไม่ใช่เรื่องน่าอับอาย และการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงหรือชายที่ไม่ใช่คู่สมรสเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมปัจจุบัน
- 3) ปัญหาที่เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจรายได้ ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้เกิดความเครียดหรือต้องทำงานเพิ่มเติมจนไม่มีเวลาให้ครอบครัว ชีวิตสมรสห่างเหิน มีปัญหาการแย่งชิงทรัพย์สินสมบัติและปัญหาความเห็นแก่ตัว
- 4) ปัญหาเกิดจากพื้นฐานวิถีชีวิตแตกต่างกันทำให้มีปัญหาในการปรับตัว

Li Yuanyuan (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มฮั่นยี่ในนวนิยาย ชุดเลือดพระนาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มฮั่นยี่ในนวนิยาย ชุดเลือดพระนาง ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายชุด เลือดพระนางสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มฮั่นยี่ที่อพยพและดำรงชีวิตในช่วงการเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง มีลักษณะสังคม 3 ด้าน คือ 1) วิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ และลักษณะครอบครัว

ที่แสดงถึงฐานะความเป็นอยู่แตกต่างกัน 2) ความสัมพันธ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในกลุ่มอั้งยี่ มีการเข้าร่วมกลุ่มที่มีความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความมุ่งมั่นหมายของกลุ่มอั้งยี่ที่ได้สืบทอดมาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการทำพิธีกรรมรับสมาชิกใหม่ การมีบทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มและลูกน้อง ทั้งพบว่ากลุ่มอั้งยี่มีปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มและปัญหากับคนไทย 3) วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนในกลุ่มอั้งยี่ มีความสัมพันธ์และประเพณี มหรสพของคนจีน และการเรียนภาษา

Li Yuanchun (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลนาอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลนาอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลนาอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556 ได้แสดงให้เห็นถึงภาพสังคมไทย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนความเป็นอยู่ พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยของคนไทยมีลักษณะเป็นบ้านหลังเดี่ยวตั้งอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนบ้าน ด้านการประกอบอาชีพมีทั้งเป็นครู นักเขียน ทหาร นักการเมือง ช่างภาพ เกษตรกร ตำรวจ และแพทย์ ด้านการคมนาคมใน สังคมไทยมีความสะดวกและมีความพร้อมในการบริการ แต่ในเมืองหลวงยังได้พบปัญหาการจราจร ด้านความยากจนและภาระหนี้สินของประชาชนไทย พบว่า คนไทยมีจำนวนไม่น้อยอยู่ใต้สภาพความยากจน และมีภาระหนี้สินมากมาย 2) ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม พบว่า คนไทยปัจจุบันยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมทั้งความเชื่อ ศิลปะ แต่ด้านค่านิยมมีการเปลี่ยนแปลงไปทางวัตถุนิยมเป็นจำนวนมาก 3) ภาพสะท้อนด้านการเมืองระดับประเทศ เป็นภาพสะท้อนด้านลบที่เกี่ยวกับนักการเมืองบางกลุ่ม แสวงหาประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม ก่อให้เกิดปัญหาทางการเมือง และปัญหาอย่างอื่นตามภายหลัง 4) ภาพสะท้อน ปัญหาสังคม มีทั้งปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ปัญหาเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ

Qin Hongbo (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2553” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2553 ผลการวิจัยพบว่า สภาพทางการเมืองไทยในช่วงเวลา พ.ศ. 2550-2553 มีเหตุการณ์ความวุ่นวายเกิดขึ้น คนในสังคมมีความคิดทางการเมืองแตกแยกทำให้แบ่งฝ่ายกัน นำไปสู่การชุมนุมทางการเมืองที่มีความรุนแรง การปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ได้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างแท้จริง นักการเมืองทุจริตคอร์รัปชัน ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย มีการทุจริตในการเลือกตั้ง และสิทธิทางการเมืองของประชาชนไม่ได้รับการคุ้มครอง ด้านสังคม เรื่องสั้นสะท้อนปัญหาความยากจน ปัญหาวัฒนธรรมเสื่อมโทรม ประชาชน ระดับล่างไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกฎหมายและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความยากจนลำบาก ด้านเศรษฐกิจ เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองและวิกฤติเศรษฐกิจโลก ส่งผลต่อ เศรษฐกิจของประเทศไทย การพัฒนาและการขยายตัวของเศรษฐกิจทำให้ชนบทเกิดปัญหา มากมาย เป็นปัญหาการทำมาหากินของชาวชนบท และปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ด้านสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้การใช้มาตรการและนโยบายของรัฐในการควบคุมสถานการณ์ไม่ได้ผล ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เกิดเหตุการณ์ฆาตกรรมอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น

ทิพย์โชค ไชยวิศิษฐ์กุล (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ จากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายของการประกวดชิงรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ จากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายของการประกวดชิงรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545 ผลการวิจัยพบว่า มีภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ 12 ด้าน คือ 1) ด้านจริยธรรม สะท้อนให้เห็นว่าคนกรุงเทพฯขาดจริยธรรมมากขึ้น เพราะสภาพสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง ทำให้คนในสังคมทำเพื่อผลประโยชน์ของตนโดยไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น 2) ด้านเทคโนโลยี สะท้อนให้เห็นว่ากาใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่วนดี คือ ช่วยผ่อนแรงงานมนุษย์แต่หากใช้มากเกินไปจะทำให้แรงงานมนุษย์ด้อยความสำคัญลง 3) ด้านค่านิยม สะท้อนให้เห็นว่าคนกรุงเทพฯ รับค่านิยมจากตะวันตกเข้ามาใช้มากขึ้น และยึดติดกับวัตถุนิยม บางครั้งอาจมองข้ามค่านิยมที่ดั้งเดิมของคนไทย 4) ด้านครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาครอบครัวต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการหย่าร้าง และเมื่อเกิดการหย่าร้างแล้วจะทำให้เยาวชนมีปัญหา 5) ด้านอาชญากรรม สะท้อนให้เห็นว่าความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนกรุงเทพฯที่เกิดกับคนทุกเพศทุกวัย 6) ด้านเศรษฐกิจ สะท้อนให้เห็นภาพปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำที่ทำให้ประเทศไทยต้องกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และผลจากเศรษฐกิจตกต่ำทำให้คนในสังคมตกงานมากขึ้น 7) ด้านบริการทางเพศ สะท้อนภาพของกลุ่มผู้ชายบริการที่มั่งคั่งเพศหญิง และเพศชาย มาจากหลายสาขาอาชีพ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนี้ด้วยความสมัครใจ เพราะต้องการเงินไปตอบสนองความต้องการทางวัตถุ 8) ด้านการจราจรติดขัด สะท้อนภาพการจราจรติดขัดเพราะจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้น และการตัดถนนที่ขาดการวางผังเมืองที่ดี ประกอบกับผู้ขับขี่ขาดระเบียบวินัย จึงทำให้การจราจรติดขัดมากขึ้น 9) ด้านการเมือง สะท้อนให้เห็นว่าการปกครองของประเทศไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะรัฐบาลใช้อำนาจเผด็จการในการออกคำสั่ง ประชาชนขาดความเข้าใจ และละเลยสิทธิหน้าที่ของตน 10) ด้านสิ่งแวดล้อม สะท้อนให้เห็นปัญหาแผ่นดินทรุดตัวในเมืองกรุงเทพฯ มาจากการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ และเพิ่มน้ำหนักบนผิวดิน ส่วนปัญหาควันพิษจากโรงไฟฟ้า เกิดขึ้นเพราะไฟฟ้าไม่ติดตั้งระบบกรองอากาศ 11) ด้านความเชื่อ สะท้อนให้เห็นว่าแม้สังคมจะเจริญด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่คนในสังคมบางกลุ่มก็ยังคงมีความเชื่อด้านไสยศาสตร์และพิธีกรรมอยู่ ด้านศาสนา สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ที่ปลุกเสกเครื่องรางของขลัง และไปห่วย เพื่อนำเงินบริจาคมาใช้ตอบสนองความต้องการทางวัตถุ ซึ่งภาพสะท้อนสังคมในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนมากเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในสังคม แต่ยังมีบางส่วนเป็นภาพสะท้อนที่ผู้เขียนจินตนาการขึ้นว่าน่าจะเป็นจริงในสังคมได้ในไม่ช้าและภาพสะท้อนทั้งหมดเป็นภาพสะท้อนที่เป็น

ปัญหาสังคมมากกว่าเป็นภาพสะท้อนที่ดี จากภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ ดังกล่าว ทำให้เรื่องสั้น มีบทบาทต่อสังคมหรือผู้อ่านด้านความคิด คือ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และทางในการแก้ปัญหาต่อไป

สรุปได้ว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความผูกพันอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ ได้สะท้อน ประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัยไม่ว่าจะจงใจสะท้อนสังคมหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้ นักเขียนยังได้ การถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิดของตนโดยผ่านวรรณกรรมที่มีต่อสังคม เพราะฉะนั้น วรรณกรรม กับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมเยาวชน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชนมีจำนวนมาก มีทั้งการศึกษาแต่ละแง่และ ประเภทต่าง ๆ ในด้านแนวคิดวรรณกรรม เนื้อหาสาระ สภาพทางสังคม เป็นต้น สรุปงานวิจัยที่ เกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชนได้ดังนี้

Chen Chunxiao (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยาย เยาวชนรางวัลแวนแคว์ พ.ศ. 2553-2555” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจาก นวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแคว์ พ.ศ. 2553-2555 ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแคว์ สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย คือ คนไทยมีความอดทนและขยันสู้กับชีวิต คนไทยต้อง เผชิญภัยธรรมชาติ เป็นประจำในด้านครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวและ นิยมมีลูกหลายคน สมาชิกในครอบครัวรักกันและมีความขัดแย้งเมื่อมีความคิดต่างกัน ในด้าน การศึกษา สะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด รักธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับ นักเรียนไทย คือ นักเรียนไทย มีความเคารพต่อครูไทย ครูไทยกับนักเรียนไทยจะรักและดูแลเอาใจใส่กัน ในด้านวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงเทศกาลวันลอยกระทง ซึ่งมีกิจกรรมการทากะทง การเล่นเพลงเรือ และพูดถึงความเชื่อของวันลอยกระทง ผู้อ่านยังสามารถเห็นถึงมารยาทของคนไทย ด้านการไหว้และ การพูดจาไพเราะ และสุภาพ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะเพลงพื้นบ้านกับชนมไทย ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย และพบภาพสะท้อนปัญหาของเยาวชนไทย คือ การใช้คอมพิวเตอร์ มากเกินไป การนิยมวัฒนธรรม ต่างประเทศ การติดยาเสพติด และการฆ่าตัวตาย

กฤษฎยา ณ หนองคาย (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม สำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2542” มีวัตถุประสงค์ศึกษาวิเคราะห์ แนวคิดและกลวิธีการประพันธ์ที่ปรากฏในงานวรรณกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ชนะรางวัล คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2542 ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมสำหรับ เยาวชนก่อนวัยรุ่น ทั้ง 71 เรื่อง มีแนวคิดที่สำคัญ 5 แนวคิด คือ แนวคิดเรื่องคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเรื่องความรักความผูกพัน แนวคิดเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ แนวคิดเรื่องปัญหาเยาวชน และ แนวคิดอื่น ๆ ที่เตรียมความพร้อมและพัฒนาให้เยาวชนก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ เนื้อหาของ แนวคิดเหล่านี้นำผู้อ่านไปสู่การเรียนรู้ และเข้าใจในเรื่องของธรรมชาติชีวิต และสังคมได้ ด้านกลวิธี

การประพันธ์ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นมีกลวิธีการประพันธ์ 5 กลวิธี คือ การสร้างโครงเรื่องที่ไม่ซับซ้อน การสร้างตัวละครเอกเป็นเยาวชนหรือ เป็นพืชและสัตว์ต่าง ๆ ในธรรมชาติ การสร้างฉากเป็นฉากชนบท การสร้างบทสนทนาที่สมจริง และการใช้ภาษาที่ผสมผสานภาษาที่เรียบง่ายชัดเจนกับภาษาที่มีการตกแต่งให้งดงามเป็นวรรณศิลป์ แนวคิดและกลวิธีการประพันธ์มีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการแต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น สามารถผสมผสานต่อระหว่างวัยและสนองตอบความสนใจในการอ่านหนังสือของเยาวชนได้ และแนวคิดถ่ายทอดสู่ผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งสามารถนำไปสู่การเรียนรู้ธรรมชาติชีวิตและสังคมได้

พรรณทิตา ปานเอี่ยม (2554) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ปี พ.ศ. 2552 ประเภทนวนิยาย” มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้หรัรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2552 ผลการวิจัยพบว่า ในด้านเนื้อเรื่องนักเขียนนำเสนอเนื้อเรื่อง 2 ลักษณะ คือ เนื้อเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัยในโลกสมมุติ และเนื้อเรื่องผจญภัยในโลกแห่งความเป็นจริง มุ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมองชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องมิตรภาพ ด้วยกลวิธีการประพันธ์ ทั้งในด้านตัวละคร การเล่าเรื่อง การนำเสนอเรื่อง และการใช้ภาษาที่มีศิลปะพอควรสามารถสื่อความหมายให้แก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้ค่อนข้างดี ส่วนในด้านคุณค่า พบว่ามี 3 คือ คุณค่าด้านความรู้ คุณค่าทางอารมณ์ และคุณค่าคุณธรรมจริยธรรม

นวลจันทร์ ชาญวิวัฒนา (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของวรรณกรรมเยาวชน ประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ. 2547” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ. 2547 โดยเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดี ปี พ.ศ. 2547 มี 5 ประเด็น คือ เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตท้องถิ่นกล่าวถึง วิถีชีวิตของชาวนาและชาวเลในภาคใต้ โดยสะท้อนปัญหาความยากจนของชาวนาที่ต้องอพยพเข้าไปทำงานในเมือง และพบว่า ทางแก้ที่เหมาะสม คือ การกลับสู่ท้องถิ่นและพัฒนาหมู่บ้านจนกลับสู่ความอุดมสมบูรณ์ ส่วนวิถีชีวิตชาวเลกล่าวถึงการดำเนินชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติเข้าใจและเคารพกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ชาวเลอยู่กันอย่างสงบและพึงพอใจในวิถีชีวิตของตน เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมกล่าวถึงประเพณีท้องถิ่นภาคใต้และภาคเหนือ การละเล่นของเยาวชนล้านนาในอดีต และศิลปะแม่ไม้มวยไทยที่อยู่ในภาวะตกต่ำ เพราะทรศนะที่ไม่ถูกต้องและการดูมวยเพื่อการพนัน เนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเยาวชนกล่าวถึง ปัญหา ด้านพฤติกรรมของเยาวชนในปัจจุบัน ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดความรักความอบอุ่น การเลี้ยงดู หัวหน้าครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี และการคบเพื่อนที่ไม่ดี เนื้อหาเกี่ยวกับการผจญภัยเป็นการผจญภัยกับเหตุการณ์แปลกประหลาดในดินแดนแห่งจินตนาการ เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมสะท้อนสภาพสังคมไทยในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองและสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งประชาชนต้องอยู่ อย่างยากลำบาก สภาพสังคมชนบทในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้วิถีชีวิตของชนบทเปลี่ยนแปลงไปมีความสะดวกสบายและ

ทันสมัย ขณะเดียวกันก็สร้างปัญหาให้กับเยาวชนโดยเฉพาะเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ด้านแนวคิดพบว่ามีแนวคิด หลัก 4 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดด้านคุณธรรม แนวคิดด้านอนุรักษ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวคิดด้านอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม และแนวคิดด้านสงครามและสันติภาพ แนวคิดที่พบมากที่สุด คือ แนวคิดด้านคุณธรรม ซึ่งได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความกล้าหาญและความเสียสละ ความกตัญญู และความสามัคคี เป็นต้น แนวคิดส่วนใหญ่ถ่ายทอดผ่านคำพูดของตัวละครผู้ใหญ่ซึ่งให้ข้อคิดหรือบอกกล่าวอย่างตรงไปตรงมา ส่วนแนวคิดที่ถ่ายทอดผ่านการพฤติกรรมของตัวละคร ฉาก และเหตุการณ์ เยาวชนใช้ความคิดและพิจารณาถึงผลดีผลเสียด้วยตัวเอง สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของผู้อ่าน

จันทรา ภู่งเงิน (2549) ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของปริตตา ปัญญาจันทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบวรรณกรรมสำหรับเด็กของปริตตา ปัญญาจันทร์ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อเรื่องมี 5 ประเภท ได้แก่ ประเภทส่งเสริมจินตนาการ ส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย และส่งเสริมภูมิปัญญา ด้านกลวิธีการนำเสนอใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด นิยมดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทินและปิดเรื่องแบบสุขนาฏกรรม กลวิธีในการเล่าเรื่องใช้แบบนักเขียนเห็นจริงเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการสร้างตัวละครมี 2 ประเภท คือตัวละครประเภทมีชีวิต และตัวละครประเภทไม่มีชีวิต ด้านการใช้ภาษามีการใช้คำหลากหลาย เช่น คำแสดงภาพแสดงอาการ แสดงความรู้สึก ใช้คำอุทาน คำซ้ำ คำซ้อน และคำสัมผัส การใช้ประโยค นิยมใช้ประโยคความเดียวและความรวม ด้านภาพประกอบและรูปเล่ม ผู้เขียนใช้ภาพช่วยเสริมให้วรรณกรรมน่าอ่านมากยิ่งขึ้น ภาพประกอบเรื่องมีสีสดใส ใช้ภาพวาดสีเหมือนจริง ภาพมีหลายขนาดและเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจมาเป็นภาพปก ด้านรูปเล่มมีหลายขนาด เช่น 2 หน้ายก 3 หน้ายก และ 4 หน้ายก มีทั้งที่เป็นปกแข็งและปกอ่อน จำนวนหน้าในแต่ละเล่มมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องไม่หนาหรือบางจนเกินไป

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนมีความสำคัญสำหรับเยาวชน มีลักษณะองค์ประกอบกลวิธีการแต่งรวมทั้งคุณค่าที่น่าศึกษา เพราะจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสะท้อนสังคมไทยและมีความเข้าใจเยาวชนและสังคมที่อยู่มากขึ้น

2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล

Zhang Xiaojiao (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 ผลการวิจัยพบว่า ภาพสังคมไทยใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่สังคม ชนบทมักมีชีวิตที่อยู่ร่มเย็น สงบสุข และใกล้กับธรรมชาติ สังคมเมืองมักมีชีวิตที่ทันสมัยและมีความเจริญ ในทางด้านวัตถุประสงค์ต่าง ๆ 2) ด้านครอบครัว ครอบครัวไทยผูกพันด้วยความรักและความห่วงใยกันของสมาชิก ในครอบครัวผู้ใหญ่มักมีวิธีการที่ดีที่สั่งสอนลูกหลานเพื่อให้เป็นคนดี 3) ด้านวัฒนธรรม ทั้งอาหารไทย มารยาทไทย

และความเชื่อของคนไทยก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมไทย สังคมไทยนิยมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ครูกับศิษย์ หรือชายกับหญิง 5) ด้านปัญหาของสังคมไทย ปัญหาที่ปรากฏในสังคมไทยเป็นต้น เหตุที่ทำให้ลายความอยู่เย็นเป็นสุขของคมในสังคม ทำให้สังคมไม่มั่นคง

กฤษฏีกา ซาพิมล (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชน ประเภทบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศรางวัลหนังสือดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รางวัลแว่นแก้วและรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด” มีวัตถุประสงค์การวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมเยาวชน ประเภทบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ รางวัลหนังสือดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรางวัลแว่นแก้ว และรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดระหว่างปีพุทธศักราช 2546-2555 โดยวิเคราะห์การสร้างโครงเรื่องการสร้างตัวละคร การสร้างบทสนทนา การนำเสนอแก่นเรื่อง การสร้างฉาก และการสร้างมุมมองการเล่าเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบกับเนื้อหาของวรรณกรรมเยาวชนมีความสัมพันธ์กัน รูปแบบวรรณกรรมเยาวชนแบบนวนิยายสมจริงแนวเรื่องเล่าชีวิตเป็นมากที่สุดเพราะสามารถนำเสนอเนื้อหาได้หลากหลาย ส่วนรูปแบบวรรณกรรมเยาวชนแบบนวนิยายสมจริงแนวเรื่องราวของสัตว์พบว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรัก ขณะที่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ส่วนด้านองค์ประกอบทางวรรณกรรมศิลป์ของวรรณกรรมพบว่า โดยส่วนใหญ่ทั้งด้านกลวิธีการแต่งและด้านการใช้ภาษา ผู้เขียนมักจะเลือกใช้วิธีการที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านวรรณกรรมเยาวชนได้อย่างเพลิดเพลิน การสร้างงานเขียนวรรณกรรมที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนจึงมีวิธีการที่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา เล่าเหตุการณ์อย่างชัดเจน ผู้อ่านสามารถรู้จักอุปนิสัย ลักษณะของตัวละครได้ทันที สามารถเข้าใจความหมายของสาระสำคัญในวรรณกรรมเยาวชนโดยผ่านกลวิธีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ ทั้งนี้สามารถนำผลความรู้ที่ได้พัฒนาเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการอ่านวรรณกรรมเยาวชน เช่น การสร้างใบความรู้ประกอบการอ่านวรรณกรรมเยาวชน เป็นต้น

ลลิตา ศุภธนสินเชษฐ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้วปี พ.ศ. 2544-2547” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชนวิเคราะห์การประพันธ์ในวรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชน ด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา การใช้ภาษา และวิเคราะห์คุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชน โดยวิธีวิจัยเอกสารจากหนังสือนวนิยายสำหรับเด็กเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาแนวคิด ผู้เขียนสะท้อนแนวคิดเรื่องมิตรภาพความรัก ความผูกพัน แนวคิดเรื่องความเจริญทางเทคโนโลยีและทางวัตถุ แนวคิดเรื่องครอบครัวขาดความรัก ความอบอุ่น แนวคิดเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรม แนวคิดเรื่องการค้นพบความดีงามที่อยู่ในตนเองและแนวคิดเรื่องการผจญภัย ด้านกลวิธีการประพันธ์พบว่า ผู้เขียนวางโครงเรื่องไม่สลับซับซ้อน ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายโดยเริ่มเรื่องด้วยการบรรยายฉาก บรรยายพฤติกรรมตัวละคร การดำเนินเรื่องผู้เขียน

นิยม ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่เกิดจากสาเหตุภายนอก มีการดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน ส่วนใหญ่ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องและปิดเรื่องแบบสุขนานุกรมทั้งหมด ด้านตัวละครผู้เขียนสร้างตัวละครแบบสมจริงเพื่อเป็นแบบอย่างในการกระทำแก่ผู้อ่านและตัวละครแบบเหนือจริงเพื่อก่อให้เกิดจินตนาการ และเกิดความบันเทิงใจ ด้านฉาก ผู้เขียนเน้นฉากแบบโลกปัจจุบันและแบบโลกจินตนาการ ด้านบทสนทนาผู้เขียน มีการใช้คำภาษาปาก ภาษาถิ่น คำแสดงภาพ คำแสดงอาการ คำหยาบ และด้านการใช้ภาพพจน์มีอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่าย และก่อให้เกิดอรรถรสจากการอ่าน คุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชน มีคุณค่าด้านต่าง ๆ คือ เรื่อง ความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ ความอุตสาหะ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด ความกตัญญู ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความพอเพียง คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งามที่ผู้อ่านควรยึดถือและปฏิบัติ ผู้เขียนเน้นเรื่องความเมตตาเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังให้เกิดในใจของเยาวชน

ชูชาติ คุ่มขำ (2549) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์วรรณกรรมสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม นายอินทร์อะวอร์ดปี พ.ศ. 2543-2546” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม นายอินทร์อะวอร์ดปี พ.ศ. 2543-2546 ผลการวิจัยพบว่า สารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม นายอินทร์อะวอร์ดทั้ง 3 เรื่อง ใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก และใช้โวหารประเภทอื่นเป็นโวหารรองประกอบการบรรยาย โดยโวหารองนั้นจะแทรกอยู่ในบรรยายโวหาร และมีความกลมกลืนสอดคล้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง ในสารคดีแต่ละเรื่องผู้เขียนเลือกใช้โวหารได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการเล่าเรื่องและสามารถใช้โวหารแต่ละประเภทสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน จึงทำให้สารคดีทั้ง 3 ดังกล่าว เป็นสารคดีที่อ่านสนุก ชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านด้วยความอยากรู้ เข้าใจ และประทับใจจนจบเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตัดสินรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดที่กำหนดไว้ชัดเจนในข้อที่ 5 และ 6 ว่า ภาษาควรจะสละสลวยตามลักษณะคำประพันธ์ ไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคายหรือรุนแรงโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ต้องมีวรรณกรรมศิลป์ คือ การใช้ศิลปะการประพันธ์วรรณกรรมให้ได้อรรถรสทางภาษา ประกอบกับศิลปะในการเริ่มเรื่องวางด้วยความรู้ ความเข้าใจ และประทับใจจนจบเรื่อง หรือจำกัดความอย่างง่าย ๆ ว่า อ่านแล้วสนุก จากสิ่งที่กล่าวจึงส่งผลให้สารคดีทั้ง 3 ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม นายอินทร์อะวอร์ด

กมลวรรณ วรรณวิธู (2549) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์และเปรียบเทียบหนังสือวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลระหว่างปี พ.ศ. 2543-2548 กับหนังสือที่วัยรุ่นเลือกอ่านในปัจจุบัน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการประพันธ์และคุณค่าที่ปรากฏในหนังสือที่ได้รับรางวัลระหว่างปี พ.ศ. 2543-2548 เพื่อนำเปรียบเทียบกับหนังสือที่วัยรุ่นเลือกอ่านในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสนใจในการอ่าน มีวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่รู้จักและไม่เคยอ่านหนังสือที่ได้รับรางวัล เนื่องจากขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากทางโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และขาดการประชาสัมพันธ์จากผู้จัดการประกวดและสำนักพิมพ์ นอกจากนี้สาเหตุจากปัญหาสังคมในปัจจุบันที่เข้ามาดบังบทบาทของการอ่าน คือ

มีสิ่งยั่วยุให้วัยรุ่นหันเหความสนใจจากการอ่านไปทำกิจกรรมอย่างอื่นแทนหรือเลือกอ่านหนังสือที่เน้นเนื้อหาด้านบันเทิงทางมากกว่าหนังสือที่ดีและมีประโยชน์ต่อชีวิต วัยรุ่นไทยจึงเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจของตน ซึ่งหนังสือดังกล่าว ได้แก่ นวนิยายรัก เรื่องเหนือธรรมชาติ สารคดีด้านอาชีพ เรื่องลึกลับ สยองขวัญ เรื่องจริงโลงใจ และเรื่องเพศ ด้านความต้องการอ่านของวัยรุ่นพบว่ามีความต้องการอ่านหนังสือในเรื่องดังนี้ คือ เรื่องลึกลับ สยองขวัญ เรื่องเหนือธรรมชาติ เรื่องสืบสวน สอบสวนและฆาตกรรม เรื่องเกี่ยวกับวัยรุ่นและความรัก เรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอวกาศ เรื่องตลกขบขัน และเรื่องที่ทำให้ขบคิดในการดำเนินชีวิต ด้านวิธีการที่วัยรุ่นได้รับหนังสือพบว่าส่วนใหญ่ยืมหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียน ซื้อด้วยตัวเอง และยืมจากเพื่อนตามลำดับ ด้านวิธีการประพันธ์พบว่า หนังสือที่ได้รับรางวัลผู้แตงนิยมนิยามสร้างโครงเรื่องแสดงจินตนาการและความคิดฝันของตัวละคร ความพากเพียรพยายามที่จะไปให้ถึงสิ่งที่มุ่งหวัง และโครงเรื่องที่กล่าวถึงความเป็นอยู่ในชนบท และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยใช้การเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย ดำเนินเรื่องด้วยการเสนอเป็นปัญหาระหว่างมนุษย์กับเหตุภายนอก ด้วยการให้ผู้แตงเป็นเล่าเรื่องตามลำดับปฏิบัติการ และปิดเรื่องแบบสุขสำเร็จของตัวละคร นอกจากนี้ผู้แตงยังสร้างตัวละครแบบสมจริง ใช้ฉากและบรรยากาศที่ สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่อง ใช้บทสนทนาและภาษาเพื่อทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง ด้านหนังสือที่วัยรุ่นเลือกอ่านตามความสนใจพบว่า ผู้แตงนิยามสร้างโครงเรื่องที่มีความหลากหลายมากกว่าโครงเรื่องในหนังสือที่ได้รับรางวัล โครงเรื่องที่พบมากที่สุด คือ โครงเรื่องที่กล่าวถึงความรักระหว่างหนุ่มสาวและโครงเรื่องที่กล่าวถึงความรักและการคบเพื่อนในวัยรุ่น โดยใช้การปิดเรื่องด้วยการบรรยาย ดำเนินเรื่องด้วยการเสนอปัญหาระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ด้านกลวิธีการเล่าเรื่อง การปิดเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และสร้างฉากและบรรยากาศ ใช้ลักษณะเช่นเดียวกับในหนังสือที่ได้รับรางวัล ด้านบทสนทนาและภาษา มีการใช้คำและโวหารเพื่อช่วยให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่มีตัวละครอยู่ในวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น บทสนทนาและภาษาในหนังสือจึงเป็นภาษาปากที่กลุ่มวัยรุ่นใช้ ด้านคุณค่าที่ปรากฏพบว่า ในหนังสือที่ได้รับรางวัลพบคุณค่ามากกว่าหนังสือที่วัยรุ่นเลือกอ่าน โดยคุณค่าที่พบได้แก่ คุณค่าด้านความบันเทิง คุณค่าด้านความคิดและคติสอนใจ คุณค่าด้านความรู้ และคุณค่าด้านศีลธรรม

สรุปได้ว่า วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลเป็นวรรณกรรมที่มีคุณภาพและคุณค่าต่อมนุษย์ สะท้อนสังคมและความรู้ความคิดเห็นในวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ แล้วยังกระจายที่ให้มองเห็นสังคมอย่างชัดเจน วรรณกรรมเหล่านี้ได้รับการวิเคราะห์ ซึ่งจะชี้ให้เห็นการแนวทางที่ดีต่อการวิจัย

บทที่ 3

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชน รางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ “เซนในสวน” “ลี้ภัยในเมืองแปลก” “โลกสวยที่น้ำใส” “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” “ในสระน้ำ” “ไม่หมอนกับก้อนหิน” “ดินสอแห่งสิ้น” ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนในสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ตามแต่ละหัวข้อ ดังนี้

- 3.1 ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนไทย
  - 3.1.1 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในชนบท
  - 3.1.2 ชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในเมือง
- 3.2 ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคมไทย
  - 3.2.1 ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับครอบครัว
  - 3.2.2 ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชน
- 3.3 ภาพสะท้อนด้านค่านิยมของเยาวชน
  - 3.3.1 อาชีพในอนาคต
  - 3.3.2 การใช้เวลาว่าง
- 3.4 ภาพสะท้อนด้านคุณลักษณะของเยาวชนในสังคมไทย
  - 3.4.1 ความอดทน
  - 3.4.2 ความกตัญญู
  - 3.4.2 ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น

3.1 ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนไทย

สังคมแต่ละสังคมมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นสังคมชนบทและสังคมเมือง เยาวชนที่อาศัยอยู่ในสังคมดังกล่าวจะจะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสังคมนั้น ๆ ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย ได้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชนบทและในเมืองดังนี้

3.1.1 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในชนบท

เยาวชนไทยมีวิถีชีวิตในชนบทปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว สะท้อนให้เห็นเยาวชนที่อยู่ในชนบท มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างจากเยาวชนในเมือง วิถีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ และเยาวชนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตจากสภาพแวดล้อมและธรรมชาติรอบตัวดังนี้

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “โลกสวยที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อยู่ในชนบท มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติ ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ดังตัวอย่าง

ไม่มีเสียงเครื่องยนต์รถ ไม่มีเสียงสนทนา เมื่อความเงียบสงบครอบคลุมบรรยากาศ สัตว์ในธรรมชาติหลายชนิดก็เริ่มออกจากที่หลบซ่อน ปรากฏตัวให้เห็นมากขึ้นเรื่อย ๆ จะเปรียบไปคงไม่ต่างกับการออกมาแนะนำตัวของบรรดาเจ้าถิ่น มีทั้งนก สัตว์ปีก และแมลงสารพัด หลายตัวที่เพิ่งโผล่มา มีสีสันทสวยงามแปลกตา แดนมองเห็นสัตว์แปลกหน้าหลายตัวซึ่งไม่เคยเห็นมาก่อนในชีวิต ถ้าไม่รวมสัตว์ที่จัดแสดงในสวนสัตว์หรือให้ห้างสรรพสินค้ากลางกรุงเทพแสดงว่าต้องมีทั้งสัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำจำนวนมากอาศัยอยู่ที่นี้ วงกระเพื่อมบนผิวน้ำที่ปรากฏขึ้นตรงนี้ตลอดเวลา เป็นหลักฐานยืนยันได้ดีว่านั่นคือความเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้...

อากาศบริสุทธิ์สดชื่นอย่างบอกไม่ถูก แม้ฟ้าไม่เปิดและดูทึมเทา แต่ความสดใสของทัศนียภาพไม่ได้อยู่ที่ความสนุกสนานหรือสีสันจัดจ้าน แต่อยู่ที่ความสมบูรณ์ในองค์ประกอบของภาพต่างหาก ดิน น้ำ ฟ้า ป่า หุบ องค์กรประกอบแห่งธรรมชาติครบครัน และกระจายอยู่บนผืนแผ่นดินซึ่งกินพื้นที่กว้างไกลเห็นขอบฟ้า

(โลกสวยที่น้ำใส. 2556 : 11, 95)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่อยู่ในชนบทที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย น่าอยู่ นอกจากนี้ยังพบว่าในชนบทนั้นมีวิถีชีวิตที่เป็นธรรมชาติสวยงาม ดำรงชีวิตตามวิถีธรรมชาติที่เรียบง่าย อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์หลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลาน เป็นต้น วิถีชีวิตของเยาวชนในชนบทนอกจากจะเรียบง่ายแล้ว ยังได้แบบอย่างจากผู้คนในชุมชนที่ยังพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เยาวชนจึงมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อกัน

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ “ลี้ภัยในเมืองแปลก” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อยู่ในชนบทที่มีวิถีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติสงบ ร่มเย็น และมีระเบียบที่สวยงาม ดังตัวอย่าง

“สถานที่เหล่านี้ต่างหากที่ควรจรรู้จักไว้ก่อนอย่างอื่น”

ลุงปู่บอก

คิ้วและคุณตื่นตาตื่นใจกับเมืองเล็ก ๆ ของลุงปู่ อาคารร้านค้า บ้านเรือนจัดหน้าบ้านไว้เหมือนกันเกือบทั้งหมด สวยงามและเป็นระเบียบ

“ทุกบ้านมีซุ้มหม้อน้ำเดินเผาอยู่หน้าบ้านเหมือนกันหมดเลย” คิ้วอดสอ้าหมองเห็น

เกาะกลางถนนปลูกต้นสนหมอกเรียงรายตัดแต่งเป็นรูป
สัตว์และต้นการ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ ซึ่งทั้งควิวและคุณแข่งกันเรียกชื่อ
ได้ถูกต้องทุกตัว

“ไม่มีขยะสักชิ้นเลย แปลกมาก” คิวผู้ช่างสังเกตสรุป
เมื่อรถแล่นผ่านย่านชุมชนมาแล้ว

(ลี้ภัยในเมืองแปลก. 2556 : 33-34)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่อยู่อาศัยในธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่เป็น
ชนบทที่สวยงาม เป็นระเบียบ มีอาคารบ้านเรือนที่เป็นเอกลักษณ์ ตกแต่งพื้นที่นั้น ๆ ด้วยต้นไม้
ทำเป็นรูปสัตว์ การ์ตูนต่าง ๆ ทำให้ดูน่าอยู่ เยาวชนจะมีจิตใจที่ดีและได้อยู่ในบรรยากาศที่ปลูกฝัง
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่คนในชุมชนมีต่อกัน คือ มีซุ้มตั้งหมอน้ำไว้หน้าบ้านให้คนได้มาดื่มกิน เยาวชน
ก็จะได้เห็นตัวอย่างที่ดีทำให้มีจิตใจที่ดีงามไปด้วย

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ เรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อยู่
อาศัยในชนบทมีวิถีชีวิตใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่มีสระน้ำตามธรรมชาติ น้ำใสสะอาด
นิงสงบ มีปลาว่ายไปมาอย่างมีชีวิตชีวา ท่ามกลางเสียงจากธรรมชาติ ดังตัวอย่าง

เด็กชายเดินเลยไปถึงหลังบ้าน ตรงนี้มีสระน้ำตาม
ธรรมชาติขนาดใหญ่ตั้งอยู่ ในน้ำนั้นใสสะอาด ทอประกาย
ระยิบระยับต้องแสงแดด ไม่ไกลจากจุดที่เขายืนนั่ง มีสะพานไม้ยื่น
เข้าไปในสระให้นั่งเล่น แผ่นไม้ลั่นเอี้ยดอ้อดเบา ๆ เมื่อเขาขึ้นไป
เดินเล่นบนนั้น มองดูผืนน้ำนิงสงบ เห็นฝูงปลาตัวเล็กตัวน้อยว่ายไป
มาอย่างมีชีวิตชีวา เขาหลับตาลงฟังทำนองเพลง ปล่อยใจให้
ล่องลอยไปกับธรรมชาติอันสงบเงียบ ทันใดนั้นเขาก็ได้ยินเสียงอะไร
บางอย่าง

(ในสระน้ำ. 2557 : 13)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนอยู่อาศัยในชนบทที่มีสภาพแวดล้อมที่เป็น
ธรรมชาติ มีสระน้ำเป็นธรรมชาตินิงสงบ ใสสะอาด มีฝูงปลาในน้ำว่ายไปว่ายมาอย่าง
มีความสุข แสดงให้เห็นถึงเยาวชนที่มีวิถีชีวิตพึ่งพาสภาพแวดล้อมธรรมชาติอันเงียบสงบ ได้ยินเสียง
จากธรรมชาติทำให้เยาวชนมีอารมณ์และจิตใจที่สดชื่น และดีงามเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงเยาวชนในชนบทที่
มีวิถีชีวิตใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีบรรยากาศแจ่มใส ต้นไม้ต่าง ๆ มีสภาพแตกต่างในเมือง ดังตัวอย่าง

เช้าวันนี้ท้องฟ้าและอากาศแจ่มใส คาดว่าจะเป็นเช่นนี้ไป
ตลอดวัน นี่เป็นสิ่งที่ต้นไม้ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน เพราะบ้านเก่าของ
เขาอยู่ในตัวเมืองซึ่งมีแต่ควันรถแถมเสียงก็ดังอื้ออึง ต่างจากที่แห่งนี้

ซึ่งห้อมล้อมด้วยธรรมชาติ ดังนั้น ยามที่เขาได้สูดอากาศที่นี้เข้าปอด
จึงสดชื่นอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

(ในสระน้ำ. 2557 : 16)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึง เยาวชนในชนบทมีวิถีชีวิตที่ใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อม
ธรรมชาติที่มีท้องฟ้า บรรยากาศและต้นไม้ต่าง ๆ ที่เยาวชนในเมืองไม่เคยสัมผัสมาก่อน
ซึ่งมีความแตกต่างจากสภาพในเมือง เพราะว่าเยาวชนที่มีชีวิตแบบในเมือง มีแต่เสียงรถดังและจอแจ
ห่างไกลกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่อยู่ในชนบทได้สัมผัสกับธรรมชาติ
ทำให้อารมณ์และจิตใจของเยาวชนสดชื่นแจ่มใส

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ สะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่
อยู่ในชนบท มีวิถีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สงบ ร่มเย็น ที่อยู่อาศัยเป็นระเบียบเรียบร้อย
มีทิวทัศน์ที่สวยงามน่าอยู่ ห้อมล้อมไปด้วยต้นไม้และสัตว์หลากหลายชนิด ดำรงชีวิตตามวิถีธรรมชาติ
ที่เรียบง่าย และอุดมสมบูรณ์ ปลุกฝังให้เยาวชนมีอารมณ์ที่แจ่มใส และใจเย็น แตกต่างจากสภาพใน
เมืองที่บรรยากาศเต็มไปด้วยหมอกควันจากรถยนต์ ผู้คนใช้ชีวิตด้วยความเร่งรีบและใจร้อน

นอกจากนี้เยาวชนที่อยู่อาศัยในชนบทได้พึ่งพาธรรมชาติ จะดำเนินชีวิตตามธรรมชาติ
เรียนรู้การใช้ชีวิตจากธรรมชาติแวดล้อมรอบตัวและจากคนในครอบครัว ตามแนวทางของผู้ใหญ่
จะได้มีความรู้ความเข้าใจนำไปใช้ในอนาคตต่อไปได้ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อาศัย
อยู่ในชนบท ได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมและธรรมชาติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ดังตัวอย่าง

ผมรู้สึกทึ่งกับวิธีการตีผึ้งของพ่อมาก พ่อบอกว่าจำวิธี
การตีผึ้งแบบนี้มาจากคนเฒ่าคนแก่ ซึ่งตอนเด็ก ๆ พ่อบอกว่าไม่ได้
ใช้วิธีแบบนี้ แต่จะใช้กาบมะพร้าวเสียบปลายไม้จุดไฟให้เกิดควัน
เยอะ ๆ แล้วยกชูขึ้นให้กาบมะพร้าวใกล้รังผึ้งที่สุด บางจังหวะที่
ลมพัดแรง ๆ ก็ลุกติด ตัวผึ้งร่วงลงพื้นเป็นกองเพราะถูกไฟไหม้ปีก
คนเฒ่าคนแก่ผ่านมาเห็นจึงชวนพ่อเดินหาผึ้งรังใหม่ แล้วแสดง
วิธีการตีผึ้งให้ดู

การตีผึ้งด้วยยาเส้นมวนเดียวจะไม่ทำให้ผึ้งหรือคนเป็น
อันตราย คนได้รังและน้ำหวาน ส่วนผึ้งจะกลับมารวมตัวกัน ใกล้เคียง ๆ
กับรังเดิมเป็นกลุ่มก้อนอีกครั้งหลังจากนั้นพวกมันก็จะพากันอพยพ
โยกย้ายไปที่สร้างรังแห่งใหม่

(เซนในสวน. 2556 : 80)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนในชนบทได้เรียนรู้วิธีการพึ่งพาธรรมชาติ
หาอาหารจากป่า โดยมีพ่อสอนและเป็นตัวอย่างการตีผึ้ง ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนในชนบทที่ดำรงชีวิต

จากธรรมชาติที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ และเรียนรู้จากครอบครัว ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนที่ย้ายอยู่ใน
ชนบทเป็นใช้ชีวิตแบบธรรมชาติและสอนให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงการดำรงชีวิตในชนบท

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชนได้
การเรียนรู้การปลูกพืชผักสวนครัวจากครอบครัว เป็นการเรียนด้วยตนเองที่ถ่ายทอดจากผู้ใหญ่
ดังตัวอย่าง

ในสวนของย่ามีผักสวนครัวที่ใช้ประกอบอาหารขึ้นกระจาย
อยู่เยอะแยะไปหมด หลายอย่างย่าลงมือปลูกเอง เช่น ข่า ตะไคร้
มะกรูด มะนาว แต่อีกหลายอย่างก็ขึ้นในสวนโดยที่ย่าไม่ได้ปลูก
แต่มันถูกปลูกโดยเกษตรกรธรรมชาติจากบรรดาสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย
และนกในสวน เช่น พริกชี้หนู มะเขือพวง มะระขึ้นตำลึง...

นอกจากนั้น ในสวนยังมีผลไม้หลากหลายชนิด มะม่วง
หลายสายพันธุ์กำลังออกลูกตกต้น ทั้งมะม่วงพิมเสน มะม่วงทองคำ
มะม่วงอกร่อง มะม่วงแก้ว ผมชอบกลิ่นหอมกับรสหวานของ
มะม่วงอกร่องมากที่สุด แต่ก็หลงใหลสัมผัสจากเนื้อแน่น ๆ ของ
มะม่วงทองคำอยู่ไม่น้อย

(เซนในสวน. 2556 : 14)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนในชนบทมีวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตเพื่อเติบโต
เป็นผู้ใหญ่ เช่น เยาวชนเรียนรู้วิธีการปลูกผัก ผลไม้ที่เป็นสวนผักของย่ามีพืชผัก ผลไม้หลากหลายชนิด
เป็นความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่อบอุ่น เยาวชนได้รับความรัก การเอาใจใส่ดูแลและถ่ายทอด
ความรู้จากพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ และยังสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนได้เรียนรู้วิธีการเพาะปลูกเพื่อ
การดำรงชีวิต ซึ่งจะได้ทำเป็นอาชีพต่อไปได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ลี้ภัยในเมืองแปลก” ได้กล่าวถึงเยาวชน
ได้การเรียนรู้ดำรงชีวิตในชนบท การเรียนรู้ดำรงชีวิตการเก็บอาหารในใต้ชั้นดินจากญาติผู้ใหญ่
ดังตัวอย่าง

“อาหารที่เรากินเหลือจะใส่ถ้วยปิดฝาให้มิดชิด วางไว้ใน
ตู้นี้” ลุงปู่หันไปที่ผนังด้านข้างประตู มีสิ่งที่คล้ายหน้าต่างไม่อยู่บาน
หนึ่ง ชายชราดึงเปิดออกภายในนั้นมีชั้นวางคล้ายตู้เย็น

“เก็บอาหารไว้ในนี้ได้หลายวัน ไม่มีเสีย เราไม่ต้อง
จ่อตู้เย็นให้เปลืองไฟ” ลุงปู่นำถ้วยสวตได้นำตาตอกกับจานผักลวกที่
คุณถือตามเข้ามาไว้ไปวางไว้ตามชั้นที่ว่างอยู่ คิมวางถ้วยมีฉลากสวน
ไว้ แล้วลองจับถ้วยอาหารที่อยู่ในนั้นดู

“โอ้อ้อ! เย็นจริง ๆ ด้วย” คิมหันมาบอก คุณจิ้งยืมแล้ว

บอกว่า

(ลี้ภัยในเมืองแปลก. 2556 : 45)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่อยู่ในชนบทมีวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตตามธรรมชาติ เช่น การเรียนรู้วิถีเก็บอาหารที่เหลือเก็บไว้ในห้องชั้นใต้ดิน ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ได้ดำรงชีวิตแบบธรรมชาติ เป็นความรู้ที่ถ่ายทอดจากญาติผู้ใหญ่ แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนที่อยู่อาศัยในชนบทที่อยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ ทำให้เยาวชนได้การเรียนรู้การปรับตัวและปรับใช้สิ่งที่มีในธรรมชาติ เพื่อได้ใช้ต่อไปในการดำรงชีวิต

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ลี้ภัยในเมืองแปลก” ได้กล่าวถึงเยาวชนในชนบทได้การเรียนรู้รักษาสภาพแวดล้อม ไม่ใช่ถุงพลาสติกและรักษาสภาพแวดล้อมจากผู้ใหญ่ในชุมชน ดังตัวอย่าง

คือถามราคากับคนขายปลาจายเงิน คนขายไม่มี
ถุงพลาสติกให้ แต่คือมีถุงผ้าใส่ของที่นำติดตัวมาด้วยแล้ว
คือมีท่าทางคึกคักขึ้นมาอย่างช่วยไม่ได้

พ่อค้าแม่ค้าไม่มีถุงพลาสติกใส่ของให้ลูกค้าเลยสักร้านคุณ
สังเกตหลังจากที่ต้องนำแผ่นวีซีดีการ์ตูนมาฝากใส่ในถุงผ้าของคือ

(ลี้ภัยในเมืองแปลก. 2556 : 118)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชนบท เยาวชนจากเมืองมาอาศัยในชนบท ได้สังเกตสภาพในชนบทพ่อค้าแม่ค้าไม่ใช้ถุงพลาสติกให้กับลูกค้า แม้ว่าคนที่อยู่อาศัยในชนบทมีหน้าที่อนุรักษ์บ้านเมืองและสภาพแวดล้อม เพื่อที่จะลดภาวะโลกร้อน จึงใช้ถุงผ้าแทนถึงถุงพลาสติก ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนชนบทและเรียนรู้การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์สะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในชนบทจะเรียนรู้การใช้ชีวิตจากธรรมชาติแวดล้อมรอบตัวและจากคนในครอบครัว เป็นวิถีชีวิตของเยาวชนในชนบทที่ดำรงชีวิตในธรรมชาติที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ และเรียนรู้จากคนในครอบครัว เช่น การตีผึ้ง การปลูกพืชผักผลไม้ นานาชนิด การเก็บถนอมอาหารในชั้นใต้ดิน และอนุรักษ์สภาพแวดล้อมยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่อบอุ่น เยาวชนได้รับความรักความเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ เยาวชนได้เรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตในเวลาที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจะได้ทำเป็นอาชีพต่อไปได้

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปโดยรวมได้เห็นว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นชีวิตของเยาวชนที่อยู่ในชนบท มีวิถีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สงบ ร่มเย็นที่อยู่อาศัยเป็นระเบียบเรียบร้อย มีทิวทัศน์ที่สวยงามน่าอยู่ ห้อมล้อมไปด้วยต้นไม้และสัตว์หลากหลายชนิด และเยาวชนในชนบทจะเรียนรู้การใช้ชีวิตจากธรรมชาติแวดล้อมรอบตัวและจาก

คนในครอบครัว นอกจากได้เรียนรู้การดำรงชีวิตและมีความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่อบอุ่น จะเป็นวิถีชีวิตของเยาวชนในชนบทที่ดำรงชีวิตในธรรมชาติที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ และเรียนรู้จากครอบครัว เพื่อที่จะนำไปใช้ในเวลาที่เป็นผู้ใหญ่ และดำรงชีวิตต่อไปเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

3.1.2 ชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในเมือง

สะท้อนเยาวชนในเมืองมีวิถีชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเจริญและที่อยู่อาศัยแออัด มีปัญหาการจราจรที่วุ่นวาย ไม่มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ขาดธรรมชาติ ทำให้ชีวิตไม่สุขสบายปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ ดังนี้

1. วิถีชีวิตในสภาพแวดล้อมแบบเมือง

เยาวชนในเมืองมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบเมืองที่มีตึก อาคารแออัด การจราจรที่วุ่นวาย จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินทางเป็นเวลานาน ไม่มีเวลาทำอาหารเอง และมีความสัมพันธ์ที่จะพูดคุยกับคนในครอบครัว เยาวชนจึงขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ที่ทำงานหนัก ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “โลกสวยน้ำใส” ได้กล่าวว่า เยาวชนในเมืองมีวิถีชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีอาคารตึกแออัดตามความเจริญ มีคนแน่นหนา ไม่เป็นธรรมชาติที่ปลอดภัยเหมือนกับชนบท ดังตัวอย่าง

“บ้านผมอยู่กลางเมือง ใกล้ ๆ เยาวราช เป็นย่านที่ชาวไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่มาก และถือว่าเป็นย่านธุรกิจที่มีอาคารร้านค้าแออัดทั้งที่เป็นบ้านไม้และตึก บ้านของผมหน้าตาไม่เหมือนบ้านเรือนที่นี่ครับ เรียกว่าเป็นตึกแถวกับร้านขายของ แต่สำหรับผมกับพ่อแม่ก็คือบ้านครับ มีสองคูหา รอบบ้านเป็นตึกแถวกับร้านขายของ หน้าบ้านผมเป็นซอยไม่เล็กเท่าไร มีรถเล่นพลุกพล่านทุกวัน ผมอาศัยอยู่ที่นั่นตั้งแต่เกิด รอบบ้านเป็นคอนกรีต ยางมะตอย ไม่มีดินเลย บ้านผมจึงไม่มีอะไรที่เป็นธรรมชาติอย่างที่นี่เลยครับ”

(โลกสวยที่น้ำใส. 2557 : 27)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของเยาวชนในเมืองย่านเยาวราช ซึ่งเป็นที่อยู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนที่ทำธุรกิจค้าขายกันเป็นจำนวนมากในละแวกนี้ ลักษณะที่อยู่อาศัยแออัดเป็นบ้านไม้ ตึก ตึกแถว และร้านขายของ มีรถพลุกพล่านมากมาย มีแต่คอนกรีต ถนนยางมะตอย ไม่มีดินที่เป็นธรรมชาติเหมือนกับชนบท ทำให้ชีวิตของเยาวชนได้พบเรื่องต่าง ๆ ที่วุ่นวายในสภาพแวดล้อมของในเมือง

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ “โลกสวยที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนในเมืองมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบเมืองที่การจราจรที่วุ่นวาย จึงทำให้ต้องใช้เวลาใน

การเดินทางเป็นเวลานาน ไม่มีเวลาที่จะพูดคุยกับครอบครัว จึงขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ ดังตัวอย่าง

...วันนั้นเส้นทางกลับบ้านรถติดหนึบหรือเปล่า แต่ที่แน่ ๆ
เขาใช้เวลาบนท้องถนนไม่เคยต่ำกว่าหนึ่งชั่วโมง ส่วนพ่อจะกลับ
ถึงบ้านหลังหนึ่งทุ่มเสมอ แดนต้องอยู่กับพี่เลี้ยงจนกว่าพ่อจะถึง
บ้านจึงจะได้พูดคุยกันครั้งหนึ่ง พอสองทุ่มหรือไม่เกินสองทุ่มครึ่ง
ก็ต้องเข้านอนหลังจากทำการบ้านเสร็จ

(โลกสวยที่น้ำใส. 2557 : 35)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของเยาวชนในเมืองที่ใช้เวลาระหว่างการเดินทางที่ค่อนข้างนาน ในการเดินทางก็ใช้เวลาเดินทางนานจากปัญหาการจราจรคับคั่ง ทำให้เยาวชนกลับถึงบ้านค่ำมืด พ่อแม่ไปทำงานยังไม่กลับ เยาวชนจึงไม่มีเวลาพูดคุยกับพ่อแม่ ชีวิตของเยาวชนในเมืองจึงอยู่ตามลำพังกับพี่เลี้ยง ขาดความอบอุ่นและการเอาใจใส่จากพ่อแม่ และใช้เวลาอยู่นอกบ้านมาก มีความยากลำบากทำให้ไม่ค่อยมีเวลาพักผ่อน และไม่ได้พูดคุยกับคนในครอบครัว สมาชิกครอบครัวเยาวชนในเมืองจึงมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน ต่างคนต่างอยู่ไม่อบอุ่น

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อยู่ในสภาพอากาศในเมือง อากาศร้อนอบอ้าว จะทำให้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองชอบไปเดินห้างตากแอร์ ดังตัวอย่าง

แม่ไปเที่ยวห้างบ่อย ๆ ในช่วงหน้าร้อน บอกว่าไปเดิน
ตากแอร์เล่นพอเย็นใจ บ้านที่เช่าอยู่นั้นหลังคาต่ำ หน้าร้อนจะ
ร้อนมาก พัดลมเอาไม่อยู่...

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 151)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนในเมือง ในช่วงหน้าร้อนคนที่อยู่อาศัยในเมืองนิยมไปเดินในห้างสรรพสินค้า เนื่องจากมีอากาศเย็นสบาย เพราะที่อยู่อาศัยของแม่กับเยาวชนเป็นบ้านเช่าหลังคาต่ำ ทำให้ในบ้านอากาศอบอ้าวมาก แสดงให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่ในเมืองมีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่อากาศอบร้อน และที่อยู่อาศัยแออัด

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “โลกสวยที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนในเมืองการดำเนินชีวิตจะแตกต่างกับคนชนบทมาก การจราจรวุ่นวาย ใช้เวลาอย่างเร่งรีบต้องเดินทางใช้เวลานานไม่สะดวก จึงไม่มีเวลาทำอาหารเอง ซื้ออาหารสำเร็จรูปในตลาด ดังตัวอย่าง

“อยู่ในกรุงเทพ อาหารการกินมีขายเยอะมาก ส่วน
การเดินทางใช้เวลานานมาก เพราะรถติดจนไม่มีเวลาทำอย่างอื่น
การทำอาหารเลยเป็นเรื่องวุ่นวายเพราะทุกอย่างดูเร่งรีบไปหมด

(โลกสวยที่น้ำใส. 2557 : 30)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนมีวิถีชีวิตการดำรงตามสภาพแวดล้อมในเมือง มีปัญหาการจราจรวุ่นวาย ทำให้เยาวชนเดินทางไม่สะดวก ใช้เวลานาน เยาวชนจึงจะไม่มีเวลา ทำกิจกรรมอื่น ไม่มีเวลาทำอาหารพ่อแม่ จึงมักจะซื้ออาหารสำเร็จรูปมากิน คนในเมืองจึงมีชีวิตอย่าง เร่งรีบ มีค่าครองชีพสูง พ่อแม่มีความกดดันในการทำงานหาเงิน จะไม่มีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับเยาวชน อาจปล่อยปละละเลยทำให้เยาวชนมีโอกาสหลงผิดทำสิ่งที่ไม่ดีหรือประพฤติตนในทางที่ไม่เหมาะสมได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เสียงเดือนเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึง เยาวชนในเมือง มีวิถีชีวิตแบบซื้ออาหารสำเร็จรูปและผลไม้ในตลาด ดังตัวอย่าง

...แม่ซื้อข้าวเตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว ตลาดเย็นยังไม่วายดูเหมือนคนจะมาซื้อของกันมากกว่าทุกวัน ส่วนใหญ่มาซื้อข้าวสำเร็จรูปและผลไม้...

(เสียงเดือน เสียงหูดรถไฟ. 2557 : 58)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในเมืองมีวิถีชีวิตพึ่งพาคนอื่นและใช้เงินซื้ออาหารสำเร็จรูปและผลไม้ในตลาดทุกวัน เนื่องจากในเมืองมีอาหารขาย ไม่ต้องทำกับข้าวเอง ทำให้คนอยู่ในเมืองส่วนใหญ่ไปซื้ออาหารในตลาด ไม่นิยมทำอาหารเอง แสดงให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่ในเมืองมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาสภาพแวดล้อมที่เจริญและมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูง

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ สะท้อนเยาวชนที่มีวิถีชีวิตในเมือง อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด อากาศร้อนอบอ้าว ที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ ตึก ตึกแถว และมีรถพลุกพล่านมากมาย มีแต่คอนกรีต และการจราจรมีความวุ่นวาย ใช้เวลาในการเดินทางมาก ชีวิตของเยาวชนในเมืองจึงอยู่ตามลำพังกับพี่เลี้ยง ขาดความอบอุ่น และการเอาใจใส่จากพ่อแม่ อาหารการกินจะซื้ออาหารสำเร็จรูปจากตลาด เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาทำอาหารกินกันเองในครอบครัว

2. เรียนรู้ในระบบโรงเรียน

นอกจากนี้เยาวชนที่อยู่อาศัยในเมืองที่แออัด เร่งรีบ การจราจรมีความวุ่นวาย และไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ จึงต้องส่งไปโรงเรียนได้ การเรียนรู้ในระบบโรงเรียน ปลุกฝังในรู้จักรับผิดชอบของตนเอง และการอยู่ร่วมกับคนอื่น โดยจะไม่เห็นแก่ตัว รู้จักร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “โลกสวยที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่เรียนรู้ในระบบของโรงเรียน ซึ่งต้องการสอนให้เยาวชนร่วมมือกันเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและรู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเยาวชน ดังตัวอย่าง

“เรามาคู่เรื่องที่ค้างไว้กันดีกว่า ก่อนเขตแดนจะมาถึง ครูให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นที่บ้านฉันอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างไร โดยที่ครูจะให้นักเรียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับบ้านของตนเอง

เพื่อนในท้องฟ้ง จากนั้นให้เสนอแนวคิดการอนุรักษ์ธรรมชาติที่
ลงมือทำไปแล้ว หรือยังไม่ได้ทำแต่คิดว่าจะนำไปปฏิบัติได้จริง”

(โลกสวยที่น้ำใส. 2556 : 25)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่ได้รับสั่งสอนให้รู้จักภาระหน้าที่ตาม
การเรียนรู้ในระบบโรงเรียน โรงเรียนมีหน้าที่สอนให้เยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ และแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ นับเป็นบทบาทของคนในสังคม โดยเฉพาะเยาวชนจะได้รู้จัก
อนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น เป็นวิธีการเรียนรู้และปลูกฝังนิสัยจากโรงเรียน เพื่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่
ต่อไป

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึง
เยาวชนในเมืองมีวิถีชีวิตของการแข่งขัน จึงทำให้เห็นแก่ตัว ดังตัวอย่าง

“อ้าว แต่นี่เป็นรายงานกลุ่มนะลูก ต้องช่วยกันทำ
สิก้อนหินจะทำคนเดียวไม่ได้นะ”

“ก้อนหินหาข้อมูลแล้วให้สองคนนั้นไปช่วยกันพิมพ์กับ
เข้าเล่มไง แบบนี้ก็ช่วยกันแล้ว”

“แล้วใครรายงานหน้าชั้น”

“ก็ก้อนหินไง”

“จะดีหรือลูก พ่อว่าเหมือนก้อนหินทำคนเดียวเลย
ลูกลอง ถามเพื่อนหรือยัง”

“ไม่ต้องถามหรือพ่อ พวกนั้นต้องยอมอยู่แล้ว
ก้อนหินไป อาน้ำก่อนนะ” ลูกชายพูดจบก็เดินขึ้นบ้านไปเลย

ผู้เป็นพ่อมองตามลูกชายไปอย่างไม่เข้าใจ หลายครั้งที่
เขาพยายามบอกให้ก้อนหินทำตัวสบาย ๆ กว่านี้ แต่ลูกชายคนโต
ดูเหมือนไม่ค่อยรับฟังที่เขาพูดนัก...

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 23)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในเมืองที่ต้องเรียนรู้ตามระบบการศึกษาจะ
เห็นว่า วิถีชีวิตเยาวชนในเมืองต้องแข่งขันกัน ทำให้ไม่ช่วยเหลือกัน แต่แต่ละคนต้องพึ่งตัวเองและ
แบ่งกันทำงาน ดังเช่นการทำรายงาน แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมีความเห็นแก่ตัว เลือกที่จะทำงาน
ด้วยตัวเองโดยให้ผ่านการพูดคุยตกลงระหว่างสมาชิกในกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าเยาวชนไปใส่ใจเพื่อน
ร่วมกันหรืออาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยุงยาก ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้เกิดเป็นปัญหาในกายภาคหน้า
จะทำให้เยาวชนยึดติดไปเป็นนิสัยเป็นเมื่อเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งอาจเกิดปัญหาการทำงาน
ต่าง ๆ ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมต่อไป

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว เรื่อง “เสียงเดือนเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงเยาวชนในเมืองไม่มีเวลาใกล้ชิดกับครอบครัวและพ่อแม่ ซึ่งต้องออกไปทำงาน จึงส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนเยาวชนจึงต้องเรียนรู้ที่จะมีวิถีที่เหมาะสมกับเมือง ดังตัวอย่าง

นักเรียนทุกคนเดินเก็บขยะใส่ถุงและพูดคุยกันไปเรื่อย ๆ
เพราะขยะในแต่ละวันมากน้อยไม่เท่ากัน ไม่ว่าจะเก็บ กระจาด
ถุงพลาสติก ขวดน้ำดื่มและเศษวัสดุอื่น ๆ ซึ่งผู้อำนวยการ
โรงเรียนเน้นให้เก็บกระจาดและพลาสติกเป็นพิเศษเพราะ
มองเห็นได้ง่ายและดูสกปรกว่าขยะประเภทอื่น

(เสียงเดือนเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 17)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในเมืองที่ต้องเรียนรู้จากระบบโรงเรียนโรงเรียนต้องสอนการอยู่ร่วมกับคนอื่น โดยรับผิดชอบต่อส่วนรวม ดังที่ได้สอนให้เยาวชนรู้จักเก็บขยะเพราะเยาวชนควรรู้จักรับผิดชอบในการรักษาสภาพแวดล้อม เป็นวิธีการเรียนรู้และปลูกฝังนิสัยจากโรงเรียน เพื่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในเมืองไม่มีเวลาใกล้ชิดกับครอบครัวและไม่มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากพ่อแม่โดยตรงเพราะพ่อแม่ต้องออกไปทำงาน จึงส่งลูกไปเรียนในโรงเรียน โรงเรียนจะสอนเยาวชนให้รู้จักรับผิดชอบในการรักษาสภาพแวดล้อม เป็นวิธีการเรียนรู้และปลูกฝังนิสัยจากโรงเรียน เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ต่อไป

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปโดยรวมได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว สะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยที่มีวิถีชีวิตในเมือง อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด อากาศร้อนอบอ้าว และมีรถพลุกพล่านมากมาย มีแต่อาคารคอนกรีต และการจราจรมีความวุ่นวาย ใช้เวลาในการเดินทางมาก พ่อแม่ก็จะไม่มีเวลาพูดคุยกับลูก และทำอาหารให้กับลูก ชีวิตของเยาวชนในเมืองจึงอยู่ตามลำพังกับ พี่เลี้ยง ขาดความอบอุ่นและการเอาใจใส่จากพ่อแม่ และอาหารการกินจะซื้ออาหารสำเร็จรูปจากตลาด เมื่อเยาวชนในเมืองไม่มีเวลาใกล้ชิดกับครอบครัวและไม่มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากพ่อแม่ เยาวชนจึงต้องเรียนรู้ในโรงเรียน ครูเป็นผู้สอนเยาวชนให้รู้จักรับผิดชอบในการรักษาสภาพแวดล้อม เป็นวิธีการเรียนรู้และปลูกฝังนิสัยเพื่อนำไปใช้ในสังคมได้อย่างเหมาะสมต่อไป

3.2 ภาพสะท้อนด้านความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคมไทย

ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคมไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว คือ ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชนดังนี้

3.2.1 ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับคนในครอบครัว

เยาวชนกับคนในครอบครัวมีสัมพันธ์ภาพที่ดีนั้นจะเป็นความรักความอบอุ่น ความสนิทสนมใกล้ชิดกันอยู่เสมอ มีความรักใคร่ปรองดอง ความห่วงใยซึ่งกันและกัน และการดูแลเอาใจใส่

เยาวชอย่างดี หากความสัมพันธ์ของเยาวชกับคนในครอบครัวมีความห่างเหิน ไม่เข้าใจกัน มีปฏิสัมพันธ์กันน้อย ขาดการพูดคุยให้เข้าใจระหว่างกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกัน จะทำให้เยาวชมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามวัยต่าง ๆ ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์แม่กับลูก เมื่อเยาวชเจ็บป่วยไม่สบาย หากได้รับความห่วงใยและความเอาใจใส่อย่างอบอุ่นจากแม่ จึงทำให้เยาวชมีความผูกพันกับครอบครัว และสร้างความสงบสุขภายในครอบครัว ดังตัวอย่าง

พ่อเล่าต่อว่า “ตอนพ่อออกไปทำงาน แม่เลี้ยงเซนคนเดียว บางวันพ่อกลับมาถึงบ้านเห็นขอบตาของแม่คล้ำเพราะอดหลับ อดนอนคอยดูแลลูกไม่ห่างยิ่งเวลาที่เซนไม่สบายแม่จะคอยเฝ้าตลอดเวลา แม่มักจะพูดกับพ่อว่า ถ้าความเจ็บป่วยเป็นแทนกันได้ แม่จะยอมเป็นแทนลูกทุกอย่าง...”

(เซนในสวน. 2556 : 122)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เยาวชกับพ่อแม่ โดยเฉพาะแม่เป็นคนที่รักและเอาใจใส่ลูกมาก ทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกอย่างเต็มที่ ดูแลเอาใจใส่ลูกเพื่อให้ลูกเติบโตอย่างมีความสุข ไม่ว่าจะเหนื่อยเพียงใด แม่ก็อดทน เมื่อลูกมีความเจ็บป่วยไม่สบาย แม่จะห่วงใยและไม่สบายใจ แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเป็นอย่างดี มีความรัก ความอบอุ่นการเอาใจใส่ เยาวชจึงจะเติบโตอย่างมีความสุข

ในวรรณกรรมเยาวชรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพ่อ พ่อมีบทบาทเป็นตัวอย่างที่ดีและสั่งสอนลูก จะทำให้เยาวชเติบโตมีความสุขและคุณภาพ ดังตัวอย่าง

พ่อบอกว่าชีวิตหนึ่งจบลงเพื่อเกิดอีกหลายชีวิตให้ดำรงอยู่ เกิด แก่ เจ็บตาย เป็นวัฏฏะที่ไม่อาจหนีพ้นไม่ว่าคนหรือสัตว์ กว่าคนคนหนึ่งจะเติบโตใหญ่ได้จำเป็นต้องกินเนื้อสัตว์หรือพืชมากมายเป็นอาหาร เราฆ่าสัตว์ก็เพื่อนำมาประกอบอาหาร ไม่ได้ฆ่าเพราะใจนึกสนุก ถ้าวันนี้พ่อไม่จับปลาเป็นอาหาร ไม่ซำก็เร็ว ปลาพวกนี้ก็ต้องตายอยู่ดีเมื่อน้ำในบ่อแห้งลง หรือไม่ก็ตกเป็นอาหารของสัตว์อื่น

(เซนในสวน. 2556 : 17)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชกับพ่อ พ่อได้สั่งสอนและถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับลูก เป็นหน้าที่ของพ่อต้องรับผิดชอบสั่งสอนลูกให้ได้เรียนรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการเป็นเยาวชที่จะเติบโตมีคุณภาพ เพราะเยาวชยังต้องการการเรียนรู้ในการดำรงชีวิตอีกมากมาย ซึ่งต้องได้รับการปลูกฝังจากคนในครอบครัว สั่งสอนสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด

สามารถแยกแยะและเข้าใจการใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติและการทำงานเพื่อยังชีพ ซึ่งต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการดำรงชีวิตและสิ่งนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องด้วย เช่น ฆ่าปลาทำอาหารกินเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้ไม่ได้ก็เพื่อทำร้ายสัตว์ ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้และเข้าใจพื้นฐานในการดำรงชีวิต

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “โลกสายที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตต้องได้รับการเลี้ยงดูที่ดี เยาวชนในชนบทจะมีผู้คนในครอบครัวดูแล เอาใจใส่เป็นอย่างดี จึงทำให้เยาวชนมีความผูกพันกับครอบครัว และจะเติบโตเป็นคนดีในสังคม ดังตัวอย่าง

“เป็นไงบ้างลูก เรียนวันแรกสนุกไหม”

“ก็สนุกดีครับ รู้จักเพื่อนใหม่หลายคน คุณครูสอนสนุกด้วยครับ”

“ครูคนไหน”

“หลายคนครับ โดยเฉพาะครูประจำชั้น”

(โลกสายที่น้ำใส. 2556 : 35)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของลูกกับพ่อ โดยเอาใจใส่ลูกเรื่องการเรียน เป็นความรักความผูกพันที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว พ่อแม่เข้าใจลูกและเอาใจใส่ลูกที่ไปโรงเรียน แสดงถึงความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกัน การดูแลอย่างใกล้ชิดเอาใจใส่ จะทำให้เยาวชนดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง มีความสุขอยู่ในครอบครัวและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพต่อไป

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์แม่กับเยาวชนที่มีความห่วงใยและเอาใจใส่ เพราะลูกกลับบ้านมีดักและใช้เวลาออกบ้านนานเกินไป ดังตัวอย่าง

เดือนแรมกลับมาเห็นแม่นั่งกระสับกระส่ายอยู่หน้าบ้าน
ไม่สนใจโทรทัศน์ที่เปิดอยู่ ประตูบ้านปิดไว้ครึ่งเดียว เขารู้ว่า
แม่เป็นห่วงจึงเดินไปหาแม่เพิ่งรู้ว่ามาตัวเปล่า

“ไปไหนมาเดือน กลับบ้านมีดัก แล้วเสื้อล่ะอยู่ไหน”

แม่ถาม ทำตาชุ่น...

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 62)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับแม่ ในครอบครัวแม่ได้เอาใจใส่ มีความห่วงใยลูก เนื่องจากเยาวชนกลับบ้านมีดัก ใช้เวลาเล่นนอกบ้านมากเกินไป จึงกลับบ้านช้า แม่เลยมีความห่วงใยลูกว่าจะมีอันตราย จึงนั่งรอลูกกลับบ้านอย่างกังวลใจ แสดงให้เห็นถึงความรักความห่วงใยของแม่ ลูกกลับบ้านช้าทำให้แม่เกิดความกังวล ดังนั้น เยาวชนจึงไม่ควรที่จะกลับบ้านเกินกำหนดเวลา

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์เยาวชนกับแม่ เยาวชนในครอบครัวได้รับความดูแลเอาใจใส่อย่างดี จึงทำให้เยาวชนเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างแข็งแรง ดังตัวอย่าง

“ก้อนหินกลับมาแล้วหรือลูก หิวไหม แม่เตรียมขนมปัง
หน้าหมูไว้ให้ อยู่ในตู้กับข้าวนะ เอ๊ะ! เดี่ยวลูก”

“ครับ แม่”

“ลูกมากับใครหรือเปล่า แม่รู้สึกเหมือนเห็นคนเดียวมา
ด้วย”

“เปล่านะ ก้อนหินเดินกลับมาคนเดียว”

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 17)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับแม่ มีความห่วงใยและการเอาใจใส่ลูกในเรื่องการกิน แม่เตรียมอาหารไว้ให้กับเยาวชน เป็นความรักความเอาใจใส่ซึ่งจะได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทำให้เยาวชนได้รับความอบอุ่นจากคนในครอบครัว นอกจากนี้แม้อย่างเอาใจใส่เยาวชนที่ไม่ยอมอยู่ร่วมกับเพื่อน ชอบอยู่คนเดียว ซึ่งอาจมีปัญหาจึงให้ความเอาใจใส่สอบถามสาเหตุจากเยาวชน เพื่อจะเสนอแนะแก้ไขปัญหาของลูก แสดงถึงความสัมพันธ์ของลูกกับแม่ที่ดี เยาวชนได้รับการดูแลเอาใจใส่อบอุ่นจากคนในครอบครัว จะทำให้เยาวชนอยู่มีชีวิตอย่างมีความสุข และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ดินสอแห่งสั้น” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างพี่น้อง เมื่อเยาวชนมีบทบาทหน้าที่ที่เป็นพี่เลี้ยงแทนพ่อแม่ ดูแลน้อง ทำให้มีความผูกพันกับคนในครอบครัว มีความอบอุ่นและความสุข ดังตัวอย่าง

ก๊าวไกลจะแบ่งเงินค่าจ้างไปเป็นค่าใช้จ่ายให้ต้นกล้าไป
โรงเรียน ต้นกล้าจะได้ทัดเทียมกับเด็กคนอื่นอย่างทั่วถึงเสียที
ส่วนก๊าวไกลไม่ได้เรียนก็ไม่ใช่ไร เพราะเขาได้ค้นพบอะไร
บางอย่างเกี่ยวกับผีกลางเส้น...

(ดินสอแห่งสั้น. 2557 : 44)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับน้อง โดยรับผิดชอบเรื่องการเรียนของน้อง ยอมเสียสละโอกาสทำงานรับจ้างเพื่อหาเงินส่งน้องไปเรียนหนังสือต่อ เป็นความรักความผูกพันกับคนในครอบครัวที่ดี แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดี มีสันทนและเอาใจใส่น้อง เพื่อให้ น้องเติบโตและมีโอกาสการเรียนหนังสือเหมือนเด็กอื่น ๆ จะทำให้เยาวชนรู้จักรับผิดชอบครอบครัวเพื่อคนในครอบครัวจะมีชีวิตที่ดีต่อไปได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับญาติยาย เยาวชนเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตต้องได้รับการเลี้ยงดูที่ดีมีคนดูแลเอาใจใส่อย่างดี จะทำให้เยาวชนการเติบโตอย่างมีคุณภาพ ดังตัวอย่าง

ช่วงเวลานั้นเขาเพิ่งเรียนจบ พอเริ่มทำงานก็ต้องย้ายไปต่างจังหวัด เขาและภรรยาจึงตกลงกันว่าจะให้ก้อนหินอยู่กับย้าย เพราะหากก้อนหินต้องย้ายตามไปคงไม่เป็นผลดีต่อการศึกษาของลูก ส่วนภรรยาของเขาจะมาอยู่กับลูกบ้าง สลับกับอยู่กับเขาที่ต่างจังหวัดบ้าง ด้วยเหตุนี้ก้อนหินจึงห่างเหินกับพ่อ แต่แม่ยายของเขาก็เลี้ยงหลานด้วยความรักและเอาใจใส่มาก เขา ไม่ได้คิดจะโทษว่าท่านทำให้ก้อนหินเป็นเด็กแบบนี้ เพียงแต่หากเขาได้อยู่กับลูกในช่วงวัยเด็กมากกว่านี้

(ไม้หอมกับก้อนหิน. 2557 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับญาติผู้ใหญ่ เยาวชนยังเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต เมื่อเยาวชนห่างเหินกับพ่อแม่ ไม่ได้รับการดูแลเอาใจ เท่าที่ควรญาติผู้ใหญ่จึงกลายเป็นผู้ที่มีบทบาทเลี้ยงดูดูแลเอาใจใส่เยาวชนแทนพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่จึงมีความรักความเอาใจใส่และสั่งสอนปลูกฝังเยาวชน เพื่อให้เยาวชนมีนิสัยที่ดี แสดงถึงความผูกพันไปถึงความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว จะทำให้เยาวชนได้รับความอบอุ่นความเอาใจใส่จากญาติผู้ใหญ่ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นคนดี

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม้หอมกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์เยาวชนกับพ่อแม่ โดยเยาวชนรับหน้าที่ช่วยพ่อแม่ทำงานในครอบครัว ดังตัวอย่าง

หลังจากอาหารมื้อกลางวันที่ล่วงเลยมาจนบ่าย ก้อนหินช่วยแม่เก็บล้างจานชามจนเรียบร้อย ส่วนพ่อยืนดูท่อนไม้อยู่ เมื่อเห็นก้อนหินก็เรียกให้ไปช่วยยกไม้สำหรับเตรียมต่อโต๊ะเก้าอี้...

(ไม้หอมกับก้อนหิน. 2557 : 37)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนกับพ่อแม่ในครอบครัว เยาวชนได้ช่วยเหลือทำงานในครอบครัวเท่าที่ทำได้ เพราะเยาวชนวัยที่กำลังเจริญเติบโต และเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัว เยาวชนควรทำหน้าที่และเรียนรู้บทบาทของผู้ใหญ่ โดยช่วยพ่อแม่ทำงานในครอบครัว เรียนรู้การดำรงชีวิตต่อในอนาคตและเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นหลักของครอบครัว และแสดงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับพ่อแม่ในครอบครัวที่ดี

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสัน” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับแม่ เยาวชนอยู่ในครอบครัวที่พ่อเสียชีวิต แม่ไม่สบายและครอบครัวยากจนลำบาก เยาวชนจึงรับหน้าที่เลี้ยงดูครอบครัว เป็นความผูกพันกับผู้คนในครอบครัว ดังตัวอย่าง

ก้าวไกลเล่าทุกอย่างให้แม่ฟัง พลงยื่นธนบัตรหนึ่งร้อย บาทสองใบให้ แม่น้ำตารื้น เมื่อก้าวไกลบอกเจตจำนง กำชับแม่ ไม่ให้ออกไปขอรทานอีก เขารับปากจะเลี้ยงดูทุกคนอย่างดีแทนพ่อ ที่จากไปโดยไม่มีวันกลับ

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 45)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับแม่ในครอบครัว โดยเยาวชนมีความรับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัว และต้องมีความเข้มแข็ง เพื่อที่จะทำหน้าที่แทนพ่อ เพราะพ่อเสียชีวิต แม่สุขภาพไม่ดีไม่สามารถทำงานได้ ลูกจึงเป็นเสาหลักในครอบครัว ต้องรับผิดชอบทำมาหากินเลี้ยงดูครอบครัวดูแลครอบครัว ต้องต่อสู้ชีวิตและความยากจนไปทำงาน เยาวชนประสบความยากจน ลำบาก และมีความทุกข์ แต่ที่อดทนไม่ท้อแท้ แสดงความสัมพันธ์ที่ดี มีความเอาใจใส่ในครอบครัว จะทำให้เยาวชนอดทนและมีจิตใจที่เข้มแข็ง

นอกจากนี้เยาวชนได้ขาดความอบอุ่นเอาใจใส่และได้รับการเลี้ยงดูผิดวิธีจากพ่อแม่ ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับพ่อแม่ ในครอบครัวต้องการเงินทำงานหนัก จึงไม่มีเวลาอยู่กับลูก ทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่น ดังตัวอย่าง

เด็กชายอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วลงมาข้างล่าง ภายใน บ้านเงียบกริบเพราะไม่มีใครอยู่สักคน พ่อกับแม่ไปทำงาน คีตาไป โรงเรียน ส่วนเขาหยุดอยู่บ้าน เขาเดินเข้าไปในครัวอย่างหิวโซ เห็นไอน้ำติดอยู่บนตู้เย็น ต้นน้ำลูกรักกับข้าวอยู่ในตู้กินให้เยอะ ๆ แล้วอย่าลืมกินยาล่ะ ขอโทษนะจ๊ะที่แม่ไม่ได้อยู่เฝ้า รักและเป็นห่วง

(ในสระน้ำ. 2557 : 65)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อเยาวชนในครอบครัวขาดความเอาใจใส่ก็ไม่อบอุ่น และไม่ได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ต้องทำงานเลี้ยงดูครอบครัว ไม่มีเวลาดูแลจนทำให้ลูกหิว เยาวชนต้องหาอาหารกินเอง แม่เพียงแต่เขียนบันทึกเพื่อมอบความรักและความห่วงใยเท่านั้น ทำให้เยาวชนเหงาและไม่มีความสุข

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับพ่อแม่ ลูกไม่ได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่ จะทำให้เยาวชนก้าวร้าว ทะเลาะวิวาทกันจึงเติบโตอย่างไม่มีคุณภาพ ดังตัวอย่าง

“พ่อแม่เห็นรอยฟกช้ำบนหน้านายแล้วไม่ถามสาเหตุบ้าง หรือ” เดือนแรมอยากรู้จริง ๆ ว่าพ่อแม่ของธนวิสุทธิรู้สักอย่างไร

เมื่อเห็นลูกชายได้บาดเจ็บหรือรอยช้ำตาใบหน้าและเนื้อตัวกลับ
บ้าน เรื่องเกิดขึ้นหลายครั้งแล้ว แต่พวกเขาไม่เคยมาหาครูคล้าย
ไม่สนใจลูกตัวเอง

(เสียงเตือนเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับพ่อแม่ เยาวชนไม่ได้รับ
เอาใจใส่และความอบอุ่นจากผู้ปกครองจึงส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าว มีเรื่องชกต่อยกับเพื่อน
และมีรอยช้ำตามใบหน้าและเนื้อตัวกลับบ้านบ่อย ๆ ถ้าผู้ปกครองไม่ได้เอาใจใส่ตามที่ ไม่ได้
ไถ่ถามถึงสาเหตุที่ได้รับรอยช้ำ ไม่ได้ไปสอบถามจากครูก็แก้ปัญหาไม่ได้ เมื่อเยาวชนขาด
ความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความเอาใจใส่และความอบอุ่น จึงส่งผลให้จิตใจของเยาวชนอ่อนแอ และ
เลือกที่จะแสดงออกผ่านมีนิสัยก้าวร้าว และปฏิบัติต่อเพื่อนและผู้อื่นอย่างไม่เอาใจเช่นกัน

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์สะท้อนให้เห็นถึง
ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับคนในครอบครัว มีความผูกพันกัน มีความเอาใจใส่และความอบอุ่นจาก
พ่อแม่และได้รับการสั่งสอน ถ่ายทอดประสบการณ์ให้เยาวชนได้เรียนรู้ ทำให้เยาวชนปรับตัวเอง และ
ทำหน้าที่เป็นลูกที่ดี ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า ถ้าเยาวชนขาด
ความเอาใจใส่และความอบอุ่นจากครอบครัว เนื่องจากพ่อแม่ต้องทำงาน ไม่มีเวลาอยู่กับลูก และ
เลี้ยงดูผิดวิธี ก็ทำให้เยาวชนมีปัญหาในการดำรงชีวิตและแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายซึ่งกันและกัน

3.2.2 ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชน

เยาวชนอยู่อาศัยในชุมชนกับครอบครัว จึงมีความสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน ไม่ว่าจะ
จะอยู่ในชนบทหรือในเมือง หากว่าเยาวชนมีลักษณะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม จะมีความรับผิดชอบต่อ
ส่วนรวมทำหน้าที่ของตนเองช่วยให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข แต่หากคนในสังคมเกิด
ความแตกแยกทั้งทางความคิดและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน จะทำให้ชุมชนอ่อนแอ และ
ล่มสลายในที่สุด จะเกิดความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนโดยปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัล
แวนแคว์ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ที่ดี - ไม่ดีกับผู้ใหญ่

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ดินสอแท่งสั้น” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์
ในชุมชนของเยาวชนกับผู้ใหญ่ เยาวชนอยู่ในชุมชนจะมีผู้ใหญ่คอยดูแลและช่วยเหลือ จึงทำให้
เยาวชนมีความผูกพันกันและเติบโตอย่างมีคุณภาพที่ดี ดังตัวอย่าง

“ก้าวไกลก็ต้องเรียนต่อเหมือนกัน” ครูหันมาบอก

ก้าวไกล

“ผมคงเรียนไม่ได้หรอกครับ”

“ได้สิ ครูใหญ่จะช่วย”

“แต่ผมเป็นห่วงแม่ เป็นห่วงน้อง ใครจะหาเงินล่ะครับ”

“เรียนช่วงเช้าจนถึงบ่ายสาม ช่วงเย็นค่อยทำงานก็ได้ ไม่น่ามีปัญหา”

“แต่...ผมกลัวอาแป๊ะจะไม่ให้ทำงาน คงเรียนไม่ได้หรอกครับ”

“อาแป๊ะคนนี่ชื่ออะไร” “อาแป๊ะศักดิ์ชัยครับ”

“อ้อ อาแป๊ะศักดิ์ชัยเป็นเพื่อนครูเอง ครูจะไปซื้อให้ก้าวไกลทำงานเฉพาะช่วงเย็น ๆ เองนะ ไม่ต้องห่วง”

“ได้หรือครับ”

“ได้สิ อาแป๊ะศักดิ์ชัยใจดี ครูรู้จักตั้งแต่เด็ก ๆ”

“ขอบคุณค่ะคุณครู” แม่พนมมือไหว้ น้ำตาลคลอเบาด้วยความปิติ

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 46)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับผู้ใหญ่ในชุมชน โดยเฉพาะครูมีความเห็นใจเยาวชนที่มีฐานะยากจนลำบาก ไม่มีเงินที่จะเรียนหนังสือได้ จึงมีน้ำใจที่จะช่วยเหลือเยาวชนให้มีรายได้ให้ทำงานพิเศษ แสดงให้เห็นถึงผู้ใหญ่ในชุมชนที่มีน้ำใจที่ดีต่อเยาวชนในชุมชน ช่วยกันหางานให้เยาวชนทำ เพื่อให้เขามีรายได้ไปเลี้ยงดูครอบครัวและมีโอกาสเรียนต่อไป

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสัน” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ในชุมชนของเยาวชนกับผู้ใหญ่ มีความรักและความเป็นมิตรที่ผูกพันกัน ดังตัวอย่าง

“ผมจะเอาภาพวาดไปให้คุณชาญดู ก้าวไกลเรียกเล่นที่เขาลากว่า ภาพวาดอย่างภาคภูมิใจ”

“เธอ เออ ดี ๆ” ลุงตอบทั้งที่ยืนโงนเงน “ดีที่ลุงจับปากโอ่งมังกรไว้ไม่อย่างนั้นหน้าคงคม่า”

ก้าวกายยิ้มมุมปาก เริ่มรู้สึกชื่นใจขึ้นบ้าง อย่างน้อยก็มีแววตาเป็นมิตรจากลุงคะเนิงที่หยิบยิบให้ในยามท้อแท้

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 36)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เยาวชนกับผู้ใหญ่ มีความอบอุ่นและให้กำลังใจแก่เยาวชน เป็นความรัก ความเอาใจใส่ และความเป็นมิตร เมื่อเยาวชนมีความท้อแท้ไม่กล้าเอาภาพไปให้นักจิตรกรที่มีชื่อเสียงในชุมชนดู แต่ผู้ใหญ่ในชุมชนที่ให้กำลังใจเยาวชน แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนเดียวกันมักจะมีความน้ำใจช่วยเหลือคนที่ขาดแคลน ดังที่ลุงคะเนิงมอบกำลังใจให้กับเยาวชนให้มีความเชื่อมั่นในชีวิตต่อไป

นอกจากนี้เยาวชกับผู้ใหญ่ในชุมชนกันที่มีน้ำใจและช่วยเหลือกัน หากว่าผู้ใหญ่คนใดที่มีนิสัยไม่ดีที จะมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับเยาวช จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน

ในวรรณกรรมเยาวชรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสิ้น” ได้กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างเยาวชกับผู้ใหญ่ เยาวชที่มีฐานะที่ไม่ดียากจนเป็นขอทาน ผู้ใหญ่มักจะคิดว่าเยาวชเป็นขโมยจะมาลักของ แสดงว่าผู้ใหญ่ไม่มีน้ำใจและไม่แยกแยะว่าเยาวชคนใดดีหรือไม่ดี เลือกลงและตัดสินใจจากภายนอกเท่านั้น ดังตัวอย่าง

“แกเข้ามาขโมยอะไร”

“เปล่าครับ ผมจะมาซื้อดินสอครับ”

“เด็กขอทานอย่างแกมีเงินด้วยหรือ” เจ้าของร้านพูดเสียงห้วน เขาเป็นชายวัยหาสิบกว่า ผมสีดอกเลา ไว้ผมรองทรงสั้น เจ้าของร้านเคยเห็นก๊าวไกลนั่งขอทานอยู่ใกล้ ๆ ร้านเป็นประจำ จึงไม่แปลกที่เขาจะเรียกก๊าวไกลอย่างนั้น....

“เปล่าขโมยครับ”

“เปล่าอะไร ฉันเห็นแกมองทุกวัน” เจ้าของร้านตลาด
ตั้งลั่น

“มองอะไรของแก หรือจะคิดขโมยของ” เจ้าของร้านตวาด

ตั้งลั่น

“เปล่าจริง ๆ นะครับ ผมแค่มองพี่ดลวาดภาพ” ก๊าวไกล

ตอบ

“มองทำไม”

“ผมอยากวาดภาพเหมือนพี่ดลครับ”

“อ้อ อย่างแกไม่มีปัญญาวาดภาพได้อย่างเขาหรือ รู้ไหม ดลเรียนมหาวิทยาลัยชื่อดังเสียด้วย ไปไป พูดไปแกก็ไม่เข้าใจ อยู่ดี” เจ้าของร้านปิดมือน้อย

(ดินสอแห่งสิ้น. 2557 : 26, 27, 33)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชกับผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่มองเยาวชว่าเป็นขอทาน คิดว่าจะมาขโมยของและดูถูกเยาวชว่าเป็นขอทานไม่มีเงินที่สามารถซื้อของได้ ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน แสดงถึงความสัมพันธ์ของเยาวชกับผู้ใหญ่ไปในทางที่ไม่ดี ผู้ใหญ่ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น และดูถูกจากการมองเพียงภายนอก

2. ความสัมพันธ์ที่ดี - ไม่ดีกับเพื่อน

ในวรรณกรรมเยาวชรางวัลแวนแก้วเรื่อง “โลกสายที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชกับชุมชนเป็นความสัมพันธ์ของเยาวชกับเพื่อน ซึ่งต้องมึน้ำใจ เสียสละให้ความช่วยเหลือ จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

“ไม่ได้ห่อข้าวกลางวันมาชิมั้ย” เพื่อนชายชื่อบวร ถาม
 “เปล่า ไม่มีอะไรให้ห่อหรือ” แดนสายหน้า “แต่ว่า
 โรงเรียนอาหารมีของกินขายไม่ใช่เหรอ”
 “มี แต่ก็ไม่ใช่ว่าไม่รู้ขายจะชอบหรือเปล่า”
 “ก็ต้องไปดูก่อน”
 “ไป จุ้นไปด้วยกัน” บวรอาสาจะไป
 “ได้เลย กำลังจะถามพอดีว่าโรงอาหารอยู่ที่ไหน”
 “จริง ๆ แล้วโรงอาหารไม่ได้เปิดหรอก มีแต่ร้านป่ามุก
 แยกมาเปิดขายของให้เด็ก ๆ ในช่วงปิดเทอมแค่ร้านเดียว”
 (โลกสวนที่น้ำใส. 2556 : 29)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชน ซึ่งมีตาม
 สภาพแวดล้อม คือ เพื่อนมีการปฏิบัติที่ดี คือ การเสียสละช่วยเหลือเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นคนที่ไม่คุ้นเคย
 หรือสนิทสนมกัน ก็ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เนื่องจากโรงอาหารไม่เปิด และเพื่อนอาจไม่ได้
 ห่อข้าวมาโรงเรียน จึงแสดงความมีน้ำใจช่วยพาไปซื้อข้าวกิน แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดี เป็นความรัก
 ที่มีต่อกัน ทำให้เยาวชนรู้สึกอบอุ่น เมื่ออยู่กับเพื่อนมีความสุข การช่วยเหลือกันของคนในสังคมนั้น
 เป็นการส่งเสริมให้สังคมพัฒนาอย่างมั่นคง

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์
 ของเยาวชนกับเพื่อน เอาใจใส่และมีน้ำใจช่วยเหลือกัน เป็นผูกพันกับเพื่อน ดังตัวอย่าง

ต้นน้ำไม่รู้ว่าเพื่อนในห้องเป็นคนดีหรือตัวเขาเองมนุษย์
 สัมพันธ์ดีกัน แต่เพียงไม่นานเขาก็ปรับตัวเข้ากับโรงเรียนและ
 สภาพแวดล้อมใหม่ได้แล้ว ช่วงแรกอาจจะมีติดขัดไปบ้าง แต่เพื่อน
 ในห้องก็คอยช่วยเหลือเขาตลอด โดยเฉพาะบอยที่คอยช่วยไม่ห่าง
 นำทางเขาไปเรียน พาไปรู้จักเพื่อนใหม่ ไปทำกิจกรรม เล่นกีฬา
 ที่สำคัญก็คือเพื่อนคนนี้คอยสอนเนื้อหาที่เรียนให้เขาเสมอ
 เมื่อตามคุณครูไม่ทันหรือไม่เข้าใจ ต้นน้ำซึ่งเป็นคนที่มีความใจกับ
 เพื่อนใหม่คนนี้ ทั้งที่เพิ่งรู้จักกันไม่นาน แต่บอยกลับดีต่อเขาถึง
 เพียงนี้

(ในสระน้ำ. 2557 : 32)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนที่มีความเอาใจใส่
 และมีน้ำใจช่วยเหลือกัน เมื่อเยาวชนเป็นนักเรียนใหม่ ไม่รู้จักและไม่คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่
 เพื่อนในห้องก็เอาใจใส่ โดยเสนอตัวที่จะช่วยเหลือให้เยาวชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
 ใหม่ ๆ ได้ เช่น ชวนเข้าร่วมกิจกรรม เล่นกีฬา พาไปรู้จักเพื่อน ๆ แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีที่จะทำให้

เยาวชนมีความสุขการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนและมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน เพราะพ่อแม่บางครั้งอาจจะไม่ได้เอาใจใส่กับเยาวชนเท่าที่ควร เพราะต่างยุ่งไม่มีเวลาและอาจจะไม่เข้าใจพฤติกรรมของเยาวชนยุคใหม่ได้เท่ากับเพื่อนรุ่นเดียวกัน และการที่เยาวชนได้เรียนรู้จากเพื่อน ก็จะช่วยให้เขามีพัฒนาการที่ดีอยู่ในสังคมได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรณไฟ” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนที่เอาใจใส่กันและกันเป็นอย่างดี จึงทำให้เยาวชนมีความสุขกันอย่างใกล้ชิดกับเพื่อน ดังตัวอย่าง

...ธนวิสุทธิ์นำขนามพวกนี้มาให้หลายครั้งจนนับจำนวนครั้งไม่ได้ เขาปฏิเสธยอรับอยู่หลายครั้งเพราะเกรงใจ แม้จะรู้ว่าขนมพวกนี้ทำให้พ่อแม่ของเพื่อนซึ่งเป็นเจ้าของห้างใหญ่ในตลาดบ้านสองเดือนร้อน เขาก็ยังไม่อยากรบกวนใคร ไม่อยากเป็นหนี้บุญคุณใคร แต่เขารู้สึกว่าเพื่อนตั้งใจให้เขาด้วยความบริสุทธิ์ใจจริงใจและไม่เคยทวงบุญแม้แต่ครั้งเดียวสักคำก็ไม่เคยได้ยืมจากปาก เขาเองก็คอยปกป้องเพื่อนด้วยความบริสุทธิ์ใจเช่นกัน เดือนแรมถูกชนะตากับธนวิสุทธิ์มากเป็นพิเศษเขาคิดว่าเพื่อนคงคิดและรู้สึกเช่นเดียวกับเขาเหมือนกัน แค่มองตาก็รู้

(เสียงเดือนในเสียงหูดรณไฟ. 2557 : 42)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในชุมชนของเยาวชนกับเพื่อน การเอาใจใส่และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อนเอาใจใส่และมีความจริงใจอย่างแท้จริงในการให้ความช่วยเหลือเขา ต่อมาภายหลังเขาก็ได้ช่วยเหลือเพื่อนกลับ ดังที่ช่วยป้องกันไม่ให้คนอื่นแกล้งเพื่อน แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะทำให้เยาวชนมีความสุขที่อยู่ร่วมกันในสังคมและมีมิตรภาพของความเป็นเพื่อนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้เยาวชนกับเพื่อนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดี หากว่าเยาวชนกับเพื่อนมีความคิดและความพฤติกรรมที่ไม่ดี จะเกิดความขัดแย้งระหว่างกันดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสิ้น” ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนที่ไม่เป็นมิตร เพื่อนใช้คำพูดดูหมิ่นล้อเลียน ทำให้เพื่อนโกรธแค้นดังตัวอย่าง

...ในแต่ละวันมาโรงเรียน ก้าวไกลได้ยินแต่คำพูดที่ไม่เป็นมิตรจากรัชพรและพงศ์กรที่คอยดูหมิ่นดูแคลนและล้อเลียนเขา เรียกเขาว่า “ไอ้เด็กขอลาน” จนกลายเป็นอีกชื่อของเขาไป โดยปริยาย ก้าวไกลรู้สึกโกรธแค้นและคันแค้นใจที่ไม่สามารถทำตามอำเภอใจได้ ที่จริงแล้วเขาอยากเอากำปั่นกระแทกหน้าสองคนนั้น

สักหลายหมัด ดูซิว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน เขาจะต่อยสองคนนั้นให้หน้า
ยับเยินไปเลย..

(ดินสอแห่งสิ้น. 2557 : 79)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนที่ชอบกลั่นแกล้งไม่
เป็นมิตร เพื่อนที่ชอบเรียกชื่อด้วยคำพูดที่ดูหมิ่นว่า ไอ้เด็กขอราน แสดงถึงเพื่อนที่มีนิสัยไม่ดี และไม่มี
น้ำใจ ทำให้รู้สึกโกรธและคับแค้นในใจ แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งไม่เป็นมิตร จะทำให้เยาวชน
ขาดความสุขเมื่ออยู่ร่วมกันกับเพื่อนที่ไม่ดี

ในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลเรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึง
ความขัดแย้งของเยาวชนกับเพื่อนที่มีนิสัยเกเรก้าวร้าว ชอบแกล้งเพื่อนก่อให้เกิดความวุ่นวายและ
ความขัดแย้ง ดังตัวอย่าง

มานะศักดิ์สะกิดให้เดือนแรมดูเด็กเกเรทั้งสามที่เดินสาย
กัน ตามกันมาใบหน้ายิ้มระรื่น ยักคิ้วหลิวตามองกันอย่างมีลัษณ
คมใน เดือนแรมลอบมองด้วยหันหน้าแล้วเก็บขยะต่อ เด็กผู้หญิง
ทำเป็นมองไม่เห็น ไม่มีใครอยากไปสูงสิงด้วย

(เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 27)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งของเยาวชนกับเพื่อนที่ไม่ดี เป็นเยาวชนที่
มีนิสัยเกเรก้าวร้าว ชอบแกล้งเพื่อน เป็นกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แสดงถึงความสัมพันธ์ที่
ขาดความรักและความสามัคคี จึงเกิดความขัดแย้ง ทำให้ปัญหาความสัมพันธ์ที่เยาวชนไม่พึงพอใจต่อกัน

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึง
ความสัมพันธ์เยาวชนกับเพื่อน โดยเยาวชนกับเพื่อนมีความคิดที่แตกต่างกัน ทำให้มีขัดแย้งในเรื่อง
ไปดูไก่ชน ดังตัวอย่าง

“ก้อนหิน ก้อนหิน เรามาแล้ว ลงมาได้แล้ว”

“อะไรกัน อ้าว ใบหมอน มาทำไมแต่เช้า”

“ก็เรากับต้นตาลนัดกันมาหานายไง”

“เรารู้แล้ว แต่ทำไมมาเข้าขนาดนี้ล่ะ วันนี้วันหยุดนะ”

“เราอยากมาชวนนายไปบ้านลุงข้างเพื่อนข้างบ้านนายนะ”

“ไปทำไม มีอะไร”

“ไปดูไก่ชน สวยดีนะ”

“ไม่ดูหรอก จะไปดูทำไม เห็นอยู่ทุกวัน”

“โธ่ นายก็เป็นแบบนี้ตลอดเลย ไปดูกันเถอะ เตี้ยวตัน

ตาลก็มาแล้ว”

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 45)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งของเยาวชนกับเพื่อน เพราะเยาวชนแต่ละคนมีความชื่นชอบและความคิดแตกต่างกัน โดยเยาวชนเป็นคนที่มินิสัยที่ดี เนื่องจากการไปดูไถ่ชนอาจเป็นเรื่องที่มีผลเสียต่อเยาวชนที่ไม่ดี หรือเยาวชนอาจเป็นคนที่มีความเครียดหรือไม่สนใจเรื่องไร้สาระ จึงทำให้มีความขัดแย้งกัน แสดงถึงความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนที่ไม่ดี ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนไม่มีความสุขที่จะอยู่ร่วมกับเพื่อนได้

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแกว สะท้อนความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชน โดยมีความสัมพันธ์กับเพื่อน และผู้ใหญ่ แสดงว่าเยาวชนมีวิถีชีวิตที่มีความผูกพันกับชุมชนมีการปฏิบัติที่ดีต่อกัน ได้รับความเอาใจใส่และการช่วยเหลือจากเพื่อนและผู้ใหญ่ ทำให้เยาวชนมีความสุขและเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้เยาวชนเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตมีความคิดที่แตกต่างกับเพื่อนและผู้ใหญ่ก็อาจจะมีความขัดแย้งด้านแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ไม่ดี เช่น การดูไถ่ชน และการดูถูกเยาวชนว่าเป็นขอทานไม่มีความสามารถ ทำให้ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนและใหญ่นั้นมีปัญหาและไม่มีความสุขในการอยู่ร่วมกัน

3.3 ภาพสะท้อนด้านค่านิยมตามวัยของเยาวชน

ค่านิยมของเยาวชน หมายถึง ทัศนคติของบุคคลหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของ ความคิดและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง คุณค่า และความถูกต้องของสิ่งนั้น ๆ ดังนั้น วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแกว ได้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของเยาวชนที่มีความใฝ่ฝันและการใช้เวลาว่างที่เน้นเพื่อสนุกสนานเป็นสำคัญ ดังนี้

3.3.1 อาชีพในอนาคต

เยาวชนเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต ในปัจจุบันเยาวชนไทยมีค่านิยมตามวัยดังเช่น เรื่องความฝันในการประกอบอาชีพ เยาวชนจะได้รับแรงบันดาลใจมาจากคนในครอบครัวโดยคำนึงถึงการช่วยเหลือครอบครัวก่อนรวมถึงรายได้ที่จะได้รับและความชอบส่วนตัว เยาวชนจึงมีความฝันที่จะประกอบอาชีพที่ชอบและสนใจ เช่น เป็นนักจิตรกร นักร้องเพลงลูกทุ่ง เศรษฐีร่ำรวย นักท่องเที่ยว เป็นต้นดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแกวเรื่อง “แซนในสวน” ได้กล่าวถึงค่านิยมของเยาวชนที่ใฝ่ฝันตามวัย คือ ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรตามแนวทางของครอบครัว ดังตัวอย่าง

ผมไม่ได้พูดว่าโตขึ้นผมอยากเป็นตลกเสียหน่อย แต่ผมพูด
ว่าโตขึ้นผมอยากเป็นเกษตรกร อยากเดินตามแนวทางที่
พ่อวางเอาไว้

(แซนในสวน. 2556 : 125)

จากตัวอย่างสะท้อนค่านิยมของเยาวชนว่าต้องการประกอบอาชีพเกษตรกร เพราะว่าเป็นความคิดของเยาวชนได้เห็นตัวอย่างของพ่อที่เป็นเกษตรกร จึงเกิดความผูกพันและ

ประทับใจพ่อ จึงต้องการมีอาชีพตามแบบอย่างของพ่อ ทำให้เยาวชนมีความใฝ่ฝันและคิดจะทำเป็น
เกษตรกรตามที่พ่อได้เคยทำได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสั้น” ได้กล่าวถึงค่านิยมของ
เยาวชนที่มีความใฝ่ฝันไปตามวัย เยาวชนต้องการเป็นจิตรกร เป็นความต้องการเพื่อจะวาดภาพ
ของพ่อ ดังตัวอย่าง

“ผม...อยากเป็น...จิตรกร”...

“เด็กชายก้าวไกล แล้วทำไมเธอถึงอยากเป็นจิตรกร”

ครูสมจิตรถามเสียงเข้ม...

“ผมอยากวาดภาพพ่อครับ”

“ทำไมถึงอยากวาดภาพพ่อ”

“เพราะงานศพของพ่อไม่มีรูปตั้งหน้าโลงศพสักรูปเลย
ครับ”

(ดินสอแห่งสั้น. 2557 : 77-78)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการเป็นจิตรกร เป็นความใฝ่ฝันของเยาวชน
และแรงบันดาลใจ เพราะในงานศพของพ่อไม่มีรูปภาพตั้งไว้หน้าโลงศพ เยาวชนจึงต้องการวาดรูป
ของพ่อ นอกจากนี้ยังคิดว่าการประกอบอาชีพเป็นจิตรกรเป็นอาชีพที่ดี สามารถหารายได้เลี้ยงดู
ครอบครัว และสามารถทำให้ครอบครัวมีความสุขมากยิ่งขึ้นได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงค่านิยมของ
เยาวชนที่มีความใฝ่ฝันไปตามวัย คือ เยาวชนต้องการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่ง เพราะเป็นความชอบ
ส่วนตัวของเยาวชน ดังตัวอย่าง

ใหม่อยู่บ้านคนเดียว กำลังฝึกร้องเพลงจากเครื่องเล่น

คาราโอเกะอย่างเอาจริงเอาจัง เธอหยิบกล่องวีซีดีเพลงคาราโอ

เกะของราชินีลูกทุ่ง พุ่มพวงดวงจันทร์ ที่กำลังเปิดมาให้ดู...

ผมไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าใหม่อยากเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่ง

(เซนในสวน. 2556 : 92)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ค่านิยมตามวัยของเยาวชนมีความใฝ่ฝันต้องเป็น
นักร้องเพลงลูกทุ่ง เป็นค่านิยมที่เยาวชนนิยมชมชอบการนักร้อง ทำให้เยาวชนตั้งใจฝึกร้องเพลง
นอกจากนั้นการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “เสียงเดือน เสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึง
ค่านิยมตามวัยของเยาวชน เยาวชนที่มีความใฝ่ฝันเป็นเศรษฐีที่ร่ำรวย เนื่องจากเยาวชนอยู่ใน
ครอบครัวที่มีฐานะไม่ดี จึงใฝ่ฝันที่จะร่ำรวย ดังตัวอย่าง

“ผมอยากเป็นเศรษฐีร่ำรวยเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย”

(เสียงเดือน เสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 82)

จากตัวอย่างสะท้อนค่านิยมตามวัยของเยาวชน มีความใฝ่ฝันเป็นเศรษฐีร่ำรวยเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ อาจมีผลมาจากชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนเป็นครอบครัวที่ไม่ค่อยร่ำรวยหรือยากจน ทำให้เยาวชนจึงมีค่านิยมอยากร่ำรวยเป็นเศรษฐี แสดงให้เห็นว่าความใฝ่ฝันของเยาวชนมาจากแบบอย่างที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเขานั่นเอง

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงความใฝ่ฝันของเยาวชนที่ต้องการไปท่องเที่ยวทั่วประเทศไทย เพราะจะได้ออกเดินทางไปประสบการณ์แวดล้อมที่มีความแปลกใหม่ ดังตัวอย่าง

“ผมรู้ว่าครอบครัวของผมยากจน ไม่อาจมีความฝันอันยิ่งใหญ่ได้ ดังนั้น ความฝันของผมจึงเป็นเพียงความฝันเล็กๆ กระจ้อยร่อย เท่านั้น ความฝันของผมเปรียบกับดาวดวงเล็ก ๆ จะเทียบกับ ดวงเดือนและดวงตะวันออกอันยิ่งใหญ่ไม่ได้ ผมฝันว่าสักวันหนึ่งจะมีโอกาสขึ้นรถไฟไปเที่ยวให้ทั่วประเทศไทย”...

(เสียงเดือนเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 83-84)

จากตัวอย่างสะท้อนค่านิยมตามวัยของเยาวชน คือ อยากไปท่องเที่ยวเป็นนักท่องเที่ยวไปเที่ยวทั่วประเทศไทยเนื่องจากเยาวชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ จึงมีความใฝ่ฝันอยากเป็นนักท่องเที่ยว ทำให้เยาวชนมีความตั้งใจที่จะทำให้ความใฝ่ฝันกลายเป็นความจริง

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของเยาวชน ในปัจจุบันเยาวชนไทยมีความฝันหรือความต้องการให้มีอาชีพมั่นคง เช่น เกษตรกร จิตรกร นักร้องเพลงลูกทุ่ง เศรษฐีร่ำรวย นักท่องเที่ยว สาเหตุมาจากเยาวชนต้องช่วยครอบครัวเป็นความชอบส่วนบุคคล ได้รับแรงบันดาลใจจากผู้คนในครอบครัว รวมถึงการมีรายได้ที่ดี ทำให้เยาวชนมีความใฝ่ฝันเรื่องอาชีพตามค่านิยมของเยาวชน และการปลุกฝังจากสภาพแวดล้อมและครอบครัว ก่อให้เกิดความพยายามและขยันเรียนเพื่อตามความฝันของตนเอง

3.3.2 การใช้เวลาว่าง

การใช้เวลาว่าง หมายถึง เยาวชนมีค่านิยมการใช้เวลาว่างที่ให้ประโยชน์และทำให้ดำรงชีวิตอย่างสมบูรณ์พูนสุข เยาวชนที่อยู่ในชนบทหรือในเมืองใช้เวลาว่างที่มีความแตกต่างกัน ดังปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “โลกสวนที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อยู่ในชนบท มีสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีแม่น้ำ ภูเขา สวนไร่นา มีพื้นที่กว้างขวางและเงียบสงบ สามารถเล่นได้อย่างอิสระเสรีมากกว่าช่วงเวลาที่อาศัยอยู่ในเมือง ดังตัวอย่าง

วันนี้เพื่อน ๆ จากบ้านน้ำใสชวนเขาขึ้นไปเที่ยวบนยอดเขา
สามพี่น้อง แดนเป็นคนปั่นอีกเช่นเคยโดยมีภรรยาซ้อน อยู่กรุงเทพฯ
แดนไม่เคยมีโอกาสปั่นจักรยานระยะทางไกลอย่างนี้

ทางเดินและจักรยานไปหยุดที่เชิงเขาด้านตรงข้ามกับ
พื้นที่ชุ่มน้ำ แคนสกุสนานกับการบังคับจักรยานให้ลัดเลาะไปตาม
เส้นทางแคบ ๆ กลางสวนมะพร้าว บ้างช่วงล้อรถถูกทรายหน่วงไว้...

(โลกสวนที่น้ำใส. 2556 : 92)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในชนบทใช้เวลาว่างอย่างอิสระเสรี เพราะมีพื้นที่
ธรรมชาติที่กว้างขวาง คือ สามารถสัมผัสกับสายลม อากาศ แสงแดดอุ่น ๆ ไปกับการปั่นจักรยาน ไม่ว่าจะปั่น
การปั่นเลียบริมแม่น้ำหรือสวนอันเขียวสงบในชนบท และปั่นจักรยานให้เล่นฉิวอย่างอิสระลงจาก
เนินเขา ทำให้เยาวชนได้พัฒนาร่างกายให้แข็งแรง มีจิตใจเบิกบานได้ไม่น้อย

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงสังคมเมืองที่มี
ความเจริญ มีอาคารสูง จึงไม่มีพื้นที่ว่างที่เยาวชนจะได้ใช้เวลาว่างมีอิสระเล่นได้ตามลำพัง จะใช้เวลาว่าง
เล่นกับการคอมพิวเตอร์ ดังตัวอย่าง

ผมเปิดคอมพิวเตอร์แล้วล็อกอินเข้าใช้เฟซบุ๊ก เพื่อนจาก
โรงเรียนเก่าบางคนที่นอนดึกเมื่อเห็นผมออนไลน์มาทักทายนุดคุด

(เซนในสวน. 2556 : 102)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึง เยาวชนใช้เวลาว่างเล่นคอมพิวเตอร์จนติดติดต้น ไม่ได้
พักผ่อนการใช้คอมพิวเตอร์พูดคุยทางอินเทอร์เน็ตกับเพื่อนเก่ามีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
ไม่จัดการเวลาให้เหมาะสมจึงจะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มี
ค่านิยมในการใช้เวลาว่างร้องเพลง ดังตัวอย่าง

ใหม่อยู่บ้านคนเดียว กำลังฝึกร้องเพลงจากเครื่องเล่น
คาราโอเกะอย่างเอาจริงเอาจัง เธอหยิบกล่องวีซีดีเพลงคาราโอเกะ...

(เซนในสวน. 2556 : 92)

จากตัวอย่างสะท้อนเห็นถึงเยาวชนมีค่านิยมใช้เวลาว่างโดยการร้องเพลง การร้องเพลง
เป็นความชื่นชอบส่วนตัวของเยาวชน จึงฝึกร้องเพลงในบ้านอย่างจริงจัง และการร้องเพลงยังมี
ประโยชน์ที่ดีต่อเยาวชนและเป็นความเหมาะสมตามวัยอีกด้วย

นอกจากนี้ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ”
ได้กล่าวถึงเยาวชนได้ใช้เวลาว่างไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าตามค่านิยมของเยาวชน ดังตัวอย่าง

เวลาไปเที่ยวห้างกับแม่ เขามักจะเข้าไปหลบมุมนั่งอ่าน
หนังสือการ์ตูนและวรรณกรรมเยาวชนในร้านหนังสือ...

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 151)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เวลาว่างของเยาวชนในเมืองที่ไม่มีพื้นที่ให้วิ่ง
เล่นในเวลาว่าง เพราะไม่มีภูเขาเหมือนต่างจังหวัด จึงไปเที่ยวเล่นในห้างสรรพสินค้า แม้ว่าจะไป
ร้านหนังสืออ่านหนังสือการ์ตูนและวรรณกรรมเยาวชน แต่ก็เป็นการอ่านตามความสนใจ

อาจจะอ่านหนังสือที่ไม่เหมาะสมกับวัยของเยาวชนก็ได้ ถ้าผู้ใหญ่ไม่ได้ดูแลอย่างใกล้ชิด หนังสือบางเรื่องอาจจะมีโทษ ไม่ได้ให้ความคิดความรู้ที่ช่วยส่งเสริมปัญญาและจินตนาการ รวมทั้งให้ความคิดที่ไม่สร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับความสนใจและวัยของเยาวชนได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงเยาวชนในชนบทได้ใช้เวลาว่างไปเดินเล่นนอกบ้านซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม เพราะในชนบทมีธรรมชาติที่สงบ มีต้นไม้ต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

ทุกอย่างในบ้านเสร็จเรียบร้อยเร็วกว่าที่คิด ต้นน้ำจึงใช้
เวลาตลอดบ่ายที่เหลือไปกับการเดินเล่นรอบบ้านซึ่งไม่มีอะไรเลย
นอกจากต้นไม้ เขาเดินดูไปเรื่อย ๆ รู้สึกเพลินขึ้นบ้างเมื่อได้ยิน
เสียงไวโอลินแว่วมาตามสายลมเย็น...

(ในสระน้ำ. 2557 : 13)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึง การใช้เวลาว่างของเยาวชนในชนบทที่ไม่มีอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ใช้เล่นได้ตามลำพัง จึงไปเดินเล่นรอบบ้านทำให้ได้มองเห็นธรรมชาติที่สวยงาม สงบและใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทำให้ร่างกายแข็งแรงมากขึ้นและอารมณ์แจ่มใสเมื่อได้เพลิดเพลินกับธรรมชาติ

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่อยู่ในชนบทใช้เวลาว่างตามสภาพแวดล้อม ใช้เวลาว่างไปว่ายน้ำ ดังตัวอย่าง

“เอาน่า มันไม่ได้ว่าจะไร่นายชะหน่อย” บอยขำ
“การบ้านก็เสร็จแล้ว เราไปหาอะไรเล่นสนุก ๆ กันไหม”...
บอยกระซิบตอบ “ไปว่ายน้ำกัน”
ต้นน้ำยักคิ้ว “เยี่ยมเลย เราอยากเล่นมานานแล้ว”

ในเมื่อตกลงกันได้แล้ว พวกเขาก็ชวนกันเก็บของไปบ้านก่อนจะ
ตรงไปสระ

(ในสระน้ำ. 2557 : 33)

จากตัวอย่างสะท้อนการใช้เวลาว่างของเยาวชนในชนบทที่ติดตามสภาพแวดล้อม แม้ว่าในชนบทมีแต่แม่น้ำ ภูเขา ป่า ดังนั้น วิถีชีวิตของเยาวชนในชนบทจึงใช้เวลาว่างไปกับการเล่นน้ำ เป็นพฤติกรรมนิสัยของเยาวชนในชนบทที่ชอบเล่น ทำให้เยาวชนได้ผ่อนคลายกับปัญหาทางด้านจิตใจที่ไม่ดี

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมตามวัยของเยาวชนในการใช้เวลาว่าง เยาวชนชนบทกับในเมืองมีความแตกต่างกัน เยาวชนที่อยู่ในชนบทมีสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีพื้นที่กว้างขวางและเงียบสงบ ซึ่งแตกต่างจากในเมืองที่มีคนพลุกพล่านและมีพื้นที่คับแคบ เยาวชนที่อาศัยอยู่ในชนบทจึงสามารถเล่นได้อย่างอิสระเสรี

มากกว่าในช่วงเวลาที่อาศัยอยู่ในเมือง ได้ออกกำลังกายกลางแจ้งในที่อากาศบริสุทธิ์ สังกมเมือง มีความเจริญ มีอาคารสูง เขาชนจึงไม่มีพื้นที่ว่างที่จะมีอิสระเล่นได้ตามลำพัง มีแต่ห้างสรรพสินค้าที่เขาชนสามารถใช้เวลาว่างเที่ยวเล่นได้บ้าง บางคนใช้เวลาว่างเล่นเกมคอมพิวเตอร์ บางคนอ่านหนังสือในร้านขายหนังสือ

3.4 ภาพสะท้อนด้านคุณลักษณะของเยาวชนในสังคม

เยาวชนทั้งที่อยู่ในชนบทและในเมืองมีบทบาทและหน้าที่ต่อสังคม จะปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว สะท้อนภาพลักษณะของเยาวชนที่ดี เยาวชนควรจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิต คือ ความอดทน ความกตัญญู และความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นดังนี้

3.4.1 ความอดทน

สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะในชนบทหรือในเมือง คนที่อยู่ในสังคม โดยเฉพาะเยาวชน จะต้องฝึกฝนตนเองให้มีความอดทนที่จะต่อสู้กับความลำบาก รู้จักปรับตัว และทำให้ชีวิตมีความสุขต่อไป ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทย มีคุณลักษณะที่ดี คือ มีความอดทนต่อความยากลำบาก โดยสามารถปรับตัวเองให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ดังตัวอย่าง

หลังจากสอบปลายภาคเสร็จสิ้น พ่อก็ทำเรื่องย้ายผมออกจากโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ มาเรียนต่อโรงเรียนเล็ก ๆ ละแวกบ้านย่า ผมยังไม่รู้เหมือนกันว่าจะปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้มากน้อยแค่ไหน แต่ก็ยังเหลือเวลาอีกนานกว่าโรงเรียนจะเปิดเทอม

(เซนในสวน. 2556 : 10)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงความอดทนของเยาวชนที่ต้องปรับตัวเพราะย้ายจากโรงเรียนนานาชาติไปเรียนต่อที่โรงเรียนเล็ก ๆ ในชนบท ทุกอย่างเปลี่ยนไปหมด แต่ว่าเยาวชนไม่ได้บ่นและยังมีความอดทนในการปรับตัว นับเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการปรับตัวเองให้พร้อมกับชีวิตใหม่ และสภาพแวดล้อมที่ต่างจากเดิม

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงเยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดี มีความอดทนที่จะดำเนินชีวิตที่มีความลำบากในการปรับเปลี่ยนชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ มีความหวังกับชีวิตใหม่ ดังตัวอย่าง

เดิมทีครอบครัวของพวกเขาอาศัยอยู่ในเมืองหลวงใจกลางประเทศ แต่เนื่องจากพ่อได้งานใหม่ที่เหมือนจะดีกว่าเดิม พวกเขา

เขาทั้งหมดจึงต้องย้ายบ้านตามพ่อมาต่างจังหวัดด้วย ต้นน้ำกับศิตา จึงต้องจากผองเพื่อนและสภาพแวดล้อมอันคุ้นเคยที่พวกเขาเติบโต มา พวกเขาทั้งเศร้าและไม่พอใจ แต่ก็ต้องพยายามยอมรับให้ได้โชคดี ที่ตาทำใจได้เร็ว เพราะเธอเชื่อเสมอว่าการเปลี่ยนแปลงย่อมนำไปสู่ สิ่งที่ดีกว่าต่างจากต้นน้ำที่ไว้วายไม่เลิก

(ในสระน้ำ. 2557 : 11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า หากเยาวชนมีความอดทนและพยายามเข้าใจว่าชีวิต มีการเปลี่ยนแปลง ดังเช่น การย้ายจากเมืองหลวงไปอยู่ที่ชนบท ชีวิตก็จะมีความสุขได้ การรู้จัก ปรับตัวเองเป็นการเรียนรู้ในสภาพชนบทที่มีความยากลำบาก ถ้าเยาวชนรู้จักอดทนต่อความยากจน ลำบากมากและพยายามหาแนวทางแก้ไขให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ เยาวชนก็จะสามารถ ปรับตัวเองให้พ้นจากปัญหาและมีความสุขได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสิ้น” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทย มีคุณลักษณะที่ดี มีความอดทนต่อทำงานหาเงินมาเลี้ยงดูแม่และน้อง ๆ แทนพ่อที่เสียชีวิต ดังตัวอย่าง

แสงอรุณพันฟ้า ก้าวไกลเลือกสมุดที่ลากเส้นน้ำหนักร
คมชัดที่สุดขึ้นมากอดไว้ แม่ ฟางข้าว ต้นกล้า กำลังนั่งล้อมวงกินข้าว
ก้าวไกลบอกแม่ว่าจะไม่กินข้าวและจะออกไปก่อน ต้นกล้าลุกจากวง
ข้าวตะโกนไล่หลัง ขณะก้าวไกลรีบใส่รองเท้าแตะคียบ กระโดดลงจาก
บ้านแทนลงบันได

“พี่ก้าว กล้าขอไข่ต้มของพี่นะ”

“เออ” ก้าวไกลตะโกนตอบ

ลำแสงอาทิตย์ส่องลอดหมอกควันไฟริมทางรถไฟก้าวไกล
เหยียบก้อนกรวดสลับหมอนรองรางเหล็กยาวสุดสายตา เสียงหวูด
ดังเตือนเวลาหยดน้ำค้างเกาะต้นไมยราบที่หุบใบหลับสนิททั้งคืน
และถูกปลุกให้ตื่นมาอดใจเมื่อต้องแสงตะวันเจิดจ้า

ก้าวไกลหลังใจลึก ๆ ว่าเขาจะถูกปลุกให้ตื่นจากการถูก
กักร่อน ร้าวลึกลงในจิตใจ....

แม่กับน้อง ๆ เป็นพันธะอันหนักอึ้งและเป็นหน้าที่ซึ่งก้าว
ไกลต้องแบกรับอย่างมีอาจเหลือเลี้ยงได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยหรือ
กอดตัน ก้าวไกลจะอดทนอย่างเต็มใจ เพียงคำพูดไม่กี่คำของชาญ เขา
รู้สึกสดชื่นมีพลังราวน้ำเย็นชโลมจิตใจ มีเรี่ยวแรงรับภาระที่
พันธนาการร้อยรัดเขาได้ เหนื่อยนำไปให้เขาก้าวกระโดดได้ไกลเกินกว่า
ปกติ ราวกับรองเท้าแตะคียบติดสปริง

(ดินสอแห่งสิ้น. 2557 : 35, 40)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนที่มีความอดทนต่อผู้ความลำบากยากจน เยาวชนต้องทำงานหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวโดยไม่ย่อท้อ ต้องทำงานหนัก ไม่ว่าจะชีวิตมีความลำบากยากแค่ไหนก็ไม่ควรท้อแท้กับชีวิต ต้องมีความอดทนที่มีจิตใจเข้มแข็ง ทำให้เห็นว่าเยาวชนมีความรักต่อครอบครัว ไม่ว่าจะเหนื่อยยากจนลำบากแค่ไหนก็ตาม ไม่เคยท้อแท้กับชีวิต นอกจากนี้ยังได้สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากความอดทนในการทำงานหาเงินแล้ว ยังต้องอดทนต่อความหิวโหย เยาวชนต้องเสียสละอาหารให้แม่และน้องได้กินอิ่ม แต่ตัวเองต้องกินอาหารน้อยกว่าทุกคน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจอันเป็นแบ้มแบ่งของเยาวชนและความรักอันเปลี่ยนแปลงที่มีก่อครอบครัวของเขา

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์สะท้อนคุณลักษณะของเยาวชนไทยมีความอดทนต่อผู้ความลำบาก ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบท เยาวชนจะช่วยให้ปรับเปลี่ยนชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ รู้จักอดทนต่อความยากลำบากและพยายามปรับตัวให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ เยาวชนก็สามารถปรับตัวให้พ้นปัญหาและมีความสุขได้ นอกจากนี้เยาวชนที่มีความอดทนต่อผู้กับชีวิตยากจน และทำงานหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว จะทำให้เยาวชนได้ปรับปรุงนิสัยและฝึกจิตใจให้เข้มแข็ง เราจะได้รู้ว่าไม่ว่าชีวิตลำบากแค่ไหนเราก็สู้ได้

3.2.2 ความกตัญญู

เยาวชนไทยที่ได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดี จะเป็นผู้มีมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เยาวชนมีจิตใจที่ดีงาม รู้จักการให้ การแบ่งปันและสร้างความเป็นประโยชน์ให้แก่คนอื่น เช่น การเลี้ยงดูของครอบครัว ช่วยเหลือพ่อแม่ เพื่อน และผู้ใหญ่ ที่สะท้อนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ เรื่อง “ดินสอแห่งสั้น” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีคุณลักษณะที่ดี รู้จักเสียสละประโยชน์ของตัวเอง ไปทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว และมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ดังตัวอย่าง

“ก้าวไกลก็ต้องเรียนต่อเหมือนกัน” ครูหันมาบอก

ก้าวไกล

“ผมคงเรียนไม่ได้หรอกครับ”

“ได้สิ ครูใหญ่จะช่วย”

“แต่ผมเป็นห่วงแม่ เป็นห่วงน้อง ใครจะหาเงินล่ะ

ครับ”....

“อ้าวเห็นลื้อขยันแข็ง ทำงานเรียบร้อย เป็นลูกกตัญญู รัก

คุณพ่อแม่เลี้ยงแม่กับน้อง ๆ และยังเป็นลูกศิษย์ของอาครูด้วย”

(ดินสอแห่งสั้น. 2557 : 47, 54)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนมีความกตัญญูรับผิดชอบที่จะต้องหางานทำเพื่อช่วยเหลือให้แม่และน้อง ๆ มีความสุข แม้เยาวชนยังเป็นเด็กอยู่ แต่ก็มีความห่วงใยแม่กับน้อง ๆ

ทำให้เยาวชนมีความกตัญญูต่อแม่ ทำงานหาเงินให้แม่และน้องได้ใช้ โดยการดูแลเอาใจใส่แม่และน้อง ๆ ไม่มีวันทอดทิ้งให้แม่และน้อง ๆ ของตนเองลำบาก

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีคุณลักษณะที่ดี ควรจะเป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ช่วยเหลือพ่อแม่ แม้ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อย ๆ ก็ตาม จะช่วยให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่อย่างเป็นพลวัต ดังตัวอย่าง

“แม่บอกว่าลูกค้าที่ร้านชมลูกกันใหญ่เลย” พ่อเดินมานั่ง
ปลายเตียง

“เรื่องอะไรเหรอครับ”

“เรื่องอะไรเหรอครับ”

“ก็ที่ลูกช่วยแม่ที่ร้านวันนี้ไง”

“อ้อ ก้อนหินช่วยนิดเดียวเองนะพ่อ แค่อหิบน้ำเนี่ยนะ”

เด็กชายทำหน้าที่สงสัย

“ใช่ ลูกแค่อหิบน้ำ แต่ลูกค้าเขาเห็นเด็กคนหนึ่งคอยช่วยงานแม่ นี่ไงเหตุผลที่เขาชอบลูกทุกคนเลย” ก้อนหินยิ้มขริบ ๆ แบบที่มักทำเสมอ พ่อภูมิใจในตัวลูกชายมาก เขาแทบลืมไปเลยว่าเมื่อวานยังรู้สึกวก้อนหินเป็นเด็กแปลกแยก เพราะวันนี้เขาได้รู้สึกแล้วว่าลูกคนนี้เป็นคนมีน้ำใจ....

หลังจากอาหารมื้อกลางวันทีล่องเลยมาจนบ่าย ก้อนหินช่วยแม่เก็บล้างจานชามจนเรียบร้อย ส่วนพ่อยืนดูท่อนไม้อยู่ เมื่อเห็นก้อนหินก็เรียกให้ไปช่วยยกไม้สำหรับเตรียมต่อโต๊ะเก้าอี้

“ก้อนหินเลือกดูนะ ท่อนไหนยาวเท่า ๆ กันก็เรียงแยกไว้เดี่ยวพ่อจะดูว่าเราจะต่อกี่ตัว”

“ทำไมพ่อไม่ตัดให้เท่ากันไปเลย จะได้ไม่ต้องมายืนเรียงแบบนี้”

“ที่พ่อต่อโต๊ะใหม่พวกนี้พ่อไม่ได้คิดจะขนไปเมื่อเราย้ายบ้านนะ แต่ตั้งใจว่าจะทิ้งไว้ที่บ้านพักหลังนี้เลย”

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 19, 37)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนเป็นผู้ที่ประพฤติตนดีมีความกตัญญูโดยช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน เช่น เก็บจานล้างให้เรียบร้อย และช่วยพอยกไม้สำหรับเตรียมต่อโต๊ะเก้าอี้ไม่ว่าเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ก็ตาม เยาวชนต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองในบ้าน แสดงความรับผิดชอบของเยาวชนด้วยการช่วยทำงานบ้านด้วยความเสียสละตนเอง จะทำให้สถาบันครอบครัวและสังคมมั่นคง และความสัมพันธ์ของเยาวชนกับพ่อแม่มีความผูกพันแน่นแฟ้นและ

มีความสุขในการอยู่ร่วมกัน และเยาวชนจะได้ซึมซับพฤติกรรมที่ดีไปใช้ในอนาคตของตน เป็นคนที่สังคมต้องการและยอมรับ และได้รับการยกย่องจากสังคม

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ลี้ภัยในเมืองแปลก” ได้กล่าวถึงเยาวชนเป็นคนที่ประพฤติตนดี คือ เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ รู้จักบทบาทหน้าที่ช่วยพ่อแม่ทำงาน การเลี้ยงดูครอบครัว ดังตัวอย่าง

นะนะข้อตัวไปดูแลม้า วัว และสัตว์ของเลี้ยงของลุงปู่
กลับมาเตรียมมือกลางวันให้คู่แฝดแล้วกลับออกไปอีก...

(ลี้ภัยในเมืองแปลก. 2556 : 60)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนในชนบทที่ครอบครัวไม่ร่ำรวย จึงต้องช่วยเลี้ยงสัตว์ เยาวชนต้องช่วยพ่อแม่เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของพ่อแม่ มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวและเรียนรู้ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ดังนี้ แสดงให้เห็นว่า เยาวชนที่อยู่ในชนบทมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น การช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน ซึ่งเป็นวิธีในการเรียนรู้การมีชีวิตต่อไปในอนาคต

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยที่มีคุณลักษณะที่ดี คือ เยาวชนมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ย่อมมีความสัมพันธ์อันดีกับเครือญาติ แม้ว่าเมื่อก่อนไม่ได้อยู่กับญาติผู้นั้น ดังตัวอย่าง

“มาเป็นหลานยายนะเดือนแรม” ยายเอี่ยมมือมาลูบหัว
เดือนแรมอย่างรักใคร่

“ค...ครับยาย ผ...ผมจะเป็นหลานยายให้ดีที่สุดนะครับ”
เขาพูดตะกุกตะกักเพราะยัง สะอื้นอยู่กลางยกท่อนแขนข้างขวาขึ้น
ปาดน้ำตาสองตาแดงกาพอกับแม่

“ดีมากเดือนแรม” ยายยิ้มทั้งน้ำตา

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 169)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนมีคุณลักษณะที่ดี คือ มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณในฐานะหลานที่มีความสำนึกในบุญคุณของยาย แสดงความกตัญญูต่อยาย และดูแลเอาใจใส่ยายประพฤติปฏิบัติตนที่จะทำให้ยายสบายใจ เยาวชนเป็นตัวอย่างที่ดีของการมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้ใหญ่เพื่อตอบแทนและทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ผู้ใหญ่มีความสุข

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยที่มีคุณลักษณะที่ดี คือ เยาวชนที่มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ดังตัวอย่าง

เขาก็กังไม่ยอกรบกวานใคร ไม่อยากเป็นหนี้บุญคุณใคร แต่
เขารู้สึกว่าเพื่อนตั้งใจให้เขาด้วยความบริสุทธิ์ใจจริง ๆ และไม่เคยม
ทวงบุญคุณแม้แต่ครั้งเดียว ลักคำก็ไม่เคยได้ยินจากปาก เขาเองก็
คอยปกป้องเพื่อนด้วยความบริสุทธิ์ใจเช่นกัน

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 42)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนมีความกตัญญูต่อผู้ที่มีพระคุณที่นอกเหนือจากคนในครอบครัวที่ได้ช่วยเหลือกันแม้จะอยู่ในฐานะระดับเดียวกัน เช่น เพื่อน ความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนที่จดจำบุญคุณความดีที่ผู้อื่นมองให้ตอบแทนเท่าที่จะทำได้ ดังเช่น เพื่อนของเยาวชนได้ทำดีเอาใจใส่เขา เขาก็ต้องการตอบแทนคุณเพื่อนด้วยความบริสุทธิ์ใจเช่นกัน

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ได้สะท้อนให้ถึงเยาวชนมีความกตัญญู การรับผิดชอบของเยาวชนในการช่วยทำงานด้วยความเสียสละโดยช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานแม้จะเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็แสดงถึงความกตัญญูต่อผู้ที่ให้ความช่วยเหลือตน

3.4.3 ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น

เยาวชนไทยมีคุณลักษณะที่ดี คือ มีนิสัยชอบช่วยเหลือและทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าจะเป็เพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งยิ่งใหญ่ก็ตาม ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับคนรอบข้างมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยายได้แสดงให้เห็นความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อของเยาวชนไทยต่อผู้อื่นดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “โลกสวยที่น้ำใส” ได้กล่าวถึงเยาวชนในชนบทมีคุณลักษณะที่ดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือเพื่อนที่ลำบาก ดังตัวอย่าง

“ไม่ได้ห่อข้าวกลางวันมาชิมั้ย” เพื่อนชายชื่อบวร ถาม

“เปล่า ไม่มีอะไรให้ห่อหรือ” แดนสายหน้า “แต่ว่า

โรงเรียนอาหารมีของกินขายไม่ใช่หรือ”

“มี แต่ก็ไม่กี่อย่าง ไม่รู้นายจะชอบหรือเปล่า”

“ก็ต้องไปดูก่อน”

“ไป จั๊นไปด้วยกัน” บวรอาสาไป

“ได้เลย กำลังจะถามพอดีว่าโรงอาหารอยู่ที่ไหน”

“จริง ๆ แล้วโรงอาหารไม่ได้เปิดหรอก มีแต่ร้านป่ามุก

แกมาเปิดขายของให้เด็ก ๆ ในช่วงปิดเทอมแคร์้านเดียว”

(โลกสวยที่น้ำใส. 2556 : 29)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยที่มีคุณลักษณะที่ดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือเพื่อนที่มีความลำบาก เนื่องจากเพื่อนเป็นนักเรียนใหม่ จึงมีความลำบากในวันแรก ซึ่งเยาวชนที่มีน้ำใจจะมาช่วยเหลือ ให้เยาวชนปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ แสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่มีน้ำใจมักจะให้ความช่วยเหลือทันทีเมื่อพบคนที่มีความลำบาก ทำให้มีความสุขที่ได้ให้การช่วยเหลือผู้อื่น

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “ดินสอแท่งสั้น” ได้กล่าวถึงเยาวชนมีคุณลักษณะที่ดี เยาวชนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น ดังตัวอย่าง

“ลุงจะไปไหน” ก้าวไกลถามขณะพุงลุงคะนึ่ง

“ลุงจะกลับบ้าน แต่เดินไม่ถึงสักที”

“ลุงเมามากแล้ว เดินข้ามถนนคนเดียวไม่ได้หรอก มันอันตรายครับ”

“ปิดโช้ ลุงไม่ได้เมาสักหน่อย เมื่อกี้คนมันไม่มีน้ำใจต่างหากล่ะ”

“รอผมอยู่ตรงนี้ก่อนนะครับ ผมจะเข้าไปซื้อสมุดवादเขียนในร้าน แป็บเดียวครับ เดี่ยวจะส่งลุงกลับบ้าน” ก้าวไกลบอกพหลวงพุงลุงคะนึ่งให้เดินมาหน้าร้านเครื่องเขียน”

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 87)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนที่มีคุณลักษณะที่ดีจะเป็นผู้ที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น แม้ว่าตนเองจะมีความลำบากแต่ก็ยังมีความน้ำใจไปช่วยเหลือคนอื่น แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเป็นสาเหตุประการหนึ่ง ทำให้สังคมมีความเข้มแข็งและความรักใคร่สามัคคีกัน

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยควรมีคุณลักษณะที่ดี คือ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น ดังตัวอย่าง

“เอาใจดีล่ะ” มานะคัดค้านตัดสินใจไม่ถูก

“ช่วยพาข้ากลับบ้านหน่อย” ยงวิทย์บอกเสียงลั่นเครื่องเดือนแรมยี่นหันรีหันขวาง พวกวัยรุ่นที่เล่นฟุตบอลหายไปหมดแล้ว เขาคิดว่าคงพาขงวิทย์กลับบ้านหรือไปโรงพยาบาลดี เขาถามอีกฝ่ายว่า

“บ้านนายกับโรงพยาบาลที่ไหนไกลกว่ากัน”

“พอ ๆ กัน” “ถ้าอย่างนั้นไปโรงพยาบาลดีกว่า”

(เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 61)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเพื่อช่วยเหลือคนอื่นเท่าที่จะทำได้ ดังเช่น การช่วยเพื่อนที่บาดเจ็บพาไปโรงพยาบาล เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าการมีน้ำใจช่วยเหลือและมีความสัมพันธ์ที่ดี ต่อผู้อื่นนั้นจะทำให้เยาวชนกับเพื่อนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และมีนิสัยที่ดียึดติดไว้กับตนไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่เพื่อใช้ในอนาคต่อไป

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยมีคุณลักษณะที่ดี เยาวชนควรมีน้ำใจในความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น ดังตัวอย่าง

“ขอบใจมากนะก้อนหิน”

“อ้อ ไม่เป็นไร” ก้อนหินทำหน้าที่ ๆ อย่างที่เขาทำเสมอ

ยามรู้สึกก็เอื้อเฟื้อ

“ตอนนี้ก็เหลือแต่รอว่าเมื่อไหร่แม่เราจะมา”

“คงไม่นานหรอก เดี่ยวแม่เธอก็มาอีก”

“เราก็อยากให้เป็นอย่างนั้น” “เราเอาใจช่วยนะ”

(ไม่เหมือนกับก้อนหิน. 2557 : 111)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยมีคุณลักษณะที่ดี มีความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือเพื่อนการหาแม่ เป็นพฤติกรรมและนิสัยที่ดีของเยาวชนไทย แสดงให้เห็นคุณลักษณะของเยาวชนไทยที่ดี จะทำให้ได้รับความสุขจากการช่วยเหลือคนอื่น ดังนั้น เยาวชนไทยควรเป็นคนที่มีน้ำใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากตัวอย่างข้างต้นวิเคราะห์สรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วสะท้อนให้เห็นถึงมีคุณลักษณะที่ดีของเยาวชนไทยที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความจริงใจโดยการช่วยเหลือคนอื่นที่มีความลำบากและมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งจะทำให้คนในสังคมมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด มีความรัก ความอบอุ่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นำไปสู่สังคมที่เจริญและมีความมั่นคง

บทที่ 4

การวิเคราะห์ปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยในวรรณกรรม เยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

ผู้วิจัยได้การวิเคราะห์ปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 และจำแนกเป็นประเด็นปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามาของเยาวชนในแต่ละหัวข้อดังนี้

4.1 ปัญหาของเยาวชน

- 4.1.1 ปัญหาของเยาวชนด้านครอบครัว
- 4.1.2 ปัญหาของเยาวชนด้านพฤติกรรม
- 4.1.3 ปัญหาของเยาวชนด้านจิตใจ
- 4.1.4 ปัญหาของเยาวชนด้านเสพติด
- 4.1.5 ปัญหาของเยาวชนด้านการใช้เวลาว่าง
- 4.1.6 ปัญหาของเยาวชนด้านการศึกษา
- 4.1.7 ปัญหาของเยาวชนด้านความเสี่ยง

4.2 การแก้ไขปัญหาเยาวชน

- 4.2.1 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครอบครัว
- 4.2.2 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยผู้ใหญ่
- 4.2.3 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครู
- 4.2.4 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยเพื่อน

4.1 ปัญหาของเยาวชนไทย

เยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติ ต้องพัฒนาสังคมและพัฒนาเยาวชนในเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เพื่อให้เยาวชนทำหน้าที่พัฒนาสังคมและสืบทอดวัฒนธรรม และประเพณีของชาติต่อไป แต่ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่ดีเป็นปัญหาต่าง ๆ เช่น การกระทำผิดกฎหมาย มีบุคลิกภาพที่ไม่ดีที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ได้สะท้อนปัญหาของเยาวชนต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

4.1.1 ปัญหาด้านครอบครัว

เนื่องจากในยุคปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำพ่อแม่ต้องไปทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว จึงไม่มีเวลาอยู่กับลูกหรือไม่ได้อบรมสั่งสอนแบบถูกวิธี

ให้แก่เยาวชน ทำให้เยาวชนประสบปัญหาต่าง ๆ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีคุณภาพในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ได้สะท้อนปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชนดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยที่มีปัญหาการขาดความเอาใจใส่ไม่มีความอบอุ่นจากครอบครัว เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาอยู่กับเยาวชนดังตัวอย่าง

เด็กชายอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วลงมาข้างล่าง ภายในบ้าน
เงียบกริบเพราะไม่มีใครอยู่สักคน พ่อกับแม่ไปทำงาน คีตาไปโรงเรียน
ส่วนเขาหยุดอยู่บ้าน เขาเดินเข้าไปในครัวอย่างหิวโซเห็นโน้ตติดอยู่
บนตู้เย็น ต้นน้ำลูกรักกับข้าวอยู่ในตู้กินให้เยอะ ๆ แล้วอย่าลืมกิน
ยาละ ขอโทษนะจ๊ะที่แม่ไม่ได้อยู่เฝ้า รักและเป็นห่วง

(ในสระน้ำ. 2557 : 65)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาครอบครัว เนื่องจากขาดความรักความเอาใจใส่หรือความอบอุ่นในครอบครัว บิดามารดาต้องไปทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาที่ใกล้ชิดกับเยาวชน จึงทำให้เยาวชนอยู่อย่างลำบาก ไม่ได้พูดคุยหรือได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ เยาวชนจึงขาดความอบอุ่น ขาดความใกล้ชิดสนิทสนมที่จะรับคำสั่งสอนที่ดี เยาวชนจึงหนีออกจากบ้านไปหาความอบอุ่น การเอาใจใส่และความรัก ซึ่งอาจถูกชักจูงโดยจากเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดี

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “เสียงเดือนเสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงปัญหาของเยาวชนที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ไม่เคยถามไถ่เวลาที่ลูกมีรอยฟกช้ำบนหน้าบ่อย ๆ เพราะว่าชกต่อยกับเพื่อน ซึ่งอาจจะส่งผลให้เยาวชนเกิดอาการน้อยใจและเสียใจดังตัวอย่าง

“บิดามารดาเห็นรอยฟกช้ำบนหน้านายแล้วไม่ถามสาเหตุ
บ้างหรือ” เดือนแรมอยากรู้จริง ๆ ว่าบิดามารดาของธนวิสุทธิรู้สึก
อย่างไรเมื่อเห็นลูกชายได้บาดเจ็บหรือรอยช้ำตาไปหน้าและเนื้อตัว
กลับบ้าน เรื่องเกิดขึ้นหลายครั้งแล้ว แต่พวกเขาไม่เคยมาหาครูล้าย
ไม่สนใจลูกตัวเอง

(เสียงเดือนเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึง เยาวชนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองในยามที่ตนมีปัญหา พ่อแม่กลับสนใจหรือสอบถามสาเหตุจากลูกหรือครู ซึ่งส่งผลให้อาจเยาวชนรู้โดดเดี่ยวไม่มีที่พึ่งพากว่าเหว และไม่กล้าที่จะบอกพ่อแม่ว่าถูกทำร้ายจากเพื่อน ความรู้สึกเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อจิตใจเมื่อเขาเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนเสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึง ปัญหาของเยาวชนที่พ่อแม่ไม่อบรมสั่งสอนและเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้เยาวชนรุ่นหลัง ทำให้เยาวชน ไม่รู้จักที่ผิดชอบชั่วดี และยึดเอาพฤติกรรมของพ่อแม่เป็นหลัก ดังตัวอย่าง

“แปลกนะ สมชัยฝันอยากเป็นคนรวย แต่กลับเกลียด คนรวย” เขาพูดลอย ๆ คล้ายตั้งคำถามกับตัวเองมากกว่าถามธน วิรุทธิ์หรือวีรยุทธ

“ตอนนี้เขายังไม่รวยนี่” วีรยุทธพูด รู้สึกว่าอะไรบางอย่าง จะสว่างวาบขึ้นในสมอง “บิดามารดาของสมชัยก็นิสัยเหมือนเขา นี้ ละวัน ๆ บ่นแต่อยากจะรวยฉัน คิดว่าค่าซ่อมรถก็แพงกว่าร้านอื่น ฉันเคยได้ยินลูกค้าแอบนินทาให้ฟัง ฉันไปเที่ยวบ้านสมชัยบ่อยเลยรู้” วีรยุทธพูดหมดเปลือก

(เสียงเดือนเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 89)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเยาวชนที่บิดามารดาไม่อบรมสั่งสอนและเป็น ตัวอย่างที่ไม่ดี เพราะการเลี้ยงดูแบบตามใจลูก จะทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมหรือนิสัยที่ไม่ดี หากโตขึ้น จนติดเป็นนิสัยเยาวชนจะเอาแต่ใจตัวเอง มีนิสัยเกเรก้าวร้าว และจะติดเป็นนิสัยโตเป็นผู้ใหญ่

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มี ปัญหาครอบครัว เยาวชนที่ได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจเนื่องจากครอบครัวแตกแยก ส่งผลให้กับเยาวชนขาดความรัก และมีปัญหาพฤติกรรม ดังตัวอย่าง

“แม่จะไปไหนครับ” ผมตกใจ ถ้ามออกไปด้วยน้ำเสียงที่ ลั่นเครือ

“แม่จะไปไหนครับ” ผมถามซ้ำอีกครั้ง ตามมองเข้าไปใน ตัวรถ ชายแปลกหน้าคนหนึ่งนั่งอยู่หลังพวงมาลัย

แม่จะกลับกรุงเทพ เซนไปกับแม่ไหมลูก” แม่พูดเบา ๆ

“แล้วพ่อล่ะครับแม่” ผมถามแต่แม่ไม่ตอบ...

แม่เดินออกมาถามผมอีกครั้งว่าจะไปอยู่กับแม่หรือเปล่า ผมตอบปฏิเสธ

“แล้วแม่จะแวะมาเยี่ยมนะ” แม่พูดพลางดึงผมเข้าไปกอด แน่น แล้วเดินไปที่รถยนต์ซึ่งจอดรออยู่ น้ำตาแม่ไหลเป็นทาง

“แม่อย่าไปเลยนะครับ” ผมอ้อนวอน แม่เปิดประตูเข้าไปนั่ง ในรถ พ่อเดินออกมา

(เซนในสวน. 2556 : 46)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาครอบครัวและปัญหาด้านจิตใจ เนื่องจากครอบครัวเยาวชนแตกแยก เมื่อพ่อกับแม่ยังรักกันดีเยาวชนก็มีความสุขเพราะได้รับความรัก ความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่ เมื่อพ่อแม่แยกทางกันก็ไม่เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์เหมือนเดิมอีกแล้ว เยาวชนก็จะไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่เหมือนเดิม ทำให้เยาวชนมีความเครียด และความเสียใจจนส่งผลให้เยาวชนมีสภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ไม่มั่นคง และอาจจะส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางไม่ดี

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ดินสอแห่งสัน” ได้กล่าวถึงปัญหาเยาวชนยากจนและได้ไปขอกทาน เป็นปัญหาที่มีเหตุให้ต้องไปเป็นขอกทาน ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีชีวิตลำบาก ไม่มีรายได้ และยากจนไม่สามารถเลี้ยงดูลูกให้มีความสุขได้ ดังตัวอย่าง

แม่ต้องพาพวกเขาออกไปตระเวนเก็บขยะของเก่า บางวัน
เก็บไม่ได้แม่ต้องพาไปนั่งขอกทาน

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชน ด้านความยากจน เนื่องจากครอบครัวมีชีวิตยากจนลำบาก ไม่มีอาชีพ และไม่มีรายได้ที่จะเลี้ยงดูครอบครัว เยาวชนจึงต้องไปช่วยเก็บของเก่าตามขยะมาขายและเป็นขอกทาน เพื่อที่จะได้มีเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว ปัญหาเหล่านี้ นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมและส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก ทำให้เยาวชนเติบโตแบบไม่มีความสุขและขาดโอกาสทางการศึกษาในอนาคต

นอกจากนี้ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ เรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงปัญหาของเยาวชนที่เป็นเด็กกำพร้า ถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง จึงต้องอาศัยและเติบโตในวัด ดังตัวอย่าง

เจริญพลเป็นเด็กกำพร้าไม่มีทั้งพ่อและแม่ อาศัยอยู่กับ
หลวงตาที่วัด...

(เซนในสวน. 2556 : 58)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนที่เป็นเด็กกำพร้าที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง เป็นเยาวชนที่ขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ เป็นเด็กกำพร้าที่ต้องอาศัยอยู่ที่วัด ซึ่งเยาวชนที่ถูกทอดทิ้งมักจะเกิดความเครียดและมีปัญหาต่าง ๆ จากการที่พ่อแม่ไม่เห็นคุณค่าของลูกที่เกิดมา

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ดินสอแห่งสัน” ได้กล่าวถึงปัญหาเยาวชนที่เป็นเด็กกำพร้าหรือเป็นเด็กเร่ร่อนที่เป็นปัญหาสังคม มีสาเหตุเกิดจากความล่มสลายของสถาบันครอบครัว ดังตัวอย่าง

“ชายเป็นเด็กกำพร้า”

“จริงหรือครับ”

“จริงสิ ชายต้องร่อนเร่ไม่มีหลักแหล่ง” อาแปะศักดิ์ชัย

เน้นเสียง

“อ้าวเคยไปเจออาชานอนใต้สะพานพุทธบ้าง สนามหลวง
ข้างถนนบ้าง”

“จริงหรือครับ”...

“ใช่ จนหลวงตาที่อยู่วัดใกล้บ้านมาเห็นเข้า เลยขออาชานอน
ไปเลย”

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 61)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเยาวชนในสังคมไทย คือ ปัญหาเด็กเร่ร่อน
ที่ไร้ครอบครัว เป็นเด็กกำพร้า เยาวชนที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งต้องอาศัยหลับนอนตามที่สาธารณะ
ทั่วไป ตามใต้สะพาน สนามหลวง หรือกลางถนน ปัญหาเหล่านี้จะทำให้เยาวชนขาดความรักและ
ไม่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่ อาจไปทำสิ่งที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ในสังคมต่อไป

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา
ความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชน เยาวชนไม่ได้รับความรักและการเอาใจใส่ การขาดความเข้าใจ
ความรัก และความอบอุ่นจากบิดามารดา จะทำให้เยาวชนรู้สึกว่ามีใครเข้าใจและไม่มีความสุข
นำไปเกิดความคิดที่จะหนีออกจากบ้าน เพื่อไปอยู่ในสถานที่ใหม่ ๆ เนื่องจากตนเองไม่มีเพื่อนที่พร้อม
จะรับฟังในสิ่งที่บิดามารดาไม่เข้าใจ เยาวชนอาจจะไปทำในสิ่งที่ไม่ดีโดยที่บิดามารดาไม่รู้ ฉะนั้น
พ่อแม่ควรเอาใจใส่ลูกให้ดี คอยสอบถามคอยเป็นห่วง สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน เพื่อให้เยาวชน
ความรู้สึกอบอุ่นไม่โดดเดี่ยวและไม่แอบหนีออกจากบ้านไปจนติดเป็นนิสัยไปจนโต

4.1.2 ปัญหาพฤติกรรม

เยาวชนเป็นวัยที่ทำตามใจ ทำตามอารมณ์ ทำตามเพื่อน โดยขาดการไตร่ตรองและ
การยั้งคิดเป็นส่วนใหญ่ จึงก่อปัญหาในสังคมปัจจุบันต่าง ๆ มีอารมณ์รุนแรง เช่น ก้าวร้าว เห็นแก่ตัว
ไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่มีมารยาท และพูดจาไม่สุภาพ โดยได้
สะท้อนให้เห็นในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ดังนี้

1. พฤติกรรมเกรงก้าวร้าว

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ”
ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมเกรงก้าวร้าว มีพฤติกรรมชอบทำร้ายคนอื่น ดังตัวอย่าง

...สมชัย ยงวิทย์ และวินยุตซึ่งเป็นสามจอมเกรงผิวดำ

ประจำห้องกำลังแก่งเพื่อนผู้หญิงสามสี่คนที่นั่งทำการบ้าน

คณิตศาสตร์อยู่สมชัยหยอดน้ำใส่หัวเด็กหญิงแล้วรุมกันแย่งสมุด

แบบฝึกหัดของเธอวิ่งไปรอบห้องพร้อมกับร้องทำทนายให้มาแย่ง

สมุดคืน เด็กหญิงวิ่งไล่ตามไปแย่งสมุดคืนเป็นพัลวัน สองมือ

ไขว่คว้าหาสมุด ปากก็ร้องด่าอย่างหยาบคาย สมชัยถือสมุดวิ่งไป

บนโต๊ะ ทั้งโต๊ะและเก้าอี้ล้มเสียงโครมคราม ยงวิทย์วิ่งวนไป

รอบห้องวีรยุทธโยนสมุดข้ามหัวเจ้าของแล้ววิ่งไปหยิบมาโยนใหม่
ทำซ้ำอยู่หลายเที่ยวจนเจ้าของสมุดนั่งร้องไห้กับพื้นจึงยอมโยน
สมุดคืนให้ ยงวิทย์ม้วนสมุดจนกลมแล้วยื่นให้เจ้าของสมุดแย้งยื้อ
กันไปยื้อกันมาจนสมุดยับเยินจึงยอมปล่อยคืน

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 21)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยที่มีปัญหาพฤติกรรมเกรงทำร้ายคนอื่นโดย
ไม่มีเหตุผลอันสมควร เยาวชนที่มีพฤติกรรมคล้าย ๆ กันจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นกลุ่มเกรงก้าวร้าว
ชอบแกล้งเพื่อนในห้องเรียนทำให้เกิดความเดือดร้อน เช่น หยอดน้ำใส่หัว แยมสมุดแบบฝึกหัด
พฤติกรรมของเยาวชนแบบนี้อาจทำให้เพื่อนเกิดการบาดเจ็บหรือข้าวของเสียหาย ตัวเองมีความสุขสนุกสนาน
ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะทำให้เยาวชนมีโอกาสที่จะทำร้าย ข่มเหงคนอื่น รวมไปถึงล่วงละเมิดคนอื่น ๆ
ต่อไป เมื่อเติบโตขึ้นจะส่งผลต่อปัญหาสังคมโดยรวม

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึง
เยาวชนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมเกรง มีลักษณะนิสัยชอบแกล้งเพื่อนรอบข้าง ดังตัวอย่าง

ผมก็พยายามหลีกเลี่ยง แต่สมชัยชอบหาเรื่องเพื่อนทุกวัน
ชอบข่มขู่รังแกคนที่อ่อนแอกว่า ผมเห็นแล้วทนไม่ได้ต้องเข้าไป
ปกป้องเพื่อน แม่รู้ไหมว่าสมชัยข่มเหงรังแกจนวิสุทธิแทบทุกวัน
กลั่นแกล้ง แยมขนม ขโมยสมุดแบบฝึกหัดไปลอกการบ้านแล้วทิ้งลง
ถังขยะ บางวันข่มขู่เอาเงิน เขาไม่กล้าสู้ ไม่กล้าฟ้องครู ไม่กล้าบอก
บิดามารดาด้วย น่าสงสารมาก แล้วสมชัยยังเที่ยวกลั่นแกล้ง
เด็กผู้หญิงจนหัวหมุนทั้งวัน

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 27-28)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาพฤติกรรมชอบกลั่นแกล้งผู้อื่น เช่น
ข่มขู่รังแกเพื่อน ขโมยของ ลอกการบ้าน ข่มขู่เอาเงิน และกลั่นแกล้งเพื่อนผู้หญิง ซึ่งปัญหาเหล่านี้
จะทำให้เยาวชนทำจนติดเป็นนิสัยเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่ดีไม่มีคุณภาพ มีนิสัยอิจฉาริษยา และ
อาจทำสิ่งที่รุนแรงมากกว่าตอนเป็นเด็ก

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสิ้น” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มี
ปัญหาพฤติกรรมเกรงก้าวร้าว ชอบแกล้งเพื่อน และถูกรังแกโดยเพื่อนที่มีฐานะไม่ดี ดังตัวอย่าง

“ไอ้ขอทานแอบมาทำอะไรอยู่ตรงนี้”

ก้าวไกลสะตุงโหยง หลุดจากวงค์ จ้องมองภาพกระดาษ
ตรงหน้าตัวเองทว่าสิ่งที่เขาเห็นกลับไม่ใช่รูปที่เขาวาดในฝัน
ไม่มีอะไรเหมือนกันเลยสักอย่าง มีเพียงภาพผีเสื้อตัวเดียวบน
กระดาษแผ่นนั้น

จู่ ๆ ภาพผีเสื้อก็ถูกรัษพรเพื่อนอีกคนหนึ่งดึงออกไปจากมือ เมื่อทุกอย่างไม่ได้เป็นตามที่ฝัน ก้าวไกลก็ยังคับแค้นใจจนอยากต่อหน้าเพื่อนสักตั้ง

“ผีเสื้อเธอ สวยดีนี่ แต่มันไม่เหมาะกับขอทานอย่างแกหรอกเว้ย” รัชพรพูด

“เอาคืนมาให้ฉันเดี๋ยวนี้” ก้าวไกลพูดเสียงแข็ง

“ถ้าไม่คืนแล้วแกจะทำไม” รัชพรท้าทาย

“ไอ้เด็กขอทานมันไม่กล้าทื่อกับเราหรอก พล ฝึกเลย” พงษกรพูดพลางยิ้มแหยกเขี้ยวขู่ขู่ขู่ให้ก้าวไกลอย่างที่เคยทำสำเร็จมาก่อน

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 64)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาพฤติกรรมเกรี้ยวกร้าว ชอบแกล้งเพื่อนและดูถูกเพื่อนที่ยากจว่าเป็นขอทาน ใช้คำพูดเหยียดหยามดูถูก เมื่อเห็นเพื่อนมีทักษะวาดภาพดี จึงอิจฉาและกลั่นแกล้งเพื่อน ทำให้เพื่อนมีความเดือดร้อนและไม่สบายใจ หากไม่แก้ไขพฤติกรรมเช่นนี้ จะทำให้เยาวชนยึดติดกับพฤติกรรมเกรี้ยวกร้าวไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ อาจลุกลามจนกลายเป็นการใช้ความรุนแรงหรือสร้างปัญหาต่าง ๆ ที่ใหญ่ขึ้นในสังคม

2. การเห็นแก่ตัว

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว เรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมไม่ดี คือ นิสัยการเห็นแก่ตัว โอ้อวดตนเองเอาแต่ใจ และเอาเปรียบจากผู้อื่น ดังตัวอย่าง

“ดีเลย อย่าลืมนชวนเพื่อนไปด้วยนะครับลูก”

“ขี้เกียจชวน ไปหมอนกับต้นตาลไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือเลย”

“อ้าว แต่นี้เป็นรายงานกลุ่มนะลูก ต้องช่วยกันทำสิ ก้อนหินจะทำคนเดียวไม่ได้นะ”

“ก้อนหินหาข้อมูลแล้วให้สองคนนั้นไปช่วยกันพิมพ์กับเข้าเล่มไป แบบนี้ก็ช่วยกันแล้ว”

“แล้วใครรายงานหน้าชั้น”

“ก็ก้อนหินไง”

“จะดีหรือลูก พ่อว่าเหมือนก้อนหินทำคนเดียวเลย ลูกลองถามเพื่อนหรือยัง”

“ไม่ต้องถามหรือพ่อ พวกนั้นต้องยอมอยู่แล้ว ก้อนหินไป
อาบน้ำก่อนนะ” ลูกชายพูดจบก็เดินขึ้นบ้านไปเลย

ผู้เป็นพ่อมองตามลูกชายไปอย่างไม่เข้าใจ หลายครั้งที่เขา
พยายามบอกให้ก้อนหินทำตัวสบาย ๆ กว่านี้ แต่ลูกชายคนโตดู
เหมือนไม่ค่อยรับฟังที่เขาพูดนัก...

(ไม้หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 23)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาการเห็นแก่ตัว โดยเฉพาะเยาวชน
อยู่ในเมืองที่มีการแข่งขันด้านการเรียนสูง เมื่อทำรายงานกลุ่ม เยาวชนมักจะมีความเห็นแก่ตัวคิดว่า
ตัวเองเรียนเก่ง จึงชอบจะเอาเปรียบเพื่อน ด้วยการทำงานคนเดียวเพราะไม่ไว้ใจเพื่อน ซึ่งปัญหาเหล่านี้
จะทำให้เยาวชนไม่สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน ซึ่งจะเป็นปัญหาเมื่อไปอยู่ในสังคม ไม่สามารถพัฒนา
ปรับปรุงตนเพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและการทำงานในอนาคต

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสิ้น” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มี
ปัญหาการเห็นแก่ตัว เยาวชนที่มีฐานะที่ดีและมีนิสัยก้าวร้าว ขี้โอ้อวด เชื้อมั่นในใจตัวเองสูง จึงมักจะมี
ความเห็นแก่ตัวที่คิดว่าตัวเองเก่งที่สุด จึงจะถูกดูถูกเพื่อนที่มีฐานะต่ำกว่า ดังตัวอย่าง

“เฮ้ย ทำอะไรนะ” ดลพูดขึ้นจากด้านหลัง

ก้าวไกลสะดุ้งโหยง

“เปล่าครับ” “เขาตอบแล้วรีบก้มลงเก็บของที่
เกลื่อนกลาดบนพื้นขึ้นกอดราวกับกลัวใครมาแย่ง

“เปล่าอะไร เห็นชัด ๆ ว่าของพวกนั้นคืออุปกรณ์
วาดเขียน เอามาจากไหนหรือแกขโมยมา”

“ผมไม่ได้ขโมยสักหน่อย คุณชายให้ผมมา”

“คุณชาย ตาเฒ่ามันนะเหรอ จะให้อะไรขอทานอย่างแก”

“ใช่ คุณชายให้ผม”

“งั้นขอคุณหน่อย” ดลพูดเสียงห้วนแล้วเข้าไปอ้อมแย่ง

“ไม่ได้ ไม่ให้ดู พี่ดลปล่อยของของผมนะ” ก้าวไกล
ย้อยุดไว้ แต่กลัวสมุดจะขาด ปล่อยให้ดลแย่งไปโดยง่าย

“ที่ภาพวาดของฉันไม่ให้ผ่าน ตาเฒ่าเอ๊ย แกอยากลองดี
กับฉันใช่ไหม” ดลพูดกราดเกรี้ยว แล้วขว้างสมุดทิ้ง

“อย่า! พี่ดล” ก้าวไกลส่งเสียงห้าม

แต่เข้าไป ทุกอย่างกระจัดกระจายอยู่บนพื้นแล้ว

(ดินสอแห่งสิ้น. 2557 : 48)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนด้านความเห็นแก่ตัว คิดว่าตัวเองดีกว่าเพื่อน เมื่อเห็นเพื่อนมีอุปกรณ์วาดเขียน จึงใส่ร้ายเพื่อนว่าขโมย โดยไม่สนใจความรู้สึกของเพื่อน เอาแต่ความคิดของตนเองเป็นหลัก เพราะเห็นว่าเพื่อนเป็นเด็กขี้อาย ไม่มีอะไรที่ตัวเองทำดีกว่าตัวเอง ทำให้เยาวชนที่มีลักษณะนิสัยแบบนี้ เยาวชนไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ เพราะไม่สนใจความรู้สึกของคนอื่น ทำให้ขาดความสามัคคี ไม่มีน้ำใจและไม่เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น

3. การพูดจาไม่สุภาพ

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ดินสอแห่งสัน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาพูดจาหยาบคายไม่สุภาพ สะท้อนผ่านตัวละครเยาวชนที่มีฐานะที่ดีมักจะถูกเพื่อนที่มีฐานะไม่ดีและการพูดจาเหยียดหยามดูถูกเพื่อน ดังตัวอย่าง

“ภาพสวยจังพี่” ก้าวไกลเปล่งเสียง ยื่นมือจะไปจับภาพ
อย่างลืมตัว แต่ก็ถูกปัดออก

“เอามือสกปรกของแกออกไป” เขาพูดเยาะ ๆ มอง
ก้าวไกลด้วยสายตาดูแคลน

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 28)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมที่พูดจาไม่สุภาพ เมื่อเห็นเพื่อนที่มีฐานะไม่ดีเป็นขี้อายมาจับภาพของตัวเอง ก็จะรังเกียจ พูดคำไม่สุภาพออกมาและดูถูกเพื่อน เพราะคิดว่าตัวเองดีกว่าเพื่อนและดูถูกเพื่อนที่เป็นขี้อาย ซึ่งจะทำให้อีกฝ่ายไม่สบายใจ ซึ่งเยาวชนอาจมีนิสัยที่ไม่ดียึดติดไปจนโตและแสดงออกกับคนอื่น ๆ ที่ทำให้ตนโกรธไม่พอใจจนเกิดการทะเลาะโต้เถียงและถึงขั้นทำร้ายกันได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ดินสอแห่งสัน” ได้กล่าวถึงเพื่อนของเยาวชนที่มีพฤติกรรมพูดจาไม่ดีกับเยาวชน เพราะเป็นเด็กที่มีชีวิตยากจนต้องไปขี้อายจึงทำให้เพื่อนของเยาวชนพูดจาไม่เป็นมิตรต่อเยาวชน ดังตัวอย่าง

...ในแต่ละวันที่มาโรงเรียน ก้าวไกลได้ยินแต่คำพูดที่ไม่
เป็นมิตรจากรัชพรและพงกรที่คอยดูหมิ่นดูแคลนและล้อเลียนเขา
เรียกเขาว่า “ไอ้เด็กขี้อาย” จนกลายเป็นอีกชื่อของเขาไปโดย
ปริยาย ก้าวไกลรู้สึกโกรธและค้นค้นในที่ไม่สามารถทำตาม
อำเภอใจได้ ที่จริงแล้วเขาอยากเอากำปั่นกระแทกหน้าสองคนนั้น
สักหลาย ๆ หมัด ดูซิว่าจะเป็นอย่างไร เขาจะต่อสองคนนั้นให้หน้า
ยับเยินไปเลย...

(ดินสอแห่งสัน. 2557 : 79)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเพื่อนของเยาวชนที่มีพฤติกรรมแบบพูดจาไม่สุภาพกับเยาวชน เป็นเยาวชนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะครอบครัวเยาวชนมีชีวิตยากจนลำบาก

จึงต้องไปขอกทานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว เพื่อนของเยาวชนจึงมักจะถูกรังแกด้วยการใช้คำพูดที่ไม่เป็นมิตร ใช้คำตำหนิติเตียนว่าเป็นไอ้เด็กขอกทานแทนชื่อของเยาวชน ซึ่งทำให้เยาวชนมีขัดแย้งรู้สึกต่อต้องไม่เชื่อมั่นในตนเอง และเพื่อนของเยาวชนหากไม่ได้การแก้ไขพฤติกรรมอาจส่งผลกระทบต่อเนืองไปในอนาคต ทำให้ความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกับคนอื่น

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนเยาวชนรางวัลแว่นแก้วสะท้อนเยาวชนไทย มีปัญหาด้านพฤติกรรม คือ พฤติกรรมเกรี้ยวกร้าว ชอบแกล้งคนอื่น อิจฉาเพื่อนทำร้ายและยังชอบลอกการบ้าน ขโมยของ ช่มชู่เอาเงิน ซึ่งอาจทำให้เยาวชนยึดติดกับพฤติกรรมเกรี้ยวกร้าวไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ และปัญหาการเห็นแก่ตัว มักจะคิดว่าตัวเองเก่ง จึงชอบจะเอาเปรียบคนอื่น ไม่ช่วยเหลือกัน และเอาแต่ใจตัวเอง ทำให้ไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ รวมถึงการขาดความสามัคคี ไม่มีน้ำใจให้คนอื่น และไม่เอื้อเฟื้อต่อกัน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมการพูดไม่สุภาพ เพราะคิดว่าตัวเองดีกว่าเพื่อนและดูถูกเพื่อนต่ำต้อยกว่า ทำให้เพื่อนไม่สบายใจและมีความขัดแย้งเกิดขึ้น

4.1.3 ปัญหาเยาวชนด้านจิตใจ

ปัญหาด้านจิตใจเป็นความเครียดของเยาวชน หมายถึง อาการที่สมองไม่ได้ผ่อนคลาย เพราะคร่ำเคร่งจนเกินไป ในปัจจุบันเยาวชนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและทางอารมณ์ จนประสบปัญหาและความกดดันซึ่งทำให้เกิดความเครียด มีสาเหตุมาจากครอบครัว การเรียน และความสัมพันธ์กับเพื่อน ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาทางจิตใจด้านความเครียด เพราะเยาวชนมักจะชอบสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ตรงกับคนอื่น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ดังตัวอย่าง

“ว่าไง” ก้อนหินหยุดเดิน

“ไปตลาดนัดริมทางรถไฟกัน”

“จะชวนไปตลาดหรือแค่เดินไปด้วยกันระหว่างทาง เพราะ
เรากลับบ้านทางนั้นอยู่แล้ว”

“ก็เราชวนนะสิ ไปเดินซื้อของกินกัน และก้อนหินค่อย
กลับบ้านก็ได้”

“เราไม่ชอบเดินตลาดนัด คนเยอะจนถูกเบียดลงไปเดินบน
ถนนทุกที่เลย”...

“พรงนี้อยู่บ้านหรือเปล่า”

“ไม่อยู่”

“อ้าว ไปไหนล่ะ เรากับไบหมอนว่าจะไปหา”

“มาทำไม เราบอกว่าไม่อยู่ไง”

“ก็ไปหาเฉย ๆ จะชวนไปหาของกิน”

“ไปทำไม บ้านเราก็คายข้าวอยู่แล้ว”...

“เราอยากมาชวนนายไปบ้านลุงข้างเพื่อนข้างบ้านนายนะ”

“ไปทำไม มีอะไร”

“ไปดูไก่ชน สวยดีนะ”

“ไม่ดูหรอก จะไปดูทำไม เห็นอยู่ทุกวัน”

“โธ่ นายก็เป็นแบบนี้ตลอดเลย ไปดูกันเถอะ เดี่ยวต้นตาล

ก็มาแล้ว”

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 16, 40, 43)

จากตัวอย่างสะท้อนให้ว่า เยาวชนจะยึดตัวเองเป็นสำคัญ และขัดแย้งกับคนอื่นก็เป็นปัญหาของเยาวชนที่มีความเครียด และความกดดัน ทำให้ไม่สนใจอะไรเลยและไม่ยอมอยู่ร่วมกับเพื่อน เยาวชนอาจมีความคิดของตัวเองแบบที่ไม่เหมือนเพื่อน ในกรณีของพฤติกรรมของเพื่อน อาจทำให้เยาวชนมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับตัวเอง นึกว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่ ทำให้เยาวชนเอาแต่ใจ ไม่สนใจความรู้สึกของคนอื่นหรือการอยู่ร่วมกันกับเพื่อน

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาด้านจิตใจ มีปัญหาความเครียดและความกดดัน ดังตัวอย่าง

เมื่อทำอะไรไม่ได้ เขาก็ต้องเผชิญกับความเครียดและหดหู่ใจ

ไม่อยากเจอหน้าใครอีก

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 79)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนมีความเครียดซึ่งเป็นปัญหาทางด้านจิตใจ เนื่องมาจากเยาวชนมีความกดดันในชีวิตและการเรียนมาก ทำให้จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเมื่อเผชิญกับความเครียด ดังนั้น เยาวชนจะแยกตัวเองไม่ยอมอยู่ร่วมกับคนอื่น อาจมีความคิดที่ตนเองไม่มีคุณค่า และอาจมีความคิดฆ่าตัวตาย

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเยาวชนด้านจิตใจ ในปัจจุบันเยาวชนมีความกดดันในการใช้ชีวิตและการเรียนเป็นอย่างมาก จึงส่งผลกระทบต่อทำให้เยาวชนมีความเครียด และวิตกกังวลมากจนเกินไป ทำให้ไม่สนใจที่จะทำกิจกรรมอย่างอื่นเพื่อลดความตึงเครียดของตนเอง พฤติกรรมแบบนี้อาจจะทำให้เยาวชนกดดันตัวเองมากไป อาจทำให้เกิดโรคซึมเศร้าซึ่งเป็นสาเหตุของการฆ่าตัวตายไปในที่สุด

4.1.4 ปัญหาเสพติด

เยาวชนเป็นวัยที่การกำลังเจริญเติบโตและมีประสบการณ์น้อย มีลักษณะนิสัยชอบเสพยา อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรองสิ่งแปลกใหม่ ทำให้เยาวชนประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น ติดยาเสพติด ส่งผลเยาวชนเกิดการบั่นทอนสุขภาพร่างกาย และภาวะทางจิตใจผิดปกติ ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ลี้ภัยในเมืองแปลก” ได้กล่าวถึง การสูบบุหรี่ของเยาวชน เป็นพฤติกรรมติดยาเสพติดอีกรูปแบบที่ไม่เหมาะสมกับวัย แม้จะส่งผลกระทบต่ออายุยาเสพติดชนิดอื่น ๆ แต่มีผลเสียแก่สุขภาพและการเจริญเติบโตของเยาวชน ดังตัวอย่าง

“ลุงปู่ครับ บุหรืนอกนี้มียี่ห้ออะไรบ้างครับ” คิวถามลุงปู่
 ขยับมานั่งที่พื้นหน้าโซฟาใกล้ ๆ คุณบีนวดแข้งขาให้ลุงปู่อย่างเอาใจ
 “ก็มีคาเมล ดันฮิลล์ ลักกีสไตร์ค์ อ้อ! ที่นิยมกันมากก็จะ
 เป็นมาร์ลโบโร” ลุงปู่ไล่ชี้ยี่ห้อให้ฟัง
 เฮ้! นี่สนใจเรื่องบุหรืกันทำไม หรือว่าจะลองสูบ
 ลุงปู่จ้องหน้าถามอย่างค้นหาคำตอบ
 (ลี้ภัยในเมืองแปลก. 2556 : 115)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนที่สูบบุหรี่เป็นปัญหาที่สำคัญต่อเยาวชนที่ อาจมีผลนำไปสู่การเสพยาเสพติดที่รุนแรงต่อไปได้ ซึ่งเยาวชนเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต และ มีความอยากลอง เยาวชนส่วนใหญ่จะคิดว่ามันเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น สนุกสนาน จึงอยากลองสูบบุหรี่ ถ้าหากติดบุหรืก็จะเกิดผลเสียตามมา เยาวชนอาจจะหันไปลองยาเสพติด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ เยาวชนในด้านของสุขภาพและจิตใจ และอาจจะก่ออาชญากรรมต่าง ๆ เช่น ขโมยของ วิวาททรัพย์ ปล้นทรัพย์ เพื่อหาเงินซื้อยาเสพติดทำให้สังคมไม่มั่นคง

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ลี้ภัยในเมืองแปลก” ได้กล่าวถึงเยาวชน ที่มีปัญหาด้านยาติดยา เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและเป็นอันตรายต่อชีวิตของเยาวชน ดังตัวอย่าง

“เกี่ยวกับแก๊งค์ค้ายาเสพติด ลูกเห็นหน้าคนร้ายชัดเจนมามาก
 แม่เขาไปดูลูกไว้ เดี่ยวตำรวจเขาจัดการทั้งหมดเอง ให้แม่ทำตาม
 เขาเถอะ”

(ลี้ภัยในเมืองแปลก. 2556 : 19)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเยาวชนด้านยาเสพติด ถือเป็นปัญหาที่สำคัญ และน่าเป็นห่วงของสังคมปัจจุบัน ยาเสพติดมีผลกระทบต่อเยาวชนเป็นอย่างมากและเป็นปัญหา อันตรายที่อาจจะส่งผลให้เยาวชนเสียชีวิตและทำให้ครอบครัวเศร้าเสียใจ เพราะฉะนั้นพ่อแม่และ รัฐบาลควรให้ความสำคัญแก่เยาวชน โดยการส่งเสริมให้เยาวชนได้รับรู้ถึงปัญหาและผลของยาเสพติด

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ สะท้อนปัญหาเยาวชนด้าน ยาเสพติด เยาวชนส่วนใหญ่ที่สูบบุหรี่อาจเกิดจากความอยากลอง หรือคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าท้าทาย ถึงแม้ว่าการสูบบุหรืนั้นจะเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่อสุขภาพของเยาวชนก็ตาม ซึ่งการสูบบุหรี่อาจเป็นสาเหตุที่ ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ที่ตามมา ในสังคมปัจจุบันสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดก็คือ การติดบุหรืของเยาวชนไทย พอได้ลองสูบบุหรืแล้ว ต่อไปอาจจะอยากลองสิ่งอื่นที่อันตรายกว่าการสูบบุหรืนั้นก็คื ยาเสพติด ซึ่งอาจจะทำให้คนในครอบครัวและสังคมเป็นห่วง และกังวลกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ดังนั้นรัฐบาล ควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

4.1.5 ปัญหาการใช้เวลาว่าง

เวลาว่าง คือ เวลาที่พ้นจากเวลาที่กำหนดในชีวิตประจำวันใช้เวลาว่างด้วยกันไปพักผ่อนและทำกิจกรรมนันทนาการ แต่หากว่าเยาวชนใช้เวลาว่างไปทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมตามวัย โดยไม่รู้ค่าของเวลา เช่น เล่นเกม เล่นการพนัน จะทำให้ไม่เกิดประโยชน์และยังเป็นโทษต่อตนเองดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ เรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงเยาวชนไทยที่มีปัญหาการใช้เวลาว่างโดยเล่นเกมออนไลน์ เป็นการใช้เวลาเล่นที่ส่งผลไม่ดีต่อเยาวชน ดังตัวอย่าง

เกือบทุกวันผมจะนั่งจมอยู่แต่หน้าจอคอมพิวเตอร์เล่นเกมออนไลน์ ท่องไปในโลกอินเทอร์เน็ต
(เซนในสวน. 2556 : 30)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาการใช้เวลาว่างเล่นเกมออนไลน์อย่างสนุกสนาน ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ และมีผลเสียตามมาเพราะเล่นแบบไม่ลืมหูลืมตา ไม่ดูเวลา และไม่มีโอกาสได้พัฒนาร่างกาย จิตใจและสังคม เยาวชนติดอยู่ในโลกออนไลน์มากเกินไป ข้าวไม่ยอมกิน ไม่พักผ่อน และหมกหมุ่นซึ่งอาจส่งผลให้เยาวชนไม่สามารถยอมรับชีวิตจริงได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “ก้อนหินกับไม้หอม” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาการใช้เวลาว่างไปเล่นการพนัน การเล่นการพนันเป็นเรื่องไม่เหมาะสมและอาจติดเป็นนิสัยที่ไม่ดี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่อาจไปเล่นการพนันที่เสี่ยงเป็นอันตรายต่อชีวิตของตนในอนาคต ดังตัวอย่าง

“อะไรกันนี้ ยินดีไม่ค่อยได้ไปบ้านลุงข้างแต่ทำไมเล่าได้
เป็นเรื่องเป็นราวขนาดนี้”
“ยินดีรู้”
“พอเถอะลูก กินข้าวเถอะ” ผู้เป็นแม่เขาในความดีงาม
ของลูกชาย
“แต่ยินดีไม่เล่นพนันนะ ไม่ดี”
“หือ อะไรนะ แสดงว่าเวลาไปที่บ้านนั้นเขาเล่นพนันไก่อชน
ด้วย หรือ”
“ยินดีไม่ได้เล่น”
“นั่นไง แม่ว่าแล้วเชียว เดี่ยวต้องไปคุยกับลุงข้างสัก
หน่อย”

(ไม้หอมกับก้อนหิน. 2557 : 46)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยมีปัญหาการใช้เวลาว่างไปในการเล่นพนัน เพราะใกล้กับสถานที่การเล่นพนัน จึงไปดูไก่อชนและเล่นพนัน เมื่อเล่นแล้วสนุก แต่ไม่คิดถึงผลที่จะ

ตามมาเพราะการเล่นพนันเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตของเยาวชน จะทำให้เยาวชนไม่สนใจ การเรียน และอาจไปก่อให้เกิดอาชญากรรม ซึ่งจะทำให้สังคมมีความไม่มั่นคง

นอกจากนี้เยาวชนใช้เวลาว่างไปทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัล แวนแก้ว เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาการใช้เวลาว่างไปลักขโมย เพราะเยาวชนไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว จนไปขโมยของเพื่อน ดังตัวอย่าง

“เหมือนถุงขนมของฉันเลย” เขากระซิบพอให้สุรียศรีได้ยิน
เธอหันไปดูกลุ่มสองสมชัยที่ยืนยิ้มแผล่งอย่างสบายใจเกินเหตุ

“ดูท่าทางจะไม่ดีนะ เธอขึ้นไปดูขนมในห้องลิ” สุรียศรีบอก
ธนวิสุทธิ์วิ่งอ้อมไปทางด้านหน้าตึก ขึ้นบันไดมุขทางด้าน
ขวา ห้องไปเปิดกระเป๋าคู ขนมสามถุงหายไปแล้ว แน่ใจเลยว่าขนมที่
สามคนนั้นกินเป็นขนมของเขาเอง เขาเดินออกจากห้อง ลงบันไดวิ่ง
กลับไปหลังตึก เกือบชนเพื่อนต่างห้องที่เก็บขยะอยู่ข้างหน้า

“เป็นไงบ้าง สุรียศรีถามทันที”

“ขนมของฉันจริง ๆ ด้วย” เขาพูดเบา ๆ อดหันมองไป
ทางสมชัยกับพวกไม่ได้ เขาเห็นสมชัยแลบลิ้นปลิ้นตาใส่ โยกย้ายสาย
สะเอวไปมาอย่างยียวน ยงวิทย์กับวิรัชฤทธิ์ยิ้มเจ้าเล่ห์

(เสียงเดือนในเสียงหูดรถไฟ. 2557 : 27-28)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาการใช้เวลาไปลักขโมยของเพื่อน เยาวชนมีนิสัยที่ไม่ดี มีพฤติกรรมไปเอาของผู้อื่นตามใจชอบ เพราะเยาวชนที่ทำผิดไม่ได้นึกถึงการถูกลงโทษตามกฎหมาย การขโมยของเยาวชนถูกลงโทษเพียงการถูกตี ถูกด่าว่า แต่การกระทำเช่นนี้ไม่ถูกต้องและผิดกฎหมายในโลกของผู้ใหญ่ จะส่งผลต่อเยาวชนทำให้ได้รับการลงโทษ หากมีนิสัยเช่นนี้ไปจนโต เพราะอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมในสังคม

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยใช้เวลาไปทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง คือ เล่นเกมออนไลน์มากเกินไป ไม่ยอมทานข้าวหรือพักผ่อนให้ตรงเวลา และใช้เวลาไปกับการเล่นพนัน เล่นแล้วสนุก โดยไม่คิดถึงผลเสียที่ตามมา นอกจากนี้เยาวชนที่ไปลักขโมยของเพื่อน มีพฤติกรรมไปเอาของผู้อื่นตามใจชอบ ไม่นึกถึงบทลงโทษตามกฎหมาย พฤติกรรมเหล่านี้ จะทำให้เยาวชนไม่สนใจการเรียน และเป็นการใช้เวลาว่างที่อาจนำไปก่อให้เกิดการก่อให้เกิดอาชญากรรม หากติดนิสัยแบบนี้จนโตเป็นผู้ใหญ่

4.1.6 ปัญหาของเยาวชนด้านการศึกษา

การศึกษาถือว่ามีผลสำคัญต่อเยาวชนเป็นอย่างมาก การศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างความรู้ความคิดให้เยาวชนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ แต่ในปัจจุบันมีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเยาวชนเป็นอย่างมากดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสั้น” ได้กล่าวถึงปัญหาเยาวชนในด้านการศึกษา เนื่องจากครอบครัว ไม่มีเงินเพียงพอที่จะส่งเยาวชนไปเรียนในระบบการศึกษาได้ ดังตัวอย่าง

...ก้าวไกลกับแม่และน้อง ๆ ต้องอยู่อย่างยากจนขั้นแค้น

เขากับต้นกล้าต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน....

ก้าวไกลก็ต้องเรียนต่อเหมือนกัน” ครูหันมาบอกก้าวไกล

“ผมคงเรียนไม่ได้หรอกครับ”

“ได้สิ ครูใหญ่จะช่วย”

“แต่ผมเป็นห่วงแม่ เป็นห่วงน้อง ใครจะหาเงินล่ะครับ”

(ดินสอแห่งสั้น. 2557 : 11, 47)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนไม่มีโอกาสศึกษา ครอบครัวมีฐานะยากจน ไม่มีเงินพอที่จะไปเรียนหนังสือต่อได้ ส่งผลให้เยาวชนต้องออกจากโรงเรียนไปหางานทำ ช่วยเลี้ยงดูครอบครัว เมื่อเยาวชนไม่ได้รับการศึกษา จะทำให้เยาวชนไม่ได้เรียนรู้หรือไม่มีวิชาความรู้ในระบบการศึกษา ถ้าขาดความรู้ก็จะส่งผลกระทบต่อการค้างานชีวิตและการทำางานในอนาคตของเยาวชน

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสั้น” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาด้านการศึกษา เพราะเยาวชนไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูง ดังตัวอย่าง

เดือนสุดท้ายก่อนจบชั้นประถมปีที่หก ก้าวไกลนึกถึง

อนาคต เขาคงต้องออกไปใช้ชีวิตเช่นคนทำงานคนหนึ่ง ไม่มีโอกาสได้

เรียนต่อ การวาดภาพของเขาก็คงจะพัฒนาไปไม่ได้มากนัก เพราะเขา

คงต้องทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน เพื่อที่แม่จะได้หยุดพัก ไม่ต้อง

ทำงานล้างจานอีกต่อไป นอกจากนั้นเขายากให้แม่ได้รับการ

บำบัดรักษาทางจิตอย่างต่อเนื่อง....

(ดินสอแห่งสั้น. 2557 : 100)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนที่มีปัญหาการศึกษาที่ไม่สามารถเรียนต่อจนถึงระดับสูงก็ต้องออกจากโรงเรียนไปทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว เพราะครอบครัวมีฐานะยากจนไม่มีเงินพอที่จะเรียนหนังสือและต้องหาเงินเลี้ยงดูครอบครัวเพื่อช่วยแม่และให้น้อง ๆ ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ ปัจจัยเหล่านี้จะทำให้เยาวชนไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ จึงขาดความรู้ความสามารถที่เท่าเทียมกับคนอื่นไม่สามารถทำงานที่ดีมีรายได้สูง ซึ่งกระทบต่อดำรงชีวิตในอนาคต

นอกจากนี้ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ เรื่อง “เซนในสวน” ได้กล่าวถึงปัญหาของเยาวชนที่มีปัญหาในการแข่งขันด้านการศึกษา นอกจากเยาวชนใช้เวลาเรียนในชั้นเรียนปกติแล้วยังใช้เวลาในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ที่เรียนวิชาต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จึงไม่มีเวลาเป็นของตัวเอง ดังตัวอย่าง

...เพื่อให้ผมเรียนโรงเรียนนานาชาติตั้งแต่อนุบาล
เป็นโรงเรียนสอนภาษาไทย อังกฤษ และจีน ห้องเรียนทุกห้องติด
เครื่องปรับอากาศ ทุกสัปดาห์ผมต้องเรียนว่ายน้ำและเทควันโด
หลังเลิกเรียนแต่ละวันต้องเรียนพิเศษ ไม่เว้นแม้แต่วันหยุดเสาร์
อาทิตย์ก็ต้องไปเรียนเสริม

(เซนในสวน. 2556 : 33)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนมีปัญหาจากระบบศึกษาในสังคมไทยที่มีการแข่งขันกันมากเกินไป คือ ในปัจจุบันเยาวชนเรียนในโรงเรียนกวดวิชาต่าง ๆ และเรียนด้านอื่น ๆ เช่น ว่ายน้ำ เทควันโด เยาวชนจะถูกเร่งรัดให้เรียนสิ่งต่าง ๆ มากมายตามค่านิยมของพ่อแม่ที่กลัวลูก ๆ เรียนสู้กับเพื่อนคนอื่นไม่ได้ แสดงให้เห็นการแข่งขันในการเรียนที่หนักของเยาวชน ส่งผลให้เยาวชนไม่มีเวลาว่างไปเที่ยวเล่นและพักผ่อนอย่างอิสระ อาจจะนำไปสู่ปัญหาการถูกกดดัน จึงมักจะหนีเรียน และกลัวการไปโรงเรียน เพราะถูกบังคับจากผู้ปกครองและสังคม

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเยาวชนด้านการศึกษา คือ เยาวชนที่ยากจนส่วนใหญ่ขาดโอกาสในการเรียนการศึกษา ซึ่งสาเหตุมาจากการเงินของครอบครัวที่ขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการส่งให้เยาวชนได้ศึกษาต่อในระดับสูง ๆ และในปัจจุบันผู้ปกครองส่วนมากคาดหวังกับบุตรสูง จึงหาที่เรียนพิเศษเพื่อให้มีโอกาสด้านการศึกษามากขึ้น ให้ได้เรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งในส่วนของ การเรียนรู้ก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ว่าการที่เยาวชนส่วนใหญ่ที่มุ่งแต่เรียนจนเกินไปและไม่มีพักผ่อนก็อาจจะทำให้เกิดความเครียด กดดัน ไม่มีเวลาออกไปทำกิจกรรมอย่างอื่น อาจส่งผลกระทบต่อร่างกายได้ ดังนั้น เยาวชนควรจะแบ่งเวลาให้เหมาะสมในการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4.1.7 ปัญหาเยาวชนด้านความเสี่ยง

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์เรื่องราวที่ไม่แน่นอนที่อาจเป็นสาเหตุให้การดำเนินงานไม่ลุล่วงหรือทำให้เกิดความกังวลใจเกิดการเปลี่ยนแปลงของบริบทแวดล้อม มีความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นโดยปัจจุบันเยาวชนได้รับผลกระทบมากมายจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศกำลังดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วอยู่ จะส่งผลต่อชีวิตของเยาวชนที่มีพฤติกรรมชอบไปทดลองกับสิ่งที่มีอันตรายต่อตนเองจนเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาเยาวชนจมน้ำ ปัญหาโดนรถไฟชน แวนบอย-สก็อยเกิร์ล เป็นต้น

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ในสระน้ำ” ได้กล่าวถึงปัญหาของเยาวชนที่ความเสี่ยงไม่มีความปลอดภัยจากการเล่นน้ำ ดังตัวอย่าง

“ช่วยด้วย ๆ !” บอยร้อง ตัวจมน้ำลงไปแล้วทะเลิ่งพรวด
กลับขึ้นมาใหม่ ใบหน้าซีดเผือดดูตื่นตระหนก
บอยกำลังจะจมน้ำ

“บอย!” ต้นน้ำรีบว่ายเข้าไปช่วยเพื่อนทันที แต่เขาไม่รู้ว่าจะช่วยคนจมน้ำอย่างไร เมื่อไรไปถึงระยะที่จะคว้าตัวได้ บอยก็เกาะต้นน้ำแน่น ตัวของต้นน้ำถูกกดจมลงอย่างง่ายดายเพราะบอยตัวใหญ่กว่า เขาต้องใช้ความพยายามถึงที่สุดเพื่อลากเพื่อนไปบริเวณน้ำตื้นและกันไม่ให้ตัวเองจมน้ำตามไปด้วย

(ในสระน้ำ. 2557 : 36)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนที่เสี่ยงอันตรายไม่ปลอดภัยจากการไปเล่นน้ำ เยาวชนอาจประสบปัญหาจมน้ำจนทำให้เสียชีวิตได้ ซึ่งไม่ใช่ปัญหาเล็กน้อยในปัจจุบัน เพราะมีข่าวเด็กจมน้ำเสียชีวิตมากมายอันเนื่องมาจากเยาวชนไม่ได้ใกล้ชิดกับผู้ใหญ่ เยาวชนคิดว่าตัวเองว่ายน้ำเป็น ไม่น่าจะเกิดอันตราย จึงไม่ได้ใส่ใจระมัดระวังและไปเล่นน้ำกับเพื่อนตามลำพังซึ่งทำให้ขาดความปลอดภัย จนอาจจะจมน้ำเสียชีวิตได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงปัญหาของเยาวชนที่เสี่ยงอันตรายไม่มีความปลอดภัยจากรถไฟชน ดังตัวอย่าง

แต่วันนั้นตอนขบวนรถไฟเข้าชานชาลา เด็กหญิงไม่หมอนไม่ทันระวังลิ้มที่พ่อเตือนว่าให้คอยจับกันไว้ เลยเผลอวิ่งไปบนรางขณะที่รถไฟอีกขบวนกำลังเข้าสถานี ขบวนรถไฟที่สวนมาแล่นด้วยความเร็วสูงจึงชนเด็กหญิงล้มลงอย่างแรง ศีรษะของเธอกระแทกก้อนหินจนสลบไปทันที

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 58)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ไปที่ที่ไม่มีความปลอดภัยจนถูกรถไฟชน สถานีรถไฟไม่มีรั้วที่ใช้สำหรับป้องกันผู้โดยสาร ซึ่งเยาวชนลิ้มคำเตือนของพ่อแม่และวิ่งเล่นตามใจตัวเองจนเกิดอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต แสดงให้เห็นปัญหาของเยาวชนที่โดนรถไฟชนเพียงเพราะผู้ปกครองไม่ได้ดูแลอย่างเข้มงวด จนทำให้เกิดปัญหาและเกิดอันตรายกับเยาวชน

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ก้อนหินกับไม่หมอน” ได้กล่าวถึงเยาวชนที่มีปัญหาความเสี่ยง ซึ่งเป็นอันตรายทั้งตัวเองและคนอื่น ๆ มีพฤติกรรมแข่งขันเป็นกลุ่ม เยาวชนชอบขับมอเตอร์ไซด์แข่งกัน ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซด์ให้มีเสียงดัง ส่งผลให้คนในบริเวณรอบ ๆ มีความเดือดร้อนไปตาม ๆ กัน ดังตัวอย่าง

ก่อนหินเดินถือขวดน้ำกลับบ้านแล้วนึกได้ว่าลืมถอดปลั๊กตู้น้ำ จึงเดินกลับลงไป และเห็นว่าตอนนี้หน้าบ้านเขามีวัยรุ่นกลุ่มใหญ่สองกลุ่มส่งเสียงดัง แต่ละคนนั่งอยู่บนมอเตอร์ไซค์ บางคันมีคนขี่เพียงคนเดียว แต่บางคันมีวัยรุ่นผู้หญิงหรือแม้แต่เด็กรุ่นเขานั่งซ้อนท้ายอยู่ด้วย

ก่อนหินยืนมองอย่างสงสัยอยู่นานว่าพวกเขาจะทำอะไร ตรงนี้ กระจ่างได้ยินเสียงรถมอเตอร์ไซค์ ดังกระหึ่มพร้อมๆ กัน จากนั้นทุกคนก็พยายามเร่งเครื่องเพื่อแข่งเพื่อนและทิ้งห่างออกไปให้ไกลที่สุด เสียงกระหึ่มนั้นดังอยู่สักพักจนผู้คนในละแวกนี้พากันออกมายืนดูหน้าบ้าน มีลุงข้างเป็นแกนนำคอยส่งเสียงอวยพรประชดไล่หลัง

“เออ ไอ้เด็กพวกนี้ เจริญไหมคะ บิดามารดาให้ไปเรียนหนังสือแต่กลับมาแข่งรถแล้ว”

(ไม่เหมือนกับก่อนหิน. 2557 : 27)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงเยาวชนไทยที่มีปัญหาการเบี่ยงเบนพฤติกรรม คือ ชอบแข่งขันแบบเสียงเป็นกลุ่ม คือ กลุ่มแว้นบอย-สก็อยเกิร์ล ที่ชอบรวมกับเพื่อน ขับมอเตอร์ไซค์แข่งกัน ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซค์ให้มีเสียงดัง และมีเด็กผู้หญิงนั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์อีกด้วย เยาวชนเหล่านี้รักสนุก ชอบแข่งขันกัน ถือเป็นความเสี่ยงอันตรายและเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเยาวชน โดยจะหนีออกจากโรงเรียน ไปพบปะสังสรรค์กับเพื่อน และทำสิ่งผิดกฎหมาย ทำให้เยาวชนได้รับการลงโทษและอาจเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนที่ชอบเสี่ยงกับอันตราย คือ เยาวชนส่วนใหญ่ชอบความเสียงเพื่อความตื่นเต้นสนุกสนานเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิต อย่างเช่น การเล่นน้ำจมน้ำ เดินบริเวณทางรถไฟ จนถูกรถไฟชน และขับมอเตอร์ไซค์แข่งกันรบกวนความสงบสุขของคนทั่วไปหรือเกิดอุบัติเหตุ เพราะเยาวชนส่วนใหญ่ชอบความท้าทายและมีนิสัยยอกย้อน ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนจากบิดามารดา ชอบทำตามใจตัวเอง ชอบความตื่นเต้นแรงใจและคิดว่าสิ่งที่ตนเองทำแล้วสนุกสนาน คือ สิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้นสิ่งที่ตามมาจึงเป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากความประมาทของตนเอง

4.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาของเยาวชน

ปัญหาของเยาวชนไทยในยุคปัจจุบันมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของเยาวชนอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเยาวชนยังเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตและมีประสบการณ์น้อย อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองหรืออาจแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการผิด ๆ ไม่มีความคิดแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ในทางภาครัฐ

ภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมมือเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยครอบครัว การแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยผู้ใหญ่ การแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยครู การแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยเพื่อน แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้สะท้อนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยายใน พ.ศ. 2556-2557 ดังนี้

4.2.1 การแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยครอบครัว

การแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยครอบครัว หมายถึง คนในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหโดยให้ความรัก ความอบอุ่น สร้างความสามัคคีกันภายในครอบครัว ชี้แนะแนวทางให้กับเยาวชน และไม่ทอดทิ้งเยาวชนให้ว่าเหว่าไม่มีที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ นอกจากนี้ผู้ปกครองยังต้องเข้าใจพัฒนาการตามวัยและปัญหของเยาวชน มีจิตวิทยาในการอบรมและลงโทษเยาวชนให้เหมาะสม ผู้ปกครองควรประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน ต้องมีความรับผิดชอบ มีสามารภที่จะเลี้ยงดูครอบครัวและมีความสามารถที่จะเผชิญกับความจริงของชีวิตได้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “*เซนในสวน*” ได้กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหเยาวชนโดยครอบครัว เมื่อเยาวชนมีปัญหการติดเกมออนไลน์ พ่อแม่จะพยายามแก้ไขปัญหของเยาวชน อบรมสั่งสอนและเอาใจใส่เยาวชนให้มากขึ้น เพื่อที่จะดูแลให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่ไปมั่วสุม เช่น เล่นการพนันหรือเล่นเกมจนมากเกินไป ดังตัวอย่าง

ใช้แต่ชีวิตของพ่อเท่านั้นที่เปลี่ยนไป ชีวิตและวิธีคิดของผมนักเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน ไม่มีอีกแล้วเด็กที่เคยติดเกมออนไลน์ ไม่มีอีกแล้วเด็กที่ทำตัวเป็นลูกคุณหนู พ่อสอนให้ผมนยอมรับความจริงของชีวิตด้วยการลงมือปฏิบัติและผมรู้ว่าทุกวันนี้ผมเป็นลูกชาวสวนมือใหม่ ที่ไม่มีทรัพย์สินสมบัติอะไรเช่นเก่าก่อน

(*เซนในสวน*. 2556 : 59)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยครอบครัว เยาวชนได้รับการอบรมสั่งสอนและการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่และชี้แนะให้เยาวชนได้เข้าใจถึงปัญหของตัวเอง ยอมรับชีวิตความเป็นจริง และลงมือปฏิบัติ จะได้เห็นคุณค่าของตัวเองและยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้ และมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ โดยให้เห็นความจริง นำไปสู่ที่ ๆ ตัวเองอยากไปในชีวิต นอกจากนี้ เยาวชนยังได้รับแบบอย่างที่ดีจากพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เป็นตัวอย่างที่ดีและสร้างบรรยากาศภายในครอบครัวให้น่าอยู่ เยาวชนจะได้นำแนวทางการดำรงชีวิตของพ่อแม่ไปปรับปรุงตนเอง จะทำให้เยาวชนมีความเข้าใจถึงปัญห จะไม่ยึดติดกับโลกออนไลน์เพื่อประโยชน์ของตัวเอง และเปลี่ยนมาดำรงชีวิตตามแนวทางของพ่อแม่ จะทำให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “*เซนในสวน*” ได้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหเยาวชนโดยครอบครัว โดยที่ผู้ปกครองเข้าใจวิธีการเรียนของเยาวชนที่เหมาะสม โดยไม่ให้ลูกใช้เวลาว่างไปเรียนพิเศษ ดังตัวอย่าง

“แต่แล้วจู่ ๆ วันหนึ่งพ่อก็พูดว่า “สงสัยว่าเราจะติดกับ” ผมไม่เข้าใจหรอกว่าพ่อหมายถึงเรื่องอะไร รู้แต่ว่าหลังจากที่พ่อพูดวันนั้น ผมก็ไม่ต้องคร่ำเคร่งกับการเรียนเหมือนเมื่อก่อน พ่อบอกเพียงว่า เวลาถึงชั่วโมงเรียนก็ให้ตั้งใจเรียนให้เต็มที่ เวลาเล่นก็เล่นให้สนุก”

“มีข้อแม้เพียงว่าห้ามสออบตก”

“จำไว้ว่าวันนั้นพ่อกับแม่คุยกับอยู่นานเรื่องยกเลิกการเรียนพิเศษทั้งหมด แม่ไม่เห็นด้วยเพราะกลัวผมจะเรียนสู้เพื่อนไม่ได้ แต่พ่อแย้งว่าในประเทศที่เจริญแล้ว นักเรียนใช้เวลาเรียนต่อวัน ต่อสัปดาห์ ต่อเดือน หรือต่อปี น้อยกว่าประเทศของเรามากนัก พ่อยกตัวอย่างประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา แม่นิ่งเงียบไม่ได้แย้ง แม่คงรู้ดีว่าถึงพูดไปก็ไร้ความหมาย ในเมื่อพ่อได้ตัดสินใจเอาไว้ตั้งแต่ก่อนจะพูดคุยกันแล้ว”

(เซนในสวน. 2556 : 33)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหของเยาวชนด้านการศึกษา เยาวชนใช้เวลาไปเรียนพิเศษจนไม่มีอิสระ พ่อมีความรับผิดชอบและมีการดูแลเอาใจใส่ชีวิตและการเรียนของลูก เข้าใจว่าเยาวชนต้องมีเวลาว่างที่เหมาะสมหลังจากเรียนในห้องเรียนและไม่ต้องไปเรียนพิเศษจนไม่มีเวลาพักผ่อนและเล่นตามวัย พ่อจึงให้เหตุผลแนะนำลูกว่า ในเวลาเรียนควรตั้งใจเรียนให้เต็มที่ เรียนให้สนุกไม่ต้องเครียด และในเวลาว่างก็ไปเล่นให้สนุก ไม่ควรใช้เวลาไปทำสิ่งที่เสียประโยชน์ของตนเอง นอกจากนี้ในครอบครัวพ่อกับแม่ต้องเข้าใจถึงพัฒนาการและปัญหาของเยาวชนในการใช้เวลาว่างกับผลกระทบของการเรียนพิเศษ การให้เยาวชนเลิกเรียนพิเศษ จะทำให้เยาวชนได้มีเวลาไปทำสิ่งที่ชอบ ไม่ต้องกดดันการเรียนและมีเวลาพักผ่อน ได้พัฒนาอารมณ์และจิตใจให้ดีขึ้น

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหายาวชนที่เสี่ยงไปเล่นการพนัน คนในครอบครัวจะเสนอแนะให้เยาวชนได้เข้าใจถึงผลเสียของการเล่นพนัน และต้องการป้องกันไม่ให้เยาวชนไปในสถานที่ที่มีการเล่นพนัน ดังตัวอย่าง

“แม่ ก้อนหินว่าอย่าให้น้องไปบ้านนั้นดีกว่านะ อีกร้อยแปด
คุยกับลุงข้างก็คงช่วยอะไรไม่ได้หรอก เพราะยังไงพวกเขาก็ไม่เลิกอยู่
ดี” ก้อนหินออกความเห็น เขาคิดว่ากาตายผลเล็ก ๆ น้อย ๆ ของ
ผู้ใหญ่ไม่ควรให้เด็กเข้าไปร่วมรับรู้ แต่ป่านี่จะมาห้ามผู้ใหญ่ไม่ให้ทำ
คงไม่กันเสียแล้ว ทางที่ดีที่สุด คือ ต้องป้องกันไม่ให้เด็กในบ้านตนเอง
เข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้”

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 46)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหายาวชนกับการเล่นพนันโดยครอบครัว พ่อแม่และพี่น้องในครอบครัวต้องเอาใจใส่และรู้ปัญหาของเยาวชน ควรประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน และเสนอแนะให้เยาวชนได้เข้าใจถึงปัญหาการเล่นพนันว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีและผิดกฎหมาย นอกจากนี้พ่อแม่ต้องป้องกันไม่ให้เยาวชนไปเที่ยวเล่นกับผู้ที่เล่นพนันและห้ามไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเล่นพนัน จะช่วยให้เยาวชนห่างไกลจากการพนันได้ และเยาวชนจะได้มีพฤติกรรมที่ดี เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพต่อไปในอนาคต

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วได้สะท้อนถึงการแก้ไข ปัญหาของเยาวชนโดยครอบครัว ซึ่งคนในครอบครัวโดยเฉพาะพ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน และมีการชี้แนะให้เยาวชนได้เข้าใจถึงปัญหาของตัวเอง เช่น การเล่นเกมออนไลน์ การเรียนพิเศษ และการเล่นการพนัน ซึ่งจะทำให้เยาวชนทราบถึงวิธีแก้ไข ปัญหาของตนเอง และนำคำสอนของพ่อแม่ไปเป็นแนวทางปรับปรุงตนเอง เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

4.2.2 การแก้ไขปัญหายาวชนโดยผู้ใหญ่

การแก้ไขปัญหายาวชนโดยผู้ใหญ่ หมายถึง เยาวชนยังเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตัวเอง ดังนั้น ผู้ใหญ่ที่อยู่แวดล้อมจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ เยาวชน เช่น เอาใจใส่และช่วยชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตแก่เยาวชน เพื่อที่จะให้เยาวชนได้เข้าใจถึง ปัญหาของตนเองและสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วเรื่อง “ดินสอนแห่งสัน” ได้กล่าวถึงการแก้ไข ปัญหาของเยาวชนที่มีชีวิตยากจนและขอทาน ผู้ใหญ่ได้แนะนำให้เยาวชนหางานอื่น ๆ ทำก็จะ ช่วยเลี้ยงดูครอบครัวได้ เป็นการแก้ไขปัญหาคือความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวที่ดีกว่าการขอทาน ดังตัวอย่าง

*คำพูดของชาญส่งผลกระทบการดำรงชีวิตของก๊าวไกลด้วย
เขาเลิกขอทาน มองหางานทำ รับจ้างล้างจานเพราะไม่ต้องการให้แม่
กับน้อง ๆ ต้องลำบากพากันเร่ร่อนขอทาน ต้นกล้าก็จะได้ไปโรงเรียน
สมใจหวังด้วย...*

*“อาก๊าวไกล ลื้อไปอาบน้ำฟอกสบู่หลาย ๆ ครั้งให้สะอาด
สะอาดแล้วก็เปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่เสียก่อน เสริจแล้วออกมาช่วยล้างจาน
ต่อนะ”...*

*“ขอบพระคุณครับ” ก๊าวไกลค้อมตัวไหว้ น้ำตาปริ่มขอบตา
“เอาน่า ไม่ต้องร้อง มาช่วยทุกวันนะ อ้าวจะให้ค่าจ้าง”
“ครับ ๆ” ก๊าวไกลสะอื้นฮัก ๆ*

(ดินสอนแห่งสัน. 2557 : 40, 44)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ปัญหาของเยาวชนโดยผู้ใหญ่ที่มีความหวังดีต่อเยาวชน เมื่อเยาวชนที่มีปัญหาความยากจนไปขอกทาน เพื่อนบ้านก็จะคอยดูแลเอาใจใส่แก่เยาวชน จึงได้แนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหา ให้เยาวชนไปหางานทำที่ดีกว่าเท่าที่ทำได้ ไม่ต้องไปขอกทานหาเงิน โดยไปรับจ้างล้างจานเท่าที่ทำได้ ทำให้เยาวชนสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตที่ยากจน และมีเงินเลี้ยงดูครอบครัว ไม่ต้องไปขอกทานอีก ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนเติบโตอย่างมีความสุขและครอบครัวที่ดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “ดินสอแห่งสิ้น” ได้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา โดยผู้ใหญ่ในชุมชนที่เห็นสำคัญของการศึกษาให้แก่เยาวชน ก็พยายามให้ความช่วยเหลือเยาวชนให้ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ ตัวอย่าง

“ก๊าวไกลก็ต้องเรียนต่อเหมือนกัน” ครูหันมาบอกก๊าวไกล

“ผมคงเรียนไม่ได้หรอกครับ”

“ได้สิ ครูใหญ่จะช่วย”

“แต่ผมเป็นห่วงแม่ เป็นห่วงน้อง ใครจะหาเงินล่ะครับ”

“เรียนช่วงเช้าจนถึงบ่ายสาม ช่วงเย็นค่อยทำงานก็ได้ ไม่น่ามีปัญหา”

“แต่...ผมกลัวอาแป๊ะจะไม่ให้ทำงาน คงเรียนไม่ได้หรอกครับ”

“อาแป๊ะคนนี่ชื่ออะไร”

“อาแป๊ะศักดิ์ชัยครับ”

“อ้อ อาแป๊ะศักดิ์ชัยเป็นเพื่อนครูเอง ครูจะไปขอให้ก๊าวไกลทำงานเฉพาะช่วงเย็น ๆ เองนะ ไม่ต้องห่วง”

“ได้หรือครับ”

“ได้สิ อาแป๊ะศักดิ์ชัยใจดี ครูรู้จักตั้งแต่เด็ก ๆ”

“โอ้ ขอบคุณค่ะคุณครู” แม่พนมมือไหว้ น้ำตาลคลอเบาด้วยความปิติ...

“คืออย่างนี้ ฉันอยากให้ก๊าวไกลกลับไปเรียน เขาจะเรียนตั้งแต่เช้าจนถึงบ่ายสามกว่า ฉันอยากขอให้เขาทำงานเฉพาะช่วงเย็นได้ไหม เห็นแก่อนาคตของเด็กนะ”

“ได้สิ อ้าวคิดว่าเรื่องอะไร ได้ ๆ” อาแป๊ะศักดิ์ชัยตอบอย่างกระตือรือร้นแล้วหันมาเรียกก๊าวไกลเสียงดัง...”

(ดินสอแห่งสิ้น. 2557 : 46, 54)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา โดยผู้ใหญ่ในชุมชน ผู้ใหญ่เข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อเยาวชนและตั้งใจช่วยเหลือ เยาวชนให้มีโอกาสเรียนหนังสือ ผู้ใหญ่ในชุมชนมักจะร่วมมือกันในชุมชนเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือ แก่เยาวชน เช่น ให้เยาวชนเรียนหนังสือเข้าถึงบ้ายและตอนเย็นไปทำงานล้างจาน จะทำให้เยาวชนมี เงินเลี้ยงดูครอบครัว และมีโอกาสเรียนหนังสือต่อเนื่อง

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว สะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชน เยาวชนที่มีปัญหา จะได้รับการเอาใจใส่และคำแนะนำ จะได้รับการเอาใจใส่และคำแนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับเยาวชนเพื่อให้เยาวชนได้นำไปใช้ ทำงานหาเงินหรือช่วยเหลือเยาวชนทางอ้อม เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน ซึ่งผู้ใหญ่จะ ร่วมมือกับชุมชนเพื่อช่วยเหลือให้เยาวชนได้มีความสุข มีชีวิตที่ดีขึ้น และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ในอนาคต

4.2.3 การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครู

การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครู หมายถึง เยาวชนที่ไม่ได้อยู่อย่างใกล้ชิดกับพ่อแม่ ของตนเองในโรงเรียน ครูมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องให้รักความอบอุ่นและดูแลเอาใจใส่เยาวชน อย่างใกล้ชิดทดแทนพ่อแม่ โดยอุทิศเวลาให้เยาวชนและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน ครูมีบทบาท หน้าที่ที่ต้องปกป้องและแก้ไขปัญหาของเยาวชนดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วเรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” มีนวนิยาย เพียงเรื่องเดียวที่ได้กล่าวถึงแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนโดยครู เยาวชนต้องเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในระบบการศึกษาในโรงเรียน ครูได้จัดกิจกรรมในห้องเรียน เพื่อช่วยแนะแนวการแก้ไขปัญหาของ เยาวชน เช่น ในด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อน ๆ ดังตัวอย่าง

ช่วงโมงสุดท้ายของวันพฤหัสบดีเป็นชั่วโมงแนะแนว ครู ประจำชั้นทุกคนทุกชั้นจะจัดกิจกรรมแนะแนวให้ห้องเรียนตามปกติ บอกว่าชั่วโมงนี้จะทำกิจกรรมสังคมมิติเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตัวเอง มากยิ่งขึ้น เดือนแรมรวมทั้งเพื่อนทุกคนไม่เคยได้ยินคำว่าสังคมมิติ ไม่ รู้หมายความว่าอย่างไร พวกเขาต่างหันมองหน้ากันไปมา ครูธเนศยิ้ม ก่อนอธิบายให้ฟังว่ากิจกรรมสังคมมิติทำเพื่อสำรวจความสัมพันธ์ของ สมาชิกภายในกลุ่ม คล้ายกิจกรรมหาเพื่อน ครูธเนศพูดแล้ว แจก กระดาษสีชมพูใบเล็ก ๆ ขนาดกว้างสองนิ้วให้นักเรียนทุกคน

(เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 114)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยคุณครู เมื่อเยาวชน มีปัญหาความพฤติกรรมเกรี้ยวกราด มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับเพื่อน ดังนั้น ในโรงเรียนครูต้องรักและ

เอาใจใส่ดูแลเยาวชนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ของตนเอง ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อที่จะแก้ไข้ปัญหาของเยาวชน เป็นวิธีการจัดการความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเยาวชนกับเยาวชน เพื่อที่จะให้เยาวชนได้รู้จักตัวเองและร่วมมือกับเพื่อน กิจกรรมนี้ยังสามารถสำรวจความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม การยอมรับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกรงใจ สามารถเข้ากลุ่ม ทำให้เยาวชนสามารถแก้ไข้ปัญหาของตนเองได้เอง และยังสามารถสร้างความสามัคคี ความรักและการช่วยเหลือกัน เป็นความผูกพันที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีที่เยาวชนจะได้เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือกันและอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไป

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์ได้สะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไข้ปัญหาของเยาวชนโดยครูในโรงเรียน ครูมีบทบาทในการช่วยเหลือเยาวชนโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเยาวชนกับเยาวชน โดยการทำกิจกรรมเพื่อให้เยาวชนลดความขัดแย้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน และสร้างความผูกพัน ความสามัคคีให้เป็นความรักที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อไป

4.2.4 การแก้ไข้ปัญหาของเยาวชนโดยเพื่อน

การแก้ไข้ปัญหาของเยาวชนโดยเพื่อน หมายถึง เพื่อนมีความสำคัญต่อเยาวชนและเป็นคนส่วนหนึ่งที่ใกล้ชิดกับเยาวชน เมื่อเพื่อนได้เห็นเพื่อนประสบกับปัญหาต่าง ๆ ก็จะชี้แนะให้เยาวชนรู้จักปัญหาของตัวเอง และสร้างความสัมพันธ์และเป็นแบบตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน เป็นการแก้ไข้ปัญหาโดยการความช่วยเหลือของเพื่อนดังนี้

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแคว์เรื่อง “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” ได้กล่าวถึงการแก้ไข้ปัญหาโดยเพื่อนในชั้นเรียน โดยการเข้าใจเยาวชนที่มีปัญหาเกรงก้าวร้าว และจะช่วยเหลือแก่เพื่อนเยาวชนให้ปรับปรุงแก้ไข้ตัวเอง ดังตัวอย่าง

“แต่สมชายก็เป็นเพื่อนเราละ วันนี้เขาอาจจะมีปัญหา แต่ถ้าเราช่วยเขาได้ก็จะมีเพื่อนที่ดีเพิ่มขึ้นไปอีก ลิปปีลิปปีข้างหน้าเราก็ยังเป็นเพื่อนกัน อาจจะได้ฟังพาทอาศัยกันก็ได้ใครจะรู้” เขาพูดให้ทุกคนได้คิด เขาเคยได้ยินคนแก่สองคนคุยกันในตลาดเย็นว่าสมัยเรียนแกเป็นคู่แค้นกัดกันมาตลอด แต่พอโตขึ้นกลับเป็นเพื่อนกันและฟังพากันเรื่อยมาจนทุกวันนี้ กรณีของสมชายก็อาจจะเป็นไปได้เช่นกัน แต่ไม่จำเป็นต้องรอให้โตเป็นผู้ใหญ่แล้วค่อยดีกันเหมือนชายแก่สองคนนั่นก็ได้.....

ฉันเห็นนายปรับปรุงตัวขึ้นเยอะแล้ว เห็นนายช่วยเก็บขยะบ่อยขึ้น แล้วนายก็ยังสุขภาพขึ้นด้วย เดือนแรมพยายามพูดในแง่บวก สมชายแผลอีย้้อย่างลึมหักก่อนเสไปมองแถวต้นโกสนหลากลีด้านหลัง

(เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ. 2557 : 132, 136)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อนได้เข้าใจถึงปัญหาของเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกเรก้าวร้าว เขาเลือกที่จะไม่เสียเพื่อนไป จึงให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหของเพื่อน ยอมรับเพื่อนในกลุ่ม ให้ความรักการช่วยเหลือกัน ทำดีกับเพื่อนที่ดี ไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีต่อเพื่อน ดังเช่น ช่วยกันเก็บขยะ และพูดจาสุภาพ ซึ่งจะทำให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนอย่างมีความสุข และรู้จักปรับปรุง เมื่อเติบโตจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป

ในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนเรื่อง “ไม่หมอนกับก้อนหิน” ได้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยเพื่อน โดยพยายามทำความเข้าใจเพื่อนที่มีปัญหาความเครียด และแนะนำให้เพื่อนแก้ไขปัญหของตนเอง ดังตัวอย่าง

“เราอยากบอกให้รู้ว่าเธออยากกดดันตัวเองเรื่องการเรียนมากเลย เรารู้ว่าเธออยากเรียนเก่งเพื่อจะได้เรียนสูง ๆ ข้อมูลนั้นนะ พ่อแม่เธอไม่เคยขัดอยู่แล้ว พวกเขามุมิใจมากที่ลูกเรียนเก่ง” ก้อนหินฟังไม่หมอนอย่างตั้งใจ “แต่เธอรู้ไม่รู้ว่าเธอชอบทำตัวแปลกแยกจากครอบครัวและเพื่อน ๆ ทั้งที่พวกเขาพยายามดึงให้เธอเป็นพวกเดียวกันอยู่”

“เราทำหน้าที่ของตัวเองดีแล้วนี่ ช่วยงานพ่อแม่ ตั้งใจเรียน กับเพื่อนเรายอมรับว่ารำคาญพวกเขาบ้างแต่ก็ไม่มาก” ....

“เขาเข้าใจว่าก้อนหินเป็นคนอย่างไร และพยายามบอกให้ก้อนหินเปลี่ยนทัศนคติในหลายเรื่อง”

“เรื่องอะไรบ้าง”

“เรื่องเพื่อน แล้วก็เรื่องที่บ้าน

(ไม่หมอนกับก้อนหิน. 2557 : 78, 126)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหของเยาวชนที่มีความเครียดโดยเพื่อน เพื่อนจะเข้าใจได้ว่าเยาวชนมีปัญหาความเครียด การแยกตัวออกไปอยู่คนเดียว และไม่สนใจคนในรอบข้างเป็นปัญหาที่เพื่อนสามารถเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญห เพื่อไม่ให้กดดันในด้านการเรียนมาก และไม่ทำสิ่งแปลก ให้ลองปรับปรุงชีวิตของตัวเอง ยอมรับการอยู่ร่วมกับเพื่อนและครอบครัว จะทำให้เยาวชนได้ผ่อนคลายและเป็นการพัฒนาจิตใจของตนเอง ทางอ้อมโดยเข้าใจและแก้ไขปัญหด้วยตนเอง ไม่ยึดติดกับความเครียดที่มีผลต่ออนาคตของตนเอง

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วได้สะท้อนถึงการแก้ไขปัญหของเยาวชนโดยเพื่อน ซึ่งเพื่อนเป็นบุคคลใกล้ชิดอยู่ในวัยเดียวกันย่อมจะมีความเข้าใจถึงปัญหาของเยาวชนด้วยกันมากที่สุด ดังนั้น จึงมีการเสนอแนะให้เยาวชนแก้ไขปัญหด้วยการยอมรับ ให้โอกาสเพื่อน ให้ความรักความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และให้เยาวชนได้รู้จักตัวเองมากขึ้น เพื่อปรับพฤติกรรมของตัวเองให้เข้ากับเพื่อน ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบข้างให้ดียิ่งขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ได้สะท้อนให้เห็นการแก้ไขปัญหาเยาวชนจากบุคคลในสังคมที่อยู่ล้อมรอบเยาวชน คือ ครอบครัวมีพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ผู้ใหญ่ในชุมชน ครูในโรงเรียน และเพื่อนของเยาวชน บุคคลเหล่านี้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของเยาวชนแตกต่างกันไปตามสถานะ คือ บุคคลกลุ่มแรก คือ ครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเยาวชนมากที่สุด บทบาทของคนในครอบครัวที่มีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาเยาวชนคือ การที่เยาวชนได้รับการอบรมสั่งสอนที่ดีจากครอบครัวบุคคลและผู้ใหญ่ในชุมชน มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาเยาวชน คือ การให้โอกาสเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนโดยร่วมมือกับชุมชน ช่วยกันสอดส่องดูแลเยาวชนในชุมชน บุคคลในโรงเรียน คือ ครูมีบทบาทสำคัญที่ช่วยในการแก้ไขปัญหาเยาวชนคือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเยาวชนกับเยาวชน โดยสร้างกิจกรรมที่สามารถลดความขัดแย้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชนได้เป็นกลุ่มและบุคคลที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันจึงมีความเข้าใจปัญหาของกันและกันมากที่สุด โดยการชี้แนะควรได้รับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยอมรับและให้โอกาสซึ่งกันและกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนคนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนคนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 และเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 โดยคัดเลือกวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ที่กล่าวถึงเยาวชนในสังคมไทย จำนวน 7 เล่ม ได้แก่ “เซนในสวน” “ลี้ภัยในเมืองแปลก” “โลกสวยที่น้ำใส” “เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ” “ในสระน้ำ” “ไม้หอมกับก้อนหิน” “ดินสอแห่งสั้น” มีผลสรุปการวิจัยการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนคนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1.1 ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วสะท้อนให้เห็นเยาวชนในสังคมไทยที่อยู่อาศัยในชนบทและในเมือง 4 ด้าน คือ ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชน ความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคม ค่านิยมของเยาวชน และคุณลักษณะของเยาวชนในสังคม ดังนี้

1. ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชน

1) วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในชนบท เยาวชนที่อยู่ในชนบทมีวิถีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติสงบ ที่อยู่อาศัยเป็นระเบียบเรียบร้อย มีทิวทัศน์ที่สวยงามน่าอยู่ ห้อมล้อมไปด้วยต้นไม้และสัตว์หลากหลายชนิด ดำรงชีวิตตามวิถีธรรมชาติที่เรียบง่ายและอุดมสมบูรณ์ เยาวชนในชนบทจะดำรงชีวิตที่เรียนรู้การใช้ชีวิตจากธรรมชาติแวดล้อมรอบตัวและจากคนในครอบครัว เพื่อที่จะนำไปใช้ในเวลาที่เป็นผู้ใหญ่ และสำนึกถึงการดำรงชีวิตต่อไปเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

2) ชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนในเมือง เยาวชนที่มีวิถีชีวิตในเมืองอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด เป็นบ้านไม้ ตึก ตึกแถว อากาศร้อนอบอ้าว มีรถพลุกพล่านมากมาย และการจราจรมีความวุ่นวาย พ่อแม่ห่างเหินกับลูก เยาวชนจึงอยู่ตามลำพังกับพี่เลี้ยง ต้องไปเรียนใน

โรงเรียน ซึ่งสอนให้รู้จักรับผิดชอบดูแลสภาพแวดล้อม เป็นการปลูกฝังนิสัยจากโรงเรียน เพื่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ต่อไป

2. ด้านความสัมพันธ์ของเยาวชนในสังคม

1) ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับครอบครัว เยาวชนในชนบทกับคนในครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ดี ได้รับความรักความอบอุ่นและดูแลเอาใจใส่ ถ่ายทอดประสบการณ์ให้เยาวชนเรียนรู้ ทำให้เยาวชนได้ปรับตัวเอง และสะท้อนภาพเยาวชนในเมืองขาดความเอาใจใส่ไม่มีความอบอุ่นพ่อแม่ห่างเหิน ไม่มีเวลาอยู่กับลูก และเลี้ยงดูผิดวิธี ทำให้เป็นปัญหาต่าง ๆ

2) ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับชุมชน เป็นความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนและผู้ใหญ่ที่ดี ทำให้เยาวชนรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เยาวชนได้รับการเอาใจใส่และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้อยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสงบสุข หากคนในชุมชนมีความคิดและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน มีความขัดแย้งกันจะทำให้ความสัมพันธ์ของเยาวชนกับเพื่อนและผู้ใหญ่มีความขัดแย้งเช่นกัน

3. ด้านค่านิยมของเยาวชน

1) อาชีพในอนาคต เยาวชนไทยมีความใฝ่ฝันเรื่องอาชีพเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากผู้คนในครอบครัว และอยากช่วยครอบครัวให้มีรายได้ดี เป็นค่านิยมของเยาวชนในการทำงาน และที่ได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวและสภาพแวดล้อม

2) การใช้เวลาว่าง เยาวชนอยู่ในชนบทใช้เวลาว่างที่จะพัฒนาตนเองที่จะแตกต่างกับเยาวชนในเมืองตามอิทธิพลของสภาพแวดล้อม เยาวชนในชนบทสามารถเล่นได้อย่างอิสระเนื่องจากเยาวชนในเมืองไม่มีพื้นที่ว่างที่จะมีอิสระเล่นได้ตามลำพัง จึงใช้เวลาว่างที่ขี้เล่นในห้างสรรพสินค้าหรือใช้เวลาว่างเล่นเกมคอมพิวเตอร์

4. ด้านคุณลักษณะของเยาวชนในสังคม

1) ความอดทน เยาวชนเป็นผู้ที่มีความอดทนต่อความลำบากและพยายามปรับตัวให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ และสู้ชีวิตจากสภาพครอบครัวยากจน เพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว

2) ความกตัญญู เยาวชนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ช่วยทำงานด้วยความเสียสละ ทั้งพ่อแม่ เพื่อน และผู้ใหญ่ในชุมชน

3) ความมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น เยาวชนเป็นผู้ที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น มีความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัวเอง การเสียสละทำให้เยาวชนและคนในสังคมมีความผูกพัน มีความรักความอบอุ่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

5.1.2 วิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยใน
วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 สะท้อน
ให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนและแนวทางการแก้ไขปัญหาของเยาวชน สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาของเยาวชน

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 สะท้อน
ปัญหาของเยาวชนได้แก่ ปัญหาครอบครัว เยาวชนไม่ได้รับการเอาใจใส่ ความเข้าใจและขาดความรัก
ความอบอุ่นจากพ่อแม่ เมื่อไม่มีใครเข้าใจเยาวชนไม่มีความสุข และคิดที่จะหนีออกจากบ้านไป
หรือมีเพื่อนที่รับฟังในสิ่งที่พ่อแม่ไม่เข้าใจ ปัญหาด้านพฤติกรรม มีพฤติกรรมเกเรก้าวร้าวคนอื่น
ปัญหาการเห็นแก่ตัว เอาเปรียบเพื่อน ไม่ช่วยเหลือกัน เอาแต่ใจตัวเอง ขาดความสามัคคี ไม่มีน้ำใจให้
คนอื่นและไม่เอื้อเฟื้อต่อกัน เยาวชนพูดจาไม่สุภาพ คิดว่าตัวเองดีกว่าเพื่อนและดูถูกเพื่อนที่มีฐานะต่ำกว่า
ปัญหาด้านจิตใจ เยาวชนมีความกดดันในการใช้ชีวิตและการเรียนเป็นอย่างมาก จึงส่งผลกระทบต่อ
ทำให้เยาวชนมีความเครียด กังวลมากจนเกินไป ทำให้ไม่สนใจที่จะทำกิจกรรมอย่างอื่น ปัญหาเสพติด
คือ เยาวชนสูบบุหรี่ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าท้าทายและชอบ ลองสิ่งอันตราย ปัญหาด้าน
การใช้เวลาว่าง เยาวชนในเมืองใช้เวลาว่างไปทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม คือ เล่นเกมออนไลน์หรือมีลักษณะ
ของผู้อื่นตามใจชอบ ไม่สนใจเรียน ปัญหาด้านการศึกษา เยาวชนขาดโอกาสในการเรียนการศึกษา
เพราะฐานะการเงินของครอบครัวยากจนที่ไม่สามารถส่งเยาวชนให้ศึกษาต่อในระดับสูง ๆ ผู้ปกครอง
คาดหวังสูง ให้เยาวชนไปเรียนพิเศษเพื่อมีโอกาสมากกว่าคนอื่น ทำให้เยาวชนไม่มีเวลาพักผ่อนเกิด
ความเครียด กัดดัน และไม่มีเวลาออกไปทำกิจกรรมอย่างอื่น ปัญหาด้านความเสี่ยง เยาวชน
ชอบความเสี่ยงอันตราย ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิต เพราะมีนิสัยอยากลองไม่เชื่อฟังคำสั่ง
สอนจากพ่อแม่ ชอบทำตามใจตัวเอง คิดว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นมันคือสิ่งที่ถูกต้อง เยาวชนจึงมักเกิด
อุบัติเหตุจากความประมาทของตนเอง

2. การแก้ไขปัญหาเยาวชน

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 สะท้อน
ผู้เขียนเสนอแนะแนวคิดด้านการแก้ไขปัญหาของเยาวชน คือ การแก้ไขปัญหาของเยาวชน
โดยครอบครัว คนในครอบครัวควรเป็นผู้ที่การแก้ไขปัญหาโดยอบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ และ
เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน และโดยชี้แนะให้เยาวชนได้เข้าใจถึงปัญหาของตัวเอง ซึ่งจะทำให้
เยาวชนทราบถึงวิธีแก้ไขปัญหาของตนเอง หรือนำแนวทางคำสอนของพ่อแม่ไปปรับปรุงตนเอง
การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ในชุมชนควรจะมีมือร่วมกันช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่แก่
เยาวชน และเสนอแนะให้เยาวชนใช้เวลาว่างไปทำงานหาเงินช่วยเหลือได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
ต่อไป การแก้ไขปัญหาของเยาวชนโดยครู ครูในโรงเรียนมีบทบาทช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเยาวชน

โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเยาวชน ให้เยาวชนทำกิจกรรมเพื่อลดความขัดแย้งกัน การแก้ไข ปัญหาของเยาวชนโดยเพื่อน เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจถึงปัญหาของเยาวชน ดังนั้น เยาวชน จะยอมรับกันเองและให้ความรักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้เยาวชนได้รู้จักตัวเองมากขึ้น และ รู้จักปรับปรุงตนเอง

5.2 อภิปรายผล

1. ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเยาวชนไทยที่อยู่ในชนบทและในเมือง มีวิถีชีวิตแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย มีการเรียนรู้เพื่อดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมของตนเอง และเน้นถึงความสำคัญของครอบครัวที่มีบทบาทในการปลูกฝังเยาวชนให้มีวิถีชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป และยังสะท้อนคุณลักษณะของเยาวชนในสังคมไทยว่าควรมีความอดทนต่อความลำบากและปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ มีความกตัญญูช่วยเหลือครอบครัวและหางานทำเลี้ยงดูครอบครัว และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อคนอื่น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5-7) อธิบายว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมและเหตุการณ์ในสังคมที่มีความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งแสดงให้เห็นค่านิยมในชีวิตจิตใจของคนในสังคม ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen Chunxiao (2557) เรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555” ที่พบว่า วรรณกรรมประเภทนวนิยายที่ได้รับรางวัลแว่นแก้วเป็นวรรณกรรมที่ได้สะท้อนด้านชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว การศึกษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของเยาวชนไทย โดยแสดงชีวิตความเป็นอยู่ที่ของคนไทยมีความอดทนต่อสู้กับชีวิตใหม่ ๆ ในครอบครัวมีความรัก ความผูกพันกัน และยังมี ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่มีความคิดต่างกัน ในโรงเรียน เยาวชนกับครู มีความรักความเอาใจใส่ และได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทย

2. ภาพสะท้อนปัญหาเยาวชนและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ได้สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับเยาวชน พบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมตามวัย ส่วนมากมีสาเหตุจากเยาวชนมีพฤติกรรม เกเรก้าวร้าวคนอื่น คิดแก่ตัวเอง เอาเปรียบเพื่อน ขาดความสามัคคี ไม่มีน้ำใจ และไม่เอื้อเฟื้อต่อกัน เยาวชนมีปัญหาขาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากครอบครัวมีฐานะไม่ดีที่เยาวชนไม่ได้รับความเอาใจใส่ ขาดความรักความอบอุ่น พฤติกรรมเหล่านี้อาจจะทำให้เกิดเป็นปัญหาต่างในสังคม ผลการวิจัย สะท้อนเกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2542 : 21-22) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีปัญหา นั้น มีสาเหตุจากตัวเองของเยาวชน ครอบครัว โรงเรียนและครู เพื่อน สภาพแวดล้อมทางสังคม ส่งผลให้เยาวชนมีปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านจิตใจ

ปัญหาเรื่องการทำผิด ปัญหาด้านการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสลิน นิรันราย (2548) เรื่อง “ภาพสะท้อนเด็กและเยาวชนในนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเยาวชนมีสาเหตุมาจากผู้ใหญ่ ได้แก่ ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมจากผู้ปกครอง ปัญหาขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว ปัญหาที่เป็นเด็กลูกครึ่งที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง ปัญหาที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ

3. ภาพสะท้อนแนวทางการแก้ไขปัญหาของเยาวชน ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า ปัญหาของเยาวชนควรแก้ไข โดยคนในครอบครัว ผู้ใหญ่ ครู และเพื่อน คนในครอบครัวจะมีบทบาทหน้าที่ให้ความรักเอาใจใส่ ชี้แนะให้เยาวชนได้เข้าใจถึงปัญหาของตัวเอง ผู้ใหญ่ในชุมชนควรมีบทบาทการร่วมมือกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาของเยาวชน ร่วมมือกับเพื่อน เพราะเป็นบุคคลที่มีความหวังดี ให้โอกาสเพื่อน ให้ความรักความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดการแก้ไขปัญหาของเยาวชน ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2542 : 49-52) ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเยาวชน โดยครอบครัว โรงเรียนและครูจะช่วยปรับปรุงตนเองช่วยลดอาชญากรรมให้ลดได้บ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xu Haisheng (2557) เรื่อง “ปัญหาเด็กและเยาวชนในนวนิยายของซมัยภร แสงกระจ่าง” ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนแนวทาง 2 คือ การแก้ไขปัญหาโดยเด็ก หรือเยาวชนเอง โดยมีวิธีการต่าง ๆ เช่น การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น การแก้ไขโดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ การปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกระทำเดิม จึงทำให้ปัญหาคลีคลายได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย พ.ศ. 2556-2557 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาของเยาวชน
2. ควรศึกษาวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้วในด้านอื่น ๆ เช่น แนวคิดในการศึกษาของเยาวชน ลักษณะของครอบครัวไทย เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ ชิวพันธ์ศรี. (เมษายน-กันยายน 2547) “แนวทางการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน” วารสารสำนักก่อนามัย. 3 (1)
- กมลวรรณ วรรณวิฐ. (2549) การวิเคราะห์และเปรียบเทียบหนังสือวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลระหว่างปี พ.ศ. 2543-2548 กับหนังสือที่วัยรุ่นเลือกอ่านในปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กร ศิริวัฒน์. (2557) **เสียงเดือนในเสียงหวูดรถไฟ**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- กรมวิชาการ. (2541) **สภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตยา ณ หนองคาย. (2544) **การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2542**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณา ซาพิมล. (2557) **การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศรางวัลหนังสือดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรางวัลแว่นแก้วและรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ระหว่างปีพุทธศักราช 2546-2555**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2542) **เอกสารคำสอนวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก (ไทย 427)**. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2553) **วรรณกรรมกับสังคม**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิคึกฤทธิ์ 8. ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- จักษณ จันท. (2556) **เซนในสวน**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- จันทร์ภา ภูเงิน. (2549) **การศึกษาวรรณกรรมสำหรับเด็กของปรีดาปัญญาจันทร์**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตนา ไบกาชุย. (2542) **เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ พุ่มแก้ว. (2557) **ดินสอแห่งสัน**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ชัยกร หาญไฟฟ้า. (2556) **โลกสวยที่น้ำใส**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ชูชาติ คุ่มขำ. (2549) **วิเคราะห์วรรณกรรมสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ดปี 2543-2546**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547) **นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. (2541) **วรรณคดีสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิพย์โชค ไชยวิศิษฐ์กุล. (2549) **ภาพสะท้อนสังคมกรุงเทพฯ จากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายของการประกวดชิงรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545**. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธานีวัฒน์ บุญโต. (2541) **ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บุรพา**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพวรรณ สิริเวชกุล. (2546) **เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : แม็ค
- นวลจันทร์ ชาญวิวัฒนา. (2550) **การศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ. 2547**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา วรรณกิตร์. (2559) **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. นนทบุรี : อินทนิล.
- บุญยง ชื่นสุวิมล. (2551) **โบบี้ : ความเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัวชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนกับประวัติศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2544) **บทบานของวรรณกรรมคดีต่อชีวิตและสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรรณทิตา ปานเอี่ยม. (2554) **การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วปี พ.ศ. 2552 ประเภทนวนิยาย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542) **วรรณคดีสังคมและการเมือง**. อุบลราชธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- มีน พงษ์ไพบูลย์. (2557) **ไม้หอมกับก้อนหิน**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- มยุรี จารุปาน (2555) **ปัญหาเด็กและเยาวชนกับการส่งเสริมอาชีพ**. เอกสารการสอนชุดวิชา 70422. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานพ ถนอมศรี. (2546) **การเขียนหนังสือสารคดีบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : สิปปประชา.
- รพินทร์ ณ ถลาง. (2544) **การแปลวรรณกรรมสำหรับเด็ก**. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชาเอก วรรณกรรมสำหรับเด็ก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รสลิน นิรันตราย. (2548) ภาพสะท้อนเด็กและเยาวชนในนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ.
(สาขาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ราชบัณฑิตยสถาน. (2556) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2544) วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ธารปัญญา.
- ลลิตาศุภธนสินเชษม. (2551) การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว
ปี พ.ศ. 2544-2547. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิริยะ สิริสิงห์. (2551) การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์สิทธิ์ เทวบิน. (2557) ในสระน้ำ. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ศศิธร สุตานันท์. (2556) ลี้ภัยในเมืองแปลก. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สนั่น มีชันหมาก. (2537) วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สมพงษ์ จิตระดับ และ อัญญมณี บุญชื้อ. (2551) หนังสือหลักสูตรสิทธิเด็กและการวางแผนท้องถิ่น
เพื่อเด็กและเยาวชน. องค์การยูนิเซฟประเทศไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร จารุณี. (2542) คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543) วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์.
พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- สุภัทรา สุภาพ. (2543) ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- อัญญาพล ส่งแสง. (2545) ภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นไทยระหว่างพุทธศักราช 2538-2542.
วิทยานิพนธ์ อ.ม. (วรรณคดีเปรียบเทียบ) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิงอรสุพันธุ์วิช. (2558) เลื่อมลายสายรุ้ง : ภาพสะท้อนสังคมนวนิยายปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chen Chunxiao. (2557) ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว
พ.ศ. 2553-2555. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Mo Lingfen. (2560) ภาพสะท้อนจากนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2508-2557. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Li Yuanyuan. (2559) ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มฮั่นยี่ในนวนิยาย ชุดเลือดพระนาง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Li Yuanchun. (2558) ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2552-2556. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Qin Hongbo. (2555) วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2553. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Xu Haisheng. (2557) การวิเคราะห์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในนวนิยายของขมัยภร แสงกระจ่าง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Zhang Xiaojiao. (2558) ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ฐานข้อมูลออนไลน์

- นานมีบุ๊คส์. (ม.ป.ป.) โครงการประกวดวรรณกรรมรางวัลแว่นแก้ว. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.nanmeebooks.com/miniweb/wankaew/page1.html1/9/256> (28 สิงหาคม 2560)

ภาคผนวก

เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนผู้รับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2560

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนเยาวชนไทยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลวันแก้ว ประเภทนวนิยาย
พ.ศ. 2556 - 2557

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Mr. Lu Zuoxi
คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
ประกาศเอลจึงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยวัตร คมพยัคฆ์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2560

เลขที่รับรอง

อ.625/2560

วันที่ให้การรับรอง: 5 พฤศจิกายน 2560

วันหมดอายุใบรับรอง: 4 พฤศจิกายน 2562

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล MR. LU ZUOXI (กวิน)
วัน เดือน ปีเกิด 28 สิงหาคม 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน 233/151 ลุมพินี วิลล์ 46 ตึก เอ 2 ชั้น 8 ซอยอ่อนนุช 46
แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2553 - 2556 คณะวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางสี
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
พ.ศ. 2556 - 2557 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
บริหารธุรกิจบัณฑิต (ธุรกิจระหว่างประเทศ)